

Handläggare
Anne Menes
Telefon: 0850808098

Till
Kungsholmens stadsdelsnämnd

Verksamhetsplan 2024 för Kungsholmens stadsdelsnämnd

Förslag till beslut

1. Nämnden godkänner förvaltningens förslag till verksamhetsplan för 2024, budget samt tillhörande bilagor och överlämnar dessa till kommunstyrelsen och stadens revisorer.
2. Nämnden godkänner omslutningsförändringar om 356,1 mnkr och anmäler detta till kommunstyrelsen.
3. Nämnden ansöker hos kommunstyrelsen om budgetjustering, drift, avseende biologisk mångfald, friställning av ek i Essinge strandstig om 0,5 mnkr
4. Nämnden ansöker hos kommunstyrelsen om budgetjustering, investering, avseende klimatinvesteringar elcyklar till hemtjänsten om 0,3 mnkr
5. Nämnden ansöker hos kommunstyrelsen om budgetjustering, investering, avseende klimatinvesteringar belysningsprojekt om 0,8 mnkr.
6. Nämnden ansöker hos kommunstyrelsen om budgetjustering, investering, avseende klimatinvesteringar torkskåp och tumlare inom vård- och omsorgsboende om 1,0 mnkr.
7. Nämnden ansöker hos kommunstyrelsen om budgetjustering, investering, avseende klimatinvesteringar solskydd på lekplatser om 0,7 mnkr.
8. Nämnden ansöker hos kommunstyrelsen om budgetjustering, investering, avseende biologisk mångfald brynmiljöer Smedsudden om 0,6 mnkr.

Kungsholmens stadsdelsnämnd

0850808098

anne.menes@stockholm.se

start.stockholm

9. Nämnden ansöker hos kommunstyrelsen om budgetjustering avseende biologisk mångfald, investering, äng längs med Kungsholmens inre parkstråk om 1,0 mnkr
10. Nämnden ansöker hos kommunstyrelsen om budgetjustering, investering, avseende Stockholm vid vatten, utveckling av Luxparkens vattennära miljöer om 0,4 mnkr.
11. Nämnden ansöker hos kommunstyrelsen om budgetjustering, investering, avseende trygghetsinvestering om 0,5 mnkr.
12. Nämnden ansöker hos kommunstyrelsen om budgetjustering, avseende maskiner och inventarier avseende ny förskola och LSS bostad samt upprustning inom särskilda boenden om 2,0 mnkr.
13. Nämnden fastställer resultatenheter i enlighet med vad som redovisas i bilaga 4.
14. Nämnden beslutar att erbjuda alla månadsanställda möjlighet till friskvårdsbidrag om 3 000 kronor från den 1 januari 2024.

Ann-Christine Hansson
Stadsdelsdirektör

Sammanfattning

Verksamhetsplan och budget för 2024 för Kungsholmens stadsdelsnämnd har utformats med utgångspunkt i de mål, riktlinjer, uppdrag och ekonomiska ramar som kommunfullmäktige fastställer i stadens budget. I verksamhetsplanen specificeras hur nämnden ska arbeta för att uppfylla kommunfullmäktiges mål utifrån lokala prioriteringar och utvecklingsområden.

Ärendets beredning

Ärendet har utarbetats av förvaltningsledning i samråd med chefer och nyckelpersoner inom respektive avdelning.

Innehållsförteckning

Inledning	5
KF:s inriktningsmål: 1. Ett Stockholm som håller samman med en stark och jämlik välfärd i hela staden	10
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.1 Alla barn och ungdomar ska ges möjlighet till jämlika uppväxtvillkor och trygghet samt en rik fritid	12
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.2 Alla barn ska ges likvärdig möjlighet till utveckling och lärande i förskolan och skolan	14
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.3 Stockholms stad ska ge stöd och omsorg där behoven är som störst	19
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.4 Stockholm ska vara en bra stad att åldras i - med god omsorg och stor trygghet	29
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.5 Alla stockholmare ska ha tillgång till ett rikt kultur-, idrotts- och föreningsliv	35
KF:s inriktningsmål: 2. Ett grönt och fossilfritt Stockholm som leder en rättvis klimatomställning	39
KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.1 Stockholm ska bli klimatpositivt – genom minskade utsläpp och ökad koldioxidlagring	39
KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.2 Stockholm ska vara en stad där den biologiska mångfalden ökar	42
KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.3 Stockholm ska vara en stad där framkomligheten ökar och utsläppen minskar	45
KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.4 Stockholmarens hälsa ska främjas genom ren luft, rent vatten och giftfria miljöer	46
KF:s inriktningsmål: 3. Ett Stockholm med en stabil och hållbar ekonomi med utbildning, jobb och bostäder för alla	48
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.1 Stockholms ekonomi är stark, hållbar och lägger grunden för en jämlik välfärd	50
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.2 I Stockholm ska alla ges möjlighet till ett eget jobb	51
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.3 I Stockholm ska alla ha rätt till ett bra boende som de har råd med	55
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.4 Medarbetare i Stockholm ska ges goda förutsättningar att göra ett bra jobb	59

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.5 Hög beredskap och stark rådighet ska råda i alla verksamhetsområden	62
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.6 Tryggheten ska öka genom förebyggande insatser	65
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.7 Stockholm ska vara en öppen, jämställd och demokratisk stad som samarbetar internationellt	68
Redovisning av ekonomi.....	73
Nämndens ekonomiska förutsättningar	73
Investeringar	81
Försäljningar av anläggningstillgångar.....	84
Resultatenheter	84
Verksamhetsprojekt (driftprojekt)	84
Budgetjusteringar.....	84
Omslutningsförändringar	86
Medel för lokaländamål.....	87
Övriga ekonomiska redovisningar.....	87
Systematiskt kvalitetsarbete.....	87
Övrigt	89

Bilagor

Bilaga 1: Bilaga System för intern kontroll Kungsholmen VP2024

Bilaga 2: Bilaga 05 Nämndens internpriser 2024

Bilaga 3: Ansökan-om-budgetjusteringar-för-sarskilda-ändamål kompletterad

Bilaga 4: Blankettset Sdn 08 VP 2024

Bilaga 5: bilaga-2---plan-for-upphandling-2024 (2)

Bilaga 6: Bilaga Väsentlighets- och riskanalys samt internkont

Bilaga 7: Bilaga Ledningens genomgång 2024

Bilaga 8: Bilaga VP Fastställd lokal anvisning för informationssäkerhet _signerad

Bilaga 9: Kompetensförsörjningsplan förvaltningen 2024-2026

Bilaga 10: Bilaga Lägesbild samverkansöverenskommelsen 2023

Bilaga 11: Bilaga Ansökan KUS-medel främja psykisk hälsa

Inledning

I enlighet med stadens regler för ekonomisk förvaltning ska samtliga nämnder upprätta en verksamhetsplan för kommande år. Verksamhetsplanen ska ha utgångspunkt i kommunfullmäktiges budget, som är det övergripande och överordnande styrdokumentet för stadens nämnder. Verksamhetsplanen för Kungsholmens stadsdelsnämnd anger inriktningen för nämnden verksamhet under 2024 och beskriver hur nämnden bidrar till att kommunfullmäktiges mål uppnås.

Kommunfullmäktiges budget anger tre inriktningsmål:

1. Ett Stockholm som håller samman med en stark och jämlik välfärd i hela staden
2. Ett grönt och fossilfritt Stockholm som leder en rättvis klimatomställning
3. Ett Stockholm med en stabil och hållbar ekonomi med utbildning, jobb och bostäder för alla

Verksamheten styrs, planeras och följs upp i stadens system för integrerad ledning och styrning (ILS). I verksamhetsplanen beskrivs hur nämnden ska arbeta utifrån kommunfullmäktiges angivna inriktningsmål, verksamhetsområdesmål, indikatorer och aktiviteter genom nämndmål som stödjer och konkretiserar dessa mål. Det förväntade resultatet tydliggör vilka resultat nämnden eftersträvar att nå det kommande verksamhetsåret. I beskrivningen av respektive mål förtydligas vilka områden nämnden prioriterar för att målen ska nås. Nämnden tar även fram egna indikatorer och aktiviteter för att säkerställa att verksamheterna arbetar utifrån fastställda målsättningar. Underlag till måluppfyllelse bygger därutöver på brukarundersökningar och andra uppföljningar, samt resultatet av de aktiviteter som verksamheterna genomför.

Stadsdelsnämnden och råd

Kungsholmens stadsdelsnämnd består av 13 ledamöter och 13 ersättare. Kommunfullmäktige utser ledamöter och ersättare i stadsdelsnämnden. Stadsdelsnämnden leds av ordförande (S), 1:e vice ordförande (L) samt 2:e vice ordförande (V). Stadsdelsnämnden fattar beslut om mål och inriktning för de verksamhetsområden som kommunfullmäktige delegerat till nämnden.

Ett pensionärsråd och ett råd för funktionshinderfrågor är knutna till stadsdelsnämnden. Pensionärsrådet sammanträder i anslutning till nämndens sammanträden. Rådet för funktionshinderfrågor sammanträder minst sex gånger per år och är gemensamt för Kungsholmens och Norra Innerstadens stadsdelsnämnder.

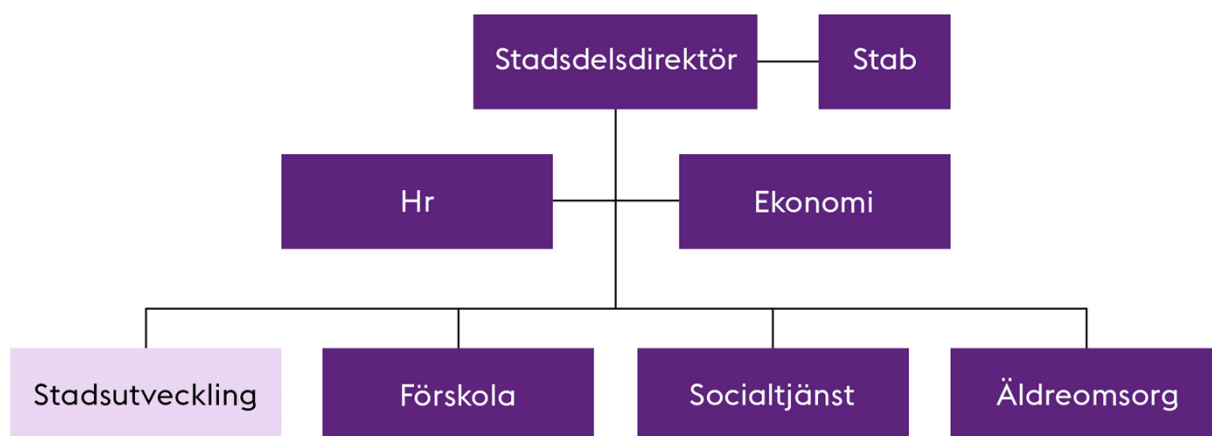
Stadsdelsnämndens ansvar och uppdrag

Stadsdelsnämnden ansvarar för kommunal förskola, äldreomsorg, stöd och service till personer med funktionsnedsättning, stadsmiljö, socialpsykiatri, individ- och familjeomsorg, samhälls- och konsumentvägledning, fritids- och kulturverksamhet, ekonomiskt bistånd och arbetsmarknadsåtgärder, samt viss tillsynsverksamhet. Därutöver ingår även det lokala trygghetsarbetet och platsamverkan samt stadsmiljöarbete såsom skötsel och investeringar i parker, naturområden, naturreservat och strandbad i stadsdelsnämndens uppdrag, samt det lokala näringslivsarbetet. Nämnden bidrar även till stadens klimat- och miljöarbete.

Vid allvarliga händelser och kriser ansvarar stadsdelsnämnden för omhändertagande och stöd

till drabbade och allmänhet. Stadsdelsnämndens ansvar omfattar lokalt demokrati- och utvecklingsarbete genom att vara en lokal länk för dialog mellan stadens invånare, stadens förvaltningsorganisation och förtroendevalda.

Inom förvaltningens organisation har stadsdelsdirektören det övergripande ansvaret för all verksamhet. Stadsdelsdirektören svarar inför stadsdelsnämnden och leder och styr förvaltningsledningens arbete och samverkan med fackliga organisationer. Stadsdelsdirektör tillsammans med avdelningschefer och kommunikationsansvarig utgör förvaltningsledningen med ansvar för strategisk planering, styrning och uppföljning av verksamheten.

Kungsholmens stadsdelsförvaltning är organiserad i förskole-, socialtjänst- och äldreomsorgsavdelningar. Inom förvaltningen finns även stadsdelsdirektörens stab. Övriga stödfunktioner är HR, ekonomi och förvaltningens administrativa enhet med bland annat IT och registratur. Avdelning för stadsutveckling är gemensam för Kungsholmen och Norra innerstaden och är organiserad inom Norra Innerstadens stadsdelsförvaltning.

Kungsholmens stadsdelsnämnds ekonomiska förutsättningar

Kommunfullmäktige tilldelar ekonomiska medel till stadsdelsnämnderna utifrån befolkningsprognoser och enligt ett fördelningssystem, där resurserna fördelas efter stadsdelsområdenas socioekonomiska struktur och genom schablonersättning per prestation. Inom tilldelad budgetram har stadsdelsnämnderna möjlighet att omfördela anslaget och prioritera mellan de olika verksamheterna. Ett hastigt förändrat omvärldsläge har medfört ekonomiska utmaningar som en följd av hög inflation, stigande räntor och lågkonjunktur. Den demografiska utvecklingen kommer att vara ytterligare en utmaning. För att säkra en långsiktigt hållbar ekonomi inom givna budgetramar prioriteras kärnverksamheterna samtidigt som satsningar sker i linje med budgetuppgifterna.

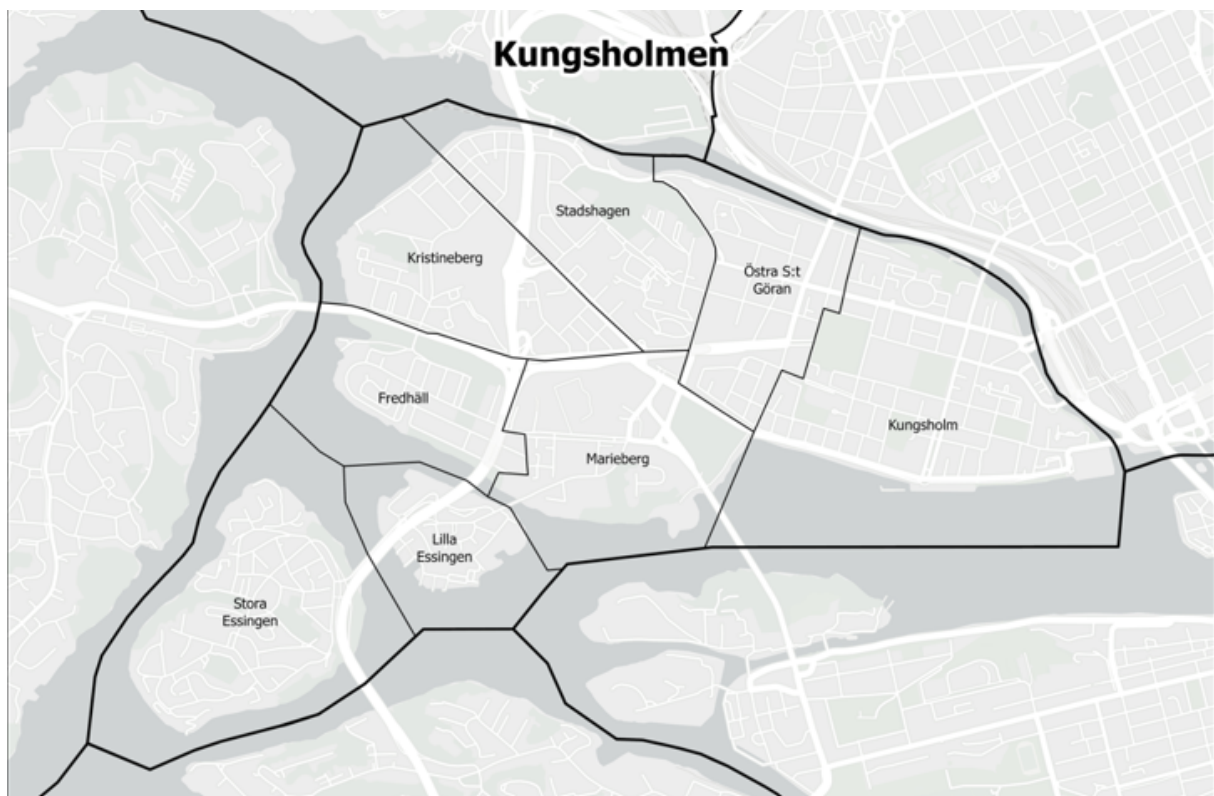
För 2024 är tilldelad nettobudget avseende driftkostnader från kommunfullmäktige för Kungsholmens stadsdelsnämnd 1 420,3 mnkr. I nettobudgeten finns två kommunövergripande verksamheter, hörsselförskolan och habiliteringen, båda verksamheterna är anslagsfinansierade. Investeringsbudgeten för 2024 motsvarar totalt 15,6 mnkr varav 1,9 mnkr

avser maskiner och inventarier och 13,7 mnkr avser stadsmiljöverksamhet. I budget 2024 ingår omslutningsförändringar om 356,1 mnkr.

Kungsholmens stadsdelsnämndsområde och dess invånare

Nämndens arbete bygger på en helhetssyn och goda kunskaper om förhållandena i stadsdelsnämndområdet.

Kungsholmen består av områdena Fredhäll, Kristineberg, Kungsholm, Östra St. Görän, Stadshagen, Lilla Essingen, Stora Essingen och Marieberg. Kungsholmsbor har en hög grad av förvärvsarbete och arbetar främst inom branscher som erbjuder företagstjänster. Män och kvinnor förvärvsarbetar i lika stor utsträckning.

Befolkningsprognos

Inom Kungsholmens stadsdelsnämndområde bor ungefär ca 70 839 invånare (31 december 2022), varav 48,7 % män och 51,3 % kvinnor. Flest invånare återfinns i åldersgruppen 25-65 år med 44 189 invånare. Antalet kungsholmsbor prognostiseras att öka till 72 392 år 2027 för att därefter minska något till 72 193 invånare år 2032. Den största minskningen fram till år 2032 sker i åldersgruppen 6-15 år och 25-64 år, medan antalet invånare i åldern 65 och äldre förväntas öka, framförallt i åldersgruppen 80 år och äldre

År	0	1-5	6-15	16-19	20-24	25-64	65-79	80-	Totalt
2022	887	3245	5112	1899	2995	44189	9451	3061	70839
2027	977	3111	4858	2194	3275	44119	9688	4170	72392
2032	938	3238	4549	2120	3272	42714	10561	4802	72193

Källa Sweco, prognos 31 december 2022.

Sammanfattning av nämndens prioriteringar för 2024 utifrån direktiv till samtliga nämnder och bolagsstyrelser

Nedan redovisas kortfattat stadsdelsnämndens prioriterade satsningar under året, utifrån de direktiv som getts samtliga stadsdelsnämnder och bolagsstyrelser i kommunfullmäktiges budget

- *Långsiktigt hållbar ekonomi och goda förutsättningar för välfärd*

Det osäkra läget och målet om en stabil och hållbar ekonomi kommer fortsatt generera stora utmaningar under 2024 och ställer högre krav på samverkan, effektiviseringar och innovation. Verksamheter, organisationsformer och lokaler analyseras löpande och anpassas efter behov och efterfrågan. Förvaltningsadministrationens flytt till Tekniska nämndhuset förväntas på sikt ge synergieffekter i form av effektiva och flexibla arbetsplatser. Underhåll av lokaler sker löpande i samråd med berörda fastighetsägare för att säkerställa hållbarhet över tid.

Investeringar genomförs för att stimulera omställningen till ett hållbart samhälle. En god prognossäkerhet säkerställs genom kontinuerliga avstämningar, bedömning av avvikelser och åtgärder vid behov.

I upphandlingar och inköp arbetar förvaltningen för att i ökad utsträckning ställa sociala krav, krav på arbetsrättsliga kontraktsvillkor, såsom kollektivavtal, och miljö- och klimatkrav. En viktig del är även aktiv avtalsuppföljning för att motverka välfärdsbrott och främja en sund konkurrens mellan seriösa företag. Krav på verksamhetens kvalitet ska vara de samma och följas upp oavsett driftsform.

Kungsholmens stadsdelsförvaltning ska vara en högt skattad arbetsgivare som erbjuder trygga anställningar med goda arbetsvillkor och god arbetsmiljö i en långsiktigt hållbar verksamhet. Genom att förvaltningens chefer leder verksamheterna enligt stadens chefsprofil och har ett kommunikativt, tillitsfullt och tillgängligt ledarskap uppmuntras medarbetarna att ta ansvar och aktivt bidra med engagemang och kompetens. Stadens riktlinjer följs och arbetet för att öka andelen heltids- och tillsvidareanställningar fortgår. I linje med det ökade kompetensförsörjningsbehovet framöver har förvaltningen ansökt om och fått beviljat medel för kompetensutvecklingsinsatser från Omställningsfonden.

Nämndens verksamheter ska ha en hög beredskap och en god handlingsförmåga för oväntade händelser. Under 2024 ska en ny risk- och sårbarhetsanalys genomföras och arbetet med att öka verksamheternas förmåga inom civil beredskap fortgår. Informationssäkerhet och upphandling sker i enlighet med stadens rutiner och en aktiv avtalsuppföljning säkerställer att varor och tjänster levereras i enlighet med avtal och är en del i arbetet med att upptäcka oegentligheter och välfärdsbrott.

Arbetet bedrivs främst under mål 3.1 - Stockholms ekonomi är stark, hållbar och lägger grunden för en jämlik välfärd, mål 3.4 - Medarbetare i Stockholm ska ges goda förutsättningar att göra ett bra jobb, mål 3.5 - Hög beredskap och stark rådighet ska råda i alla verksamhetsområden samt inom det systematiska kvalitetsarbetet.

- *En levande och hållbar stad*

Ett brett idrotts-, kultur-, och friluftsliv ska tillhandahållas med aktiviteter för alla målgrupper. En aktiv samverkan kring otrygga platser på Kungsholmen bidrar till att förbättra företagsklimatet i stadsdelsområdet och att fler näringsidkare ska vilja verka i området. Dialog med företagare som verkar på Kungsholmen fortsätter genom nätverksmöten och att de deltar i platssamverkan. I stadsutveckling beaktas nämndens behov av förskoleplatser, bostäder med särskild service, vård- och omsorgsboenden, seniorbostäder samt parker och grönområden. Det vräkningsförebyggande arbetet fortgår med särskilt fokus på barnfamiljer och äldre.

Stadens miljöprogram och klimathandlingsplan anger riktningen för nämnden arbete under året. Genom att bland annat fortsätta arbetet för en energieffektiv förvaltning, minskad klimatpåverkan från mat, minskade fossilfria transporter, återbruk, återvinning, minskad kemikalieanvändning, minskad plastanvändning minskar klimatutsläppen vilket bidrar till stadens mål om en klimatpositiv stad.

Arbetet bedrivs främst under mål 1.5 - Alla stockholmare ska ha tillgång till ett rikt kultur-, idrotts-, och föreningsliv, mål 2.1 - Stockholm ska bli klimatpositivt – genom minskade utsläpp och ökad koldioxidlagring, mål 2.2 - Stockholm ska vara en stad där den biologiska mångfalden ökar, mål 2.3 - Stockholm ska vara en stad där framkomligheten ökar och utsläppen minskar, 2.4 - Stockholmarnas hälsa ska främjas genom ren luft, rent vatten och giffria miljöer, mål 3.1 - Stockholms ekonomi är stark, hållbar och lägger grunden för en jämlik välfärd, mål 3.5 - Hög beredskap och stark rådighet ska råda i alla verksamhetsområden, mål 3.6 - Tryggheten ska öka genom förebyggande insatser och mål 3.7 - Stockholm ska vara en öppen, jämställd och demokratisk stad

- *Trygg och säker stad som håller samman*

De öppna fritidsverksamheterna på Kungsholmen erbjuder en meningsfull fritid för barn och unga. Parklekar och fritidsgårdar verkar för att nå ut till fler barn och unga som saknar fritidssysselsättning genom ett större utbud av aktiviteter.

Förskolorna samverkar med socialtjänsten kring barn som riskerar att fara illa och det finns en gemensam rutin för hur oro ska anmälas till socialtjänsten. Ökningen av skjutningar och sprängningar inom och utanför staden riskerar att otryggheten ökar. Ett arbete med kompetenshöjande insatser för medarbetare och att utarbeta ansvarsfördelning och rutiner för att kunna erbjuda stöd och insatser för avhoppare från kriminella gäng fortsätter.

Arbetet med jämställdhetsintegrering, barnrättsperspektivet, tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning och äldre samt nationella minoriteters rättigheter fortsätter, även i samverkan med olika aktörer. Nationella minoriteter, mänskliga rättigheter, jämställdhet och hbtqi-personers rättigheter ska stärkas i enlighet med stadens program. Flera verksamheter som ännu inte genomfört hbtqi-diplomering ska göra det under 2024. I syfte att

öka förtroendet för förvaltningen och tilliten till den lokala demokratin stärks arbetet med information, kommunikation och medborgardialoger.

Arbetet bedrivs främst under mål 1.1 - Alla barn och ungdomar ska ges möjlighet till jämlika uppväxtvillkor och trygghet samt en rik fritid, mål 1.2 - Alla barn ska ges likvärdig möjlighet till utveckling och lärande i förskolan och skolan, mål 1.3 - Stockholms stad ska ge stöd och omsorg där behoven är som störst, mål 1.5 - Alla stockholmare ska ha tillgång till ett rikt kultur-, idrotts-, och föreningsliv, mål 2.3 - Stockholm ska vara en stad där framkomligheten ökar och utsläppen minskar, mål 3.2 - I Stockholm ska alla ges möjlighet till ett eget jobb, mål 3.3 - I Stockholm ska alla ha rätt till ett bra boende som de har råd med, mål 3.5 - Högt beredskap och stark rådighet ska råda i alla verksamhetsområden, mål 3.6 - Tryggheten ska öka genom förebyggande insatser och mål 3.7 - Stockholm ska vara en öppen, jämställd och demokratisk stad samt inom det systematiska kvalitetsarbetet.

KF:s inriktningsmål: 1. Ett Stockholm som håller samman med en stark och jämlik välfärd i hela staden

Under kommunfullmäktiges inriktningsmål *Ett Stockholm som håller samman med en stark och jämlik välfärd i hela staden* är fem verksamhetsområdesmål insorterade:

- Alla barn och ungdomar ska ges möjlighet till jämlika uppväxtvillkor och trygghet samt en rik fritid
- Alla barn ska ges likvärdig möjlighet till utveckling och lärande i förskolan och skolan
- Stockholms stad ska ge stöd och omsorg där behoven är som störst
- Stockholm ska vara en bra stad att åldras i - med god omsorg och stor trygghet
- Alla stockholmare ska ha tillgång till ett rikt kultur-, idrotts- och föreningsliv

Nämnden bidrar till att inriktningsmålen nås genom att

- Alla barn och unga på Kungsholmen erbjuds meningsfulla fritidssysselsättningar
- Kungsholmens kommunala förskolor är likvärdiga och främjar barns utveckling och lärande
- Kungsholmens kommunala förskolors kommunikation är tydlig och enhetlig
- Alla förskolebarn på Kungsholmens kommunala förskolor får det stöd de behöver för att lära, utvecklas och ges möjlighet till en bra start i livet.
- Barn och unga som riskerar att utvecklas ogynnsamt får det skydd och stöd som de behöver
- Vuxna får stöd och omsorg när behoven är som störst.
- Personer i relationer där våld förekommer uppmärksammas och får det stöd de behöver.
- Personer med funktionsnedsättning i behov av stöd får individuellt utformade insatser som bidrar till delaktighet och stärker deras förmåga att leva ett självständigt liv
- Unga och vuxna i kriminalitet får det stöd de behöver.

Barn och unga som bor och växer upp på Kungsholmen ges möjlighet till en trygg fritid och ska oavsett kön, socioekonomiska förutsättningar och funktionsnedsättningar ha tillgång till

meningsfulla fritidssysselsättningar. Arbetet som påbörjades 2023 med att se över hur fritidsgårdarna ska utvecklas och samordnas, kommer att fortsätta under 2024. Under året kommer även möjligheterna till att inrätta ett fritidsbibliotek på Kungsholmen att utredas.

Parklekarna är en mötesplats för alla och där barn och ungdomar får utlopp för sina behov av fysiska aktiviteter i en meningsfull sysselsättning. Under året ska en parkleksplan tas fram, där utgångspunkten är stadens nya riktlinjer för parklekar, samt utveckla arbetet med kulturella aktiviteter och barns delaktighet och inflytande.

De kommunala förskolorna på Kungsholmen erbjuder förskolebarn god omsorg, utbildning och undervisning och uppmärksammar de barn som av olika anledningar behöver mer ledning och stimulans eller särskilt stöd. Utbildningen inom förskolorna utgår från läroplanen, barnens intresse och i det kunnande och de erfarenheter som barnen tidigare tillägnat sig.

En ny socialtjänstlag ska presenteras under 2024 och planeras att införas 2025. Införandet av lagen anses komma innebära både stora omställningar och anpassningar för socialtjänstens verksamheter, detta inkluderar även äldreomsorgen. Av den information som framkommit om förslag till ny socialtjänstlag, innebär den nya lagen ökad tillgänglighet, ett ökat fokus på förebyggande och tidiga insatser, kunskapsbaserade insatser samt möjlighet till insats från socialtjänsten utan ett tidigare biståndsbeslut. Förvaltningen följer noga arbetet med införandet av socialtjänstlagen som i staden ska ledas av socialförvaltningen i nära dialog med stadsdelsförvaltningarna.

En utmaning som uppmärksammas är att skolelever på Kungsholmen har en hög ogiltig skolfrånvaro. En välfungerande samverkan mellan socialtjänst, skola och regionen är viktig i arbetet med att motivera att eleverna ska återgå till skolan. På Kungsholmen påbörjades projektet skolsociala team plus våren 2023 och ska pågå till juni 2025 som ett led i detta arbete. Projektet är tvärprofessionellt och det övergripande målet med insatsen är att eleverna ska öka sitt deltagande i undervisningen och nå kunskapskraven.

Kungsholmsbor, oavsett funktionsförmåga, ska ha samma möjlighet till delaktighet i samhället som övriga invånare. Delaktighetsperspektivet ska genomsyra alla insatser och likaså den enskildes inflytande. Det nya programmet för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning 2024-2029 beaktas när nämndens verksamheter utvecklas.

Insatser med utgångspunkt från programmet *Stockholm - Äldrevänlig stad* bidrar till att kungsholmsbor över 65 år får ett aktivt liv utan ofrivillig ensamhet och isolering. Arbetet ska fortgå med att utveckla myndighetsutövningen för särskilt utsatta grupper av äldre, såsom äldre med missbruksproblematik, i våldsutsatthet eller som riskerar att eller befinner sig i hemlöshet. Medarbetarnas kompetens inom området utgör grunden för god vård och omsorg i äldreomsorg, att äldreomsorgens verksamheter håller god kvalitet och att omsorgstagarna känner sig nöjda. Under året ska ett metodrum införas i syfte att effektivisera, säkerställa och kvalitetssäkra den medicinska kompetensen.

Kungsholmsbor i alla åldrar erbjuds kultur- och fritidsaktiviteter genom parklek, fritidsgård och inom nämndens verksamheter inom förskola, socialtjänst och äldreomsorg. Det lokala kultur och föreningslivet främjas genom nämndens samverkan, exempelvis med kulturnämnden. Kungsholmens parker och grönområden är platser för aktivitet och

återhämtning. För att underlätta och förenkla handläggning av inkomna tillståndsförfrågningar för evenemang i Råambshovsparken och på Smedsudden, ska tydligare förutsättningar för evenemang och upplåtelse tas fram i samverkan med trafikkontoret.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.1 Alla barn och ungdomar ska ges möjlighet till jämlika uppväxtvillkor och trygghet samt en rik fritid

Stadsdelsnämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål genom att barn och ungdomar på Kungsholmen har jämlika uppväxtvillkor, är trygga och har en rik fritid.

Fritidsverksamheterna är trygga och barn och unga ges möjligheter att delta i meningsfulla och utvecklande aktiviteter. Information om nämndens fritidsverksamheter och aktiviteter sprids för att kunna nå ut till fler. Särskilt fokus ligger på de grupper som inte nås av dagens verksamheter. Barn och unga uppmuntras till att tycka till om verksamheterna.

Råambshovs och Kronobergs parklekar erbjuder lek i en spännande och trygg utemiljö. Parklekarna är en mötesplats för alla, där barn och ungdomar får utlopp för sina behov av fysiska aktiviteter i en meningsfull sysselsättning. Vängåvans parklek på Stora Essingen bedriver parklek på uppdrag av stadsdelsnämnden genom ett idéburet offentligt partnerskap. Kungsholmens parklekar är bemannade och besöks av barn med vårdnadshavare men även av barngrupper från förskolor och fritidshem. Parklekarna ska utveckla arbetet med kulturella aktiviteter och barns delaktighet och inflytande under året.

Nämndens tre fritidsgårdar, Kuggen, Lili och Tre Liljor, erbjuder barn och ungdomar en meningsfull fritid i en trygg miljö. Lili är inriktad mot ungdomar inom hbtqi och Tre Liljor är inriktad mot ungdomar med funktionsnedsättning. Lili och Tre Liljor drivs tillsammans med Norra innerstadens stadsdelsnämnd. Förvaltningen deltar i nätverket *Fritid för alla*, ett nätverk i Stockholms stad som arbetar med att utveckla fritidsutbudet för barn och ungdomar med funktionsnedsättning i åldrarna 7-25 år.

Kungsholmens två kommunala öppna förskolor är en mötesplats för föräldralediga med yngre barn som ännu inte har börjat i förskolan. Barn och föräldrar får här möjlighet att delta i olika aktiviteter inom- och utomhus. Förvaltningen kommer att vara delaktiga i stadens arbete med att ta fram en strategi för öppna förskolorna.

För barn i årskurs 1–9 erbjuds sommarkollo och det finns cirka 30 olika kollogårdar att välja mellan med olika inriktningar. Vårdnadshavare till barn och unga som ingår i målgruppen LSS får information om kollo och beviljas plats till dessa efter ansökan.

Under sommarlovet organiseras dagaktiviteter för barn och ungdomar.

Indikator	Arsmål	KF:s årsmål år 2024	Periodicitet
 Andel barn och ungdomar som är nöjda med tillgången till fritidsaktiviteter	80 %	Fastställs 2024	År
 Andel barn som lever i familjer som har ekonomiskt bistånd	0,4 %	2,7 %	Tertial

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Stadsdelsnämnderna ska upprätta en parkleksplan som beskriver nuläge för respektive parkleksbyggnad och som pekar ut behov, utveckling och upprustning av dessa, de kommande åren med utgångspunkt i stadens parkleksstrategi	2024-01-01	2024-08-31

Nämndmål: 1.1.1 Alla barn och unga på Kungsholmen erbjuds meningsfulla fritidssysselsättningar

Beskrivning

De förväntade resultaten nås genom att skapa förutsättningar för att barn och unga som växer upp på Kungsholmen har tillgång till meningsfulla fritidssysselsättningar. Parklekarna och fritidsgårdarna är trygga, jämlika och jämställda vilket innebär att alla barn och unga kan ta del av meningsfulla fritidssysselsättningar. Utifrån mål 5, jämställdhet, och mål 10, minskad ojämlikhet, i Agenda 2030 ska fritidsgårdarna följa upp sina verksamheter på ett sätt som möjliggör analyser gällande skillnader i kön, könsöverskridande identitet eller uttryck och funktionsnedsättning. Detta för att öka jämlikheten och nå grupper som idag inte besöker verksamheterna. Fritidsgårdarna inom stadsdelsnämndsområdet utvecklas i enlighet med Stockholms stads strategi för fritids- och ungdomsgårdar.

Barn och unga på Kungsholmen får genom parklekar och fritidsgårdar kunskaper som gör dem redo att möta vuxenvärlden och de ges möjligheter att utvecklas efter sina egna förutsättningar. En meningsfull fritid främjar långsiktig hälsa, lärande och sociala förmågor. Verksamheterna har ett tydligt barnrättsperspektiv och barn och unga har möjlighet att påverka sin fritidsverksamhet och uppmuntras att bidra till aktiviteter. Parkleken erbjuder barn och unga pedagogiska och lekfulla miljöer.

Arbetet med hur fritidsgårdarna ska utvecklas och samordnas kommer att fortsätta under 2024. För att barn och unga på Kungsholmen ska erbjudas möjlighet att låna sport- och fritidsutrustning för att prova på olika aktiviteter, ska införandet av ett fritidsbibliotek ses över.

Förväntat resultat

Barn och unga som besöker fritidsgårdarna och är nöjda med de aktiviteter som erbjuds ökar (jmf 2023)

Parklekarna erbjuder aktiviteter med fokus på utevistelse och rörelse

Öppna förskolan erbjuder små barn en stimulerad pedagogisk gruppverksamhet i nära samarbete med vårdnadshavare.

Barn på Kungsholmen erbjuds kolloverksamhet

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2024	Periodicitet
Andel besökare som är nöjda med parklekens verksamhet	95 %		År
Barn och unga som besöker fritidsgården Kuggen upplever sig vara trygga	95 %		År

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2024	Periodicitet
Barn och unga som besöker fritidsgården Kuggen är nöjda med utbudet av aktiviteter som erbjuds.	80 %		År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Förvaltningen kommer att ta fram en parkleksplan under året med utgångspunkt från stadens nya riktlinjer för parklekar	2024-01-01	2024-12-31
Förvaltningen ska se över organisering av fritidsbibliotek	2024-01-01	2024-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.2 Alla barn ska ges likvärdig möjlighet till utveckling och lärande i förskolan och skolan

Stadsdelsnämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet genom att nämndens verksamheter arbetar för att alla barn ska ges möjlighet till utveckling och lärande i förskolan.

Förskolan är likvärdig och främjar barns utveckling och lärande

De kommunala förskolorna ska erbjuda barnen en god omsorg, utbildning och undervisning. Utbildningen ska ta sin utgångspunkt i läroplanen och det barnen visar intresse för samt i det kunnande och de erfarenheter som barnen tidigare har tillägnat sig. Undervisningen ska kontinuerligt utmana barnen vidare genom att inspirera till nya upptäckter och kunskaper. Förskolan ska särskilt uppmärksamma barn som av olika anledningar behöver mer ledning och stimulans eller särskilt stöd.

Utveckling av undervisningen

Ett av förskolans viktigaste uppdrag är att ge barn möjlighet att få ett så rikt och utvecklat språk som möjligt. Förmågan att kommunicera, söka ny kunskap och samarbeta är nödvändig i ett samhälle som präglas av stort informationsflöde och kontinuerlig förändring. Språket leder också till ett utvecklat intresse för skriftspråk samt förståelse för symboler och deras kommunikativa funktioner. Varje förskola formulerar egna mål för hur de ska utveckla sitt språkutvecklande arbete som sedan följs upp under året. En särskild satsning på kompetensutveckling om barns språkutveckling görs på alla förskolor.

Förskolans läroplan lyfter fram att leken ska vara central i utbildningen. Förskolorna kommer att fortsätta vidareutveckla barnens möjligheter till lek. Under 2024 fortsätter flera förskolor Erasmus samarbete med förskolor i Reykjavik med fokus på lek och social hållbarhet. Pedagoger på alla förskolor kommer att erbjudas kollegialt lärande och utbildningar om lek.

Under 2024 kommer förskolorna att införa ett nytt system för närvaro och schema samt en ny lärplattform som ersätter tidigare system i Skolplattformen. De nya systemen används för att utveckla dokumentationen och kommunikationen med vårdnadshavarna.

Under året ska en särskild satsning göras för att öka pedagogernas kompetens inom det specialpedagogiska området utifrån bland annat tydliggörande pedagogik, neuropsykiatriska funktionsnedsättningar och alternativ och kompletterande kommunikation.

Förskolorna erbjuder barnen möjlighet till odling och uterum som en del av undervisningen och kommer att utveckla den pedagogiska utemiljön på förskolegårdarna genom att arbeta med de lekvärdesfaktorer som tagits fram.

För att alla barn ska få likvärdiga möjligheter fortsätter förskolorna att göra en analys av sitt arbete med jämställdhet, i linje med de lagar och styrdokument som finns.

Samarbetet som några förskolor påbörjat med äldreomsorgen, där barnen besöker och interagerar med de äldre, utvärderas under året.

Utvecklingsarbetet med förskoleköken kommer under 2024 fokusera på måltidspedagogik, måltidsråd, miljö och hållbarhet. Kockar och ekonomibiträden kommer att få möjlighet till kompetensutveckling i klimatsmart mat. Samarbetet mellan kockar och pedagoger kring måltidspedagogik ska utvecklas som en del av utbildningen för barnen. Måltidsstrategin för förskolorna kommer att följas upp under året. Möjligheterna till att införa ett kostdatasystem som stöd till förskoleköken ska ses över.

Nämnden avser att arbeta för att få en större likvärdighet på förskolorna vad gäller hela måltiden och ha en tydligare plan för mellanmålen. Under våren kommer en satsning vara att jobba med vegetabiliskt protein av olika slag och hur dessa kan tillagas på bästa sätt.

Kommunikationen är tydlig och enhetlig

För att attrahera fler och behålla nya vårdnadshavare och medarbetare bedrivs ett medvetet arbete för att medarbetare och chefer ska ta ett gemensamt ansvar för kvaliteten på samtliga kommunala förskolor på Kungsholmen. Under 2024 ska den digitala kommunikationen med vårdnadshavarna utvecklas utifrån de nya system som ska införas och förskolornas kommunikation i sociala medier följas upp.

Alla förskolebarn får det stöd de behöver för att lära, utvecklas och ges möjlighet till en bra start i livet.

På Kungsholmen är inskrivningsgraden på de kommunala förskolorna hög och de barn som inte har en förskoleplats följs upp och erbjuds förskola.

Samarbetet med skola och socialtjänst ska fortsätta att utvecklas i syfte att stärka det förebyggande arbetet och för att ge barn god uppväxtvillkor. Under året kommer förskolorna prioritera kompetensutveckling om brott och olika typer av övergrepp mot barn.

Arbetet med barns övergångar mellan förskola och skola ska utvecklas i syfte att skapa goda förutsättningar för trygghet och pedagogisk kontinuitet.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2024	Periodicitet
 Andel barnskötare med barnskötartutbildning av totalt antal anställda (årsarbetare)		Fastställs 2024	År
 Andel legitimerade förskollärare av totalt antal anställda (årsarbetare)	35 %	Ökning	Tertial
 Antal barn per anställd i förskolan (årsarbetare)	4,9	4,9	Tertial
 Antal barn per grupp	15	15	Tertial

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2024	Periodicitet
Antal barn per legitimerad förskollärare	15 st	Minskning	Tertial
Inskrivningsgrad i förskola	96 %	Tas fram av nämnd	År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Förskolenämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna genomföra en utvärdering av introduktionsförskolorna	2024-01-01	2024-12-31

Nämndmål: 1.2.1 Kungsholmens kommunala förskolor är likvärdiga och främjar barns utveckling och lärande

Beskrivning

De förväntade resultaten nås genom att barnen på Kungsholmens kommunala förskolor får en god omsorg, utbildning och undervisning. Förskolans uppdrag utgår från de nationella målen i skollagen och förskolans läroplan samt kommunfullmäktiges mål. Uppdraget är i linje med mål 4 i Agenda 2030 om en god utbildning för alla. Grunden för en hög kvalitet är legitimerade förskollärare och utbildade barnskötare. Andelen legitimerade förskollärare och utbildade barnskötare följs upp i samband med tertialrapporter och verksamhetsberättelsen.

Förskollärarna har ett särskilt ansvar för att leda, planera och följa upp undervisningen. Rektorer ska följa förskolornas arbete, utveckla det kollegiala lärandet och ge stöd till de medarbetare som behöver höja sin kompetens. Förskolorna ska under året utveckla dokumentationen av barnens lärande.

Alla förskolor arbetar medvetet med barnens lärande och språkutveckling med stöd av förvaltningens gemensamma dokument för pedagogiska miljöer och språk. Förskolornas specialpedagoger kommer att erbjuda barnskötare och förskollärare en utbildning om flerspråkighet under året.

Förskolornas fördjupningsarbete med lek ska följas upp för att se till att barnen får ta del av inspirerande lekmiljöer. Alla förskolor arbetar med att utveckla barns förutsättningar till rörelse och pulshöjande aktiviteter på förskolan. För att nå en likvärdig förskola för alla barn har varje förskoleenhet en specialpedagog anställd. Förskollärarna tar ett gemensamt ansvar för hela förskolans analys och uppföljning av läroplansområdena. Inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet har förvaltningen en regelbunden dialog med rektorerna om varje förskolas kvalitet för att öka likvärdigheten.

Förväntat resultat

Alla förskolor har en väl fungerande organisation och ett väl fungerande systematiskt kvalitetsarbete.

Alla barn erbjuds utforskande undervisning

Barnen möts av innehållsrika pedagogiska miljöer
Alla barn ska ges möjlighet att utveckla sina språkliga och kommunikativa förmågor
Leken har en central plats på alla förskolor
Alla förskolor arbetar med rörelse och fysiska aktiviteter

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2024	Periodicitet
Andel avdelningar som arbetar medvetet med lek	100 %		Tertial
♀ Andel vårdnadshavare som upplever att barnet uppmuntras till att utveckla sitt språk	85 %		År
♀ Andel vårdnadshavare som upplever att den pedagogiska miljön på barnets förskola uppmuntrar till lek, utveckling och lärande.	85 %		År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Alla förskolor arbetar med att utveckla måltidspedagogiken	2024-01-01	2024-12-31
Alla förskolor börjar använda utbildningsmaterialet med språkmoduler	2024-01-01	2024-12-31
Alla förskolor utvecklar det pedagogiska arbetet på förskolegårdarna med stöd av dokumentet Kungsholmens lekvärden för förskolegårdar.	2024-01-01	2024-12-31
Förskoleavdelningen genomför riktade stödinsatser för förskolor med lägre kvalitet för att öka likvärdighet för alla barn.	2024-01-01	2024-12-31
Samarbeten som några förskolor påbörjat med äldreomsorgen, där barnen besöker och interagerar med de äldre, ska utvärderas under året. Initiativ tas till att utveckla detta ytterligare inom stadsdelen.	2024-01-01	2024-12-31

Nämndmål: 1.2.2 Kungsholmens kommunala förskolors kommunikation är tydlig och enhetlig

Beskrivning

De förväntade resultaten nås genom en tydlig och faktabaserad kommunikation och ett professionellt bemötande.

Pedagogernas bemötande mot barn och vårdnadshavare följs upp genom en årlig brukarundersökning. Undersökningen genomförs varje höst och riktar sig till vårdnadshavarna och består av en enkät med frågor om hur vårdnadshavare upplevt kommunikationen inför inskolningen av sitt barn.

Vårdnadshavarna får ta del av barnens lärande via lärloggar och på utvecklingssamtal. Medarbetarnas nöjdhet med kommunikation och den sociala arbetsmiljön följs upp genom medarbetarenkäten, medarbetarsamtal och andra delar i det systematiska arbetsmiljöarbetet.

Förväntat resultat

Nya och befintliga vårdnadshavare och medarbetare väljer Kungsholmens förskolor
Vårdnadshavare och barn får ett bra bemötande

Förskolornas kommunikation är likvärdig och enhetlig.
Samverkan med vårdnadshavarna utvecklas

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2024	Periodicitet
Andel avdelningar som publicerar individuella lärloggar	90 %		Tertial
Andel vårdnadshavarna som är nöjda med inskolningen av sitt barn	95 %		År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Förskolornas kommunikation med vårdnadshavarna utvecklas genom de nya digitala verktyg som införs under året	2024-01-01	2024-12-31

Nämndmål: 1.2.3 Alla barn på Kungsholmens kommunala förskolor får det stöd de behöver för att lära, utvecklas och ges möjlighet till en bra start i livet.

Beskrivning

De förväntade resultaten nås genom förskolornas förebyggande och kompensatoriska arbete som uppmärksammar barn som riskerar fara illa och är i behov av extra stöd.

Vårdnadshavare vars barn inte är inskrivna i förskolan informeras och erbjuds plats. Inom alla förskoleenheter finns specialpedagoger som handleder pedagoger kring barn med behov av extra stöd och även har kontakt med habiliteringen inom regionen. Rektorererna avsätter särskilda resurser i barngrupper där det finns behov av extra stöd.

De öppna förskolorna bjuder in barnavårdscentralerna till sin verksamhet. Förskolorna samverkar med socialtjänsten kring barn som riskerar att fara illa och det finns en gemensam rutin för hur oro ska anmälas till socialtjänsten. Vårdnadshavare erbjuds föräldraskapsstödsutbildningar och föräldrasamtal. Rektorererna inom förskola och skola har regelbundna möten för att sätta sig in i varandras verksamheter.

Förväntat resultat

En hög andel av barn i förskoleåldern är inskrivna i förskolan
Förskolorna arbetar förebyggande och kompensatoriskt
Förskolorna ger specialpedagogiskt stöd till barn som är i behov av extra stöd
Förskolorna uppmärksammar barn som riskerar att fara illa
Förskolorna stärker sitt samarbete med socialtjänsten, skolan och regionens verksamheter

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Alla förskolor utvecklar sitt arbete med barns rättigheter	2024-01-01	2024-12-31
Alla förskolor utvecklar sitt arbete med tydliggörande pedagogik	2024-01-01	2024-12-31
Förskolorna genomför kompetensutvecklingsinsatser för att öka pedagogernas kunskaper för att upptäcka brott och övergrepp mot barn	2024-01-01	2024-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.3 Stockholms stad ska ge stöd och omsorg där behoven är som störst

Stadsdelsnämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet genom att nämndens verksamheter arbetar för att ge stöd och omsorg där behoven är som störst.

Kunskapsbaserade insatser präglade av hög kvalitet och rättssäkerhet ges kungsholmsbor som är i behov av stöd och alla som kommer i kontakt med verksamheterna ges möjlighet att lämna synpunkter och klagomål och därigenom bidra till utveckling av verksamheterna.

Regeringens besked om att en ny socialtjänstlag ska presenteras under 2024 och införas 2025 kommer innebära omställningar och anpassningar för socialtjänstens verksamheter. Fokus för nya socialtjänstlagen kommer ligga på ökad tillgänglighet, förebyggande och tidiga insatser, kunskapsbaserade insatser samt insatser utan föregående biståndsbeslut. Omställningen bedöms kräva stora förberedelser och socialnämnden har fått i uppdrag att hålla samman arbetet för att bidra till en likvärdig socialtjänst i staden. Nämnden följer noga införandet av en ny socialtjänstlag samt socialnämndens arbete kring detta, som ska ske i dialog med stadsdelsnämnderna.

Barn och unga som riskerar att utvecklas ogynnsamt får det skydd och stöd som de behöver

Arbetet fortgår för att i ett tidigt skede identifiera och fånga upp barn och unga i riskzonen för en ogynnsam utveckling. Samverkan med ett flertal olika samhällsaktörer, exempelvis förskola, skola och polis ska fortsätta att utvecklas. Det förebyggande arbetet för att främja barn och ungas utveckling och hälsa fortsätter genom att erbjuda föräldraskapsstöd genom råd och stöd samt föräldraskapsstödsprogram. Målsättningen är att på ett effektivt och framgångsrikt sätt nå ut och erbjuda föräldraskapsstöd till alla föräldrar på Kungsholmen som önskar detta.

Tillsammans med Norra Innerstadens stadsdelsnämnd och i samverkan med Region Stockholm driver nämnden en ungdomsmottagning på Odenplan som riktar sig till ungdomar bosatta på Kungsholmen och i Norra innerstaden. Fältassistenternas riktade fältarbete mot barn och ungdomar fortsätter. Ett gemensamt arbete sker tillsammans med fältassistenter i Norra Innerstaden och Södermalm och det uppsökande arbetet mot barn och unga på platser i stadsdelen där barn och unga befinner sig fortgår. Fältassistenternas samverkan med skolorna ska fortsätta att utvecklas under året.

Ett problem som uppmärksammats bland unga på Kungsholmen är skolfrånvaron. Forskning visar att en fungerande skolgång och ett bra skolresultat är viktiga skyddsfaktorer för barn och unga. Orsakerna till problematisk skolfrånvaro är ofta komplexa och ställer krav på flexibla och individanpassade insatser. En handlingskraftig och individcentrerad samverkan mellan socialtjänsten, skolan och Region Stockholm är viktig för att kunna hjälpa dessa barn och ungdomar. Samverkan sker inom olika nätverk, till exempel barn i behov av särskilt stöd. Under 2023 startade projektet skolsociala team plus. Projektet är finansierat av sociala investeringsfonden och arbetet med projektet kommer följas under året.

Samordnad individuell plan (SIP) ska upprättas när barn och unga har behov av insatser från olika huvudmän för att ge individcentrerat stöd. SIP-samordnare utbildar personal samt

arbetar med olika utvecklingsområden kopplat till SIP, som till exempel barns delaktighet vid

Vuxna får stöd och omsorg när behoven är som störst

Vuxna med skadligt bruk och beroende får vård och stöd för att komma ifrån missbruket. Detta sker med hjälp av evidens- och kunskapsbaserade metoder samt genom kvalitativ och god öppenvård som utgår från individens individuella behov. Vuxna med långvariga psykiska funktionsnedsättningar får individuellt utformade stödsatser för ökad självständighet utifrån sina egna förutsättningar och stöd för att komma ut i arbete. Under året kommer fortsatt fokus ligga på det hälsofrämjande arbetet med inriktning kost och kognitionsfrågor.

Lågtröskelaktiviteter och mötesplatser bidrar till sociala sammanhang, aktivering och möjlighet till information om vilket stöd samhället kan erbjuda. För att motverka isolering och främja delaktighet fortsätter arbetet med ökat deltagande i samhällslivet, bland annat i samverkan med civilsamhället.

Fler personer med psykiska funktionsnedsättningar är i behov av långvarigt stöd. Personer med samsjuklighet och psykisk ohälsa är också en målgrupp som framträder allt mer och där samordnade insatser från flera huvudmän är av vikt för att kunna ge ett sammanhållet stöd. Samverkan fortsätter därför med regionen, andra nämnder och myndigheter samt civilsamhället och genom SIP skapa förutsättningar för att identifiera och samordna insatser från flera aktörer för att den enskilde ska få ett sammanhållet stöd.

Nämnden följer den alltjämt pågående samsjuklighetsutredningen som föreslår en reform för samordnade, behovsanpassade och personcentrerade insatser till personer med samsjuklighet. Om reformen genomförs kommer utbudet och utformningen av socialtjänstens insatser att påverkas och fokusera på uppsökande, förebyggande och sociala stödsatser.

Personer i relationer där våld förekommer uppmärksammas och får det stöd de behöver

Våld i nära relation är både ett samhälls- och jämställdhetsproblem där den våldsutsatta hindras från sina mänskliga rättigheter och friheter. Våldet kan drabba alla oavsett kön, men studier visar att kvinnor i större utsträckning än män drabbas av grovt, systematiskt och dödligt våld, vilket också uppmärksammats på Kungsholmen. Barn som bevittnat eller utsatts för våld, riskerar att få både psykiska och fysiska konsekvenser som kan ha inverkan på såväl kort som lång sikt.

Arbetet med att systematiskt ställa frågor om våld för att uppmärksamma våldsutsatthet bland de som har kontakt med socialtjänsten och äldreomsorgen fortsätter och särskilt sårbara grupper samt våldsutsatta och våldsutövare i unga parrelationer uppmärksammas särskilt.

Vuxna och barn som utsatts för våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och förtryck, prostitution, människohandel för sexuella ändamål samt sexuellt våld oberoende relation erbjuds stöd och skydd av förvaltningen. Relationsvåldscentrum Innerstaden (RVCI) erbjuder strukturerat stöd till våldsutsatta, våldsutövare samt till barn vars föräldrar har en samtalskontakt med RVCI. Stödet kan ges både individuellt och i grupp.

Stöd till våldsutövare är viktigt för att våldet ska upphöra, både för den som är utsatt och på en samhällelig nivå. Ett utvecklingsområde är att nå fler våldsutövare och motivera till stöd och behandling. Det uppsökande arbetet skapar förutsättningar att informera om och motivera både våldsutövare och våldsutsatta att ta emot stöd och insatser från socialtjänsten. Detta sker

i samverkan med polisen och bidrar också till att förebygga upprepat partnervåld.

Socialtjänstens förebyggande arbete i samverkan med förskola och skola för att motverka att unga börjar använda våld, fortgår. Arbetet utgår från bland annat attityder och frågor kring normer och gränsdragningar.

Arbete pågår också kring att uppmärksamma våldsutsatthet utifrån ett arbetsgivarperspektiv. Våld kan vara orsak till diffusa hälsoproblem och sjukskrivningar hos medarbetare och det är därför viktigt att chefer inom förvaltningen har kunskap för att kunna uppmärksamma och fråga vid tecken på våldsutsatthet.

I propositionen *Stärkta rättigheter för barn och vuxna i skyddat boende* föreslås att skyddat boende ska regleras i socialtjänstlagen som en boendeinsats för den som behöver stöd och skydd till följd av hot, våld eller andra övergrepp. Barn som följer med en vårdnadshavare till ett skyddat boende ska bedömas och beviljas insatsen individuellt. Saknas samtycke från den vårdnadshavare som barnet inte placeras tillsammans med, ska socialnämnden kunna bevilja skyddat boende med stöd av en ny lag. Förslagen i propositionen föreslås träda i kraft den 1 april 2024 och kommer ha inverkan på ärendehandläggning, beslut och samverkan inom socialtjänsten.

Personer med funktionsnedsättning i behov av stöd får individuellt utformade insatser som bidrar till delaktighet och stärker deras förmåga att leva ett självständigt liv

Kungsholmsbor, oavsett funktionsförmåga, ska ha samma möjlighet till delaktighet i samhället. Delaktighetsperspektivet ska genomsyra insatser för personer med funktionsnedsättning och den enskildes inflytande ska öka. Insatser som ledsagning och daglig verksamhet skapar möjlighet för den enskilde att delta i samhällslivet på lika villkor. Arbetet med delaktighet och inflytande genom olika typer av brukardialoger så som fokusgrupper, brukarundersökningar och utveckling av arbetet med genomförandeplaner fortgår.

Forskning visar personer med funktionsnedsättning har sämre hälsa i jämförelse med andra grupper och det hälsofrämjande arbetet för målgruppen kommer utifrån detta stärkas under året.

Rådet för funktionshinderfrågor tar initiativ till förbättringar för personer med funktionsnedsättning i alla åldrar. Organisationen för alla stadens råd för funktionshinderfrågor ändrades under 2023 och under 2024 kommer arbetet med rådet att utvecklas.

Det nya programmet för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning 2024-2029 tas i beaktande i utvecklingen av verksamheterna.

Unga och vuxna i kriminalitet får det stöd de behöver.

Samhället står inför problem med gängkriminalitet och ökat våld i form av skjutningar och sprängningar. Kungsholmen har hittills mött detta i liten utsträckning, men ser att en ny målgrupp bestående av unga i gängkriminalitet börjat framträda och där brotten som begås är av en grövre karaktär. Bedömningen är att situationen på Kungsholmen kan komma att förändras och att allt fler unga och vuxna i så fall kommer att söka stöd och hjälp för att lämna en kriminell livsstil. Socialtjänsten ska i dessa fall erbjuda insatser tidigt och snabbt. Det

förebyggande arbetet för att förhindra att barn och unga involveras i gängkriminalitet och missbruk är centralt och behöver ske i samverkan mellan polis, skola och socialtjänst.

Anhöriga till personer som befinner sig i kriminalitet kan påverkas på flera sätt. Det kan handla om oro för att en närstående dras in i kriminalitet, men det kan också handla om oro för att själv utsättas för hot och våld. I socialtjänstens uppdrag ingår att tillhandahålla service, råd och stöd. Inom ramen för detta uppdrag ingår stöd till anhöriga samt att vid behov erbjuda skydd. Utöver det stöd som socialtjänsten erbjuder ges också information om stöd som finns att tillgå från andra verksamheter, myndigheter och civilsamhället.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2024	Periodicitet
 Andel barn och unga som åter blir föremål för anmälan/ansökan efter avslutad utredning	21 %	24 %	Tertial
 Andel brukare inom omsorgen för personer med funktionsnedsättning som inte upplever diskriminering	95 %	Tas fram av nämnd	År
 Andel brukare inom socialpsykiatri som inte upplever diskriminering	95 %	Tas fram av nämnd	År
 Andel brukare som är nöjd med sin insats - Funktionsnedsättning (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	85 %	80 %	År
 Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de blir väl bemötta av stadens personal (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	90 %	90 %	År
 Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de kan påverka insatsens utformning (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	87 %	79 %	År
 Andel personer som själva upplever att de får en förbättrad situation av insatserna de fått från socialtjänsten (vuxna missbruk, socialpsykiatri, våld i nära relation)		Fastställs 2024	År
Kommentar			
Målvärde läggs in när KF:s årsmål är fastställt.			
 Andel placerade barn som når målen i svenska/svenska som andraspråk, matematik, och engelska i grundskolan	75 %	75 %	Tertial
 Andel utredningar av barn och unga där barnet varit delaktigt och fått återkoppling	70 %	Tas fram av nämnd	Tertial
 Brukarens upplevelse av trygghet - LSS-boende, vuxna och barn (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	92 %	Tas fram av nämnd	År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Socialnämnden och äldrenämnden ska stödja stadsdelsnämnderna att i dialog med regionen implementera gemensamma system för genomförande och uppföljning av SIP	2024-01-01	2024-12-31

Nämndmål: 1.3.1 Barn och unga som riskerar att utvecklas ogynnsamt får det skydd och stöd som de behöver

Beskrivning

De förväntade resultaten nås genom en strukturerad och systematisk samverkan inom stadsdelen med socialtjänst, förskola, skola och fritidsverksamhet, samt genom extern samverkan med polis och Region Stockholm.

Samverkan sker på individ-, grupp- och organisationsnivå och leder till att barn och unga i riskzon identifieras tidigt och får det stöd de behöver. Arbetet sker på olika sätt enligt mål 4, god utbildning för alla, mål 5, jämställdhet, och mål 10, minskad ojämlikhet, i Agenda 2030. Goda skolresultat är en skyddsfaktor för barn och unga och arbetet ska fortgå för att särskilt följa skolresultat för de barn och unga som är aktuella för en barnavårdsutredning eller är placerade i samhällets vård. Placerade barn och unga har ofta en sämre hälsa och uppföljningen kring fysisk och psykisk hälsa samt tandhälsa fortsätter att utvecklas. Ett särskilt fokus kommer att ligga på att säkerställa delaktighet för alla barn utifrån deras ålder och mognad samt säkerställa barnperspektivet och barnrättsperspektivet i verksamheterna.

Det förebyggande och kunskapsbaserade arbetet för att erbjuda tidigt stöd och insatser till barn, unga och deras föräldrar fortsätter under året genom ett familjecentrat arbete där vårdnadshavare erbjuds fria, icke-biståndsbedömda rådgivande samtal med familjebehandlare på bland annat BB Family Kungsholmen och genom olika föräldraskapsstödsprogram. Fältassistenter arbetar med socialt fältförlagt arbete där barn och unga befinner sig, erbjuder skolföreläsningar samt råd- och stödsamtal till unga på ungdomsmottagningen.

Verksamheterna belyser anhörigperspektivet genom att uppmärksamma anhöriga och erbjuda eller hänvisa till eget stöd. Anhörigkonsulenten erbjuder olika former av stöd till anhöriga samt samordnar arbetet med anhörigstöd.

För att kvalitetssäkra och utveckla verksamheten genomförs egenkontroller och brukarundersökningar under året.

Förväntat resultat

Barn och ungdomars skolresultat följs upp i barnavårdsutredningar samt vid placeringar och vid behov beviljas insatser

Socialtjänsten erbjuder alla förskolor och skolor inom stadsdelsområdet informationsträffar

Barn har möjlighet att vara delaktiga under hela utredningsprocessen och vid insatser

Föräldraskapsstöd erbjuds till föräldrar med barn i alla åldrar

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Socialtjänstens verksamheter genomför brukarundersökningar/brukardialoger/fokusgrupper för respektive målgrupp.	2024-01-01	2024-12-31

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Socialtjänstens verksamheter säkerställer/undersöker rättssäkerheten i den sociala dokumentationen.	2024-01-01	2024-12-31

Nämndmål: 1.3.2 Vuxna får stöd och omsorg när behoven är som störst.

Beskrivning

De förväntade resultaten nås genom att erbjuda tidiga och kunskapsbaserade insatser utifrån varje individs behov och med hänsyn till brukarperspektivet.

Personer med beroendeproblematik ska erbjudas insatser för att komma ifrån missbruket. Problematiskt spelande om pengar uppmärksammas och även denna målgrupp erbjuds stöd. Personer med långvarig psykisk funktionsnedsättning ska få stöd att bryta isolering och uppnå självständighet utifrån sina egna förutsättningar. Uppföljningar och egenkontroller ligger till grund för att säkerställa insatser av god kvalitet. Brukarnas fokus lyfts fram genom brukarundersökningar, fokusgrupper och brukardialoger.

Arbetet sker utifrån Agenda 2030, bland annat mål 3 om god hälsa och välbefinnande, mål 5 om jämställdhet och mål 10 om minskad ojämlikhet. För att främja god hälsa för vuxna med psykisk funktionsnedsättning ska det påbörjade arbetet med frågor avseende kognition fortsätta och dietister ska genomföra kompetenshöjande insatser för medarbetarna med inriktning kost.

Socialtjänstens utökade samverkan med civilsamhället i syfte att öka delaktigheten i samhällslivet, kommer att fortsätta under 2024. Genom insatsen behandlingsassistent/boendestöd kan den enskilde få stöd i att söka upp och komma i kontakt med andra myndigheter och brukarorganisationer samt ta del av olika aktiviteter som finns att tillgå i samhället.

Boendestödjarna utbildas i och använder metodiken Ett självständigt liv för att skapa förutsättningar för fler klienter med psykisk funktionsnedsättning att göra saker självständigt.

Socialtjänsten tar del av statsbidrag för god och nära vård för att stärka samverkan med regionen avseende socialtjänstens målgrupper. Intern samverkan såväl som samverkan med regionen och andra aktörer möjliggör samordnade insatser från flera huvudmän. För att säkerställa att brukarnas behov av stöd och insatser blir tillgodosedda ska arbetet med SIP fortsätta utvecklas. Kunskap om beroendeproblematik, psykiska funktionsnedsättningar och LSS-diagnoser ligger till grund för att uppmärksamma och erbjuda rätt stöd.

Verksamheterna belyser anhörigperspektivet genom att uppmärksamma anhöriga och erbjuda eller hänvisa till eget stöd för målgruppen. En viktig resurs är anhörigkonsulenten som både har ett samordnande ansvar för arbetet och erbjuder olika former av stöd till anhöriga.

Förväntat resultat

Vuxna med skadligt bruk, beroende och/eller psykisk funktionsnedsättning ges förutsättningar att delta i samhällslivet

Vuxna med psykisk funktionsnedsättning ges förutsättningar att leva ett självständigt liv

Arbetet med SIP fortsätter att utvecklas

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
I samarbete med dietist höjs kompetensen om näringslära inom socialpsykiatri.	2024-01-01	2024-12-31
Socialtjänstavdelningens utförarverksamhet inom socialpsykiatri genomför utbildning i Ett självständigt liv.	2024-01-01	2024-12-31
Socialtjänstens verksamheter genomför brukarundersökningar/brukardialoger/fokusgrupper för respektive målgrupp.	2024-01-01	2024-12-31
Socialtjänstens verksamheter säkerställer/undersöker rättssäkerheten i den sociala dokumentationen.	2024-01-01	2024-12-31
Äldreomsorgsavdelningen och socialtjänstavdelningen fortsätter implementera stadens anhörigprogram genom att lokala riktlinjer tas fram.	2024-01-01	2024-12-31

Nämndmål: 1.3.3 Personer i relationer där våld förekommer uppmärksammas och får det stöd de behöver.

Beskrivning

De förväntade resultaten nås genom att tillförsäkra att personer som är utsatta för våld i nära relationer eller hedersrelaterat våld och förtryck erbjuds stöd och skydd för ökad säkerhet och trygghet.

Arbetet sker utifrån Agenda 2030 med mål 5 ökad jämställdhet, mål 10 minska ojämlikhet, delmål 16.1 minska våldet i världen samt delmål 16.2 skydda barn mot övergrepp, utnyttjande, människohandel och våld. Det förebyggande arbetet mot våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck bedrivs tillsammans med förskolor och skolor och bidrar till att nå målen. Arbetet med normer, värderingar och attityder ska fortsätta genom att skolor erbjuds föreläsningar utifrån respekt och självrespekt.

Insatser erbjuds till personer som fallit offer för människohandel, prostitution, sexuellt våld oberoende relation samt till våldsutsatta och våldsutövare i unga parrelationer. Till grund för arbetet ligger Stockholms stads program mot våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och förtryck, prostitution och människohandel mot sexuella ändamål samt sexuellt våld oberoende relation 2021-2025; Handlingsplan för att motverka människohandel och prostitution 2021, samt lokala rutiner i arbetet mot våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och förtryck, prostitution och människohandel för sexuella ändamål samt sexuellt våld oberoende relation.

Våldsutsatta uppmärksammas genom att frågor om våldsutsatthet ställs till barn, ungdomar och vuxna och strukturerade riskbedömningar görs. Barn som upplever eller har upplevt våld

ska erbjudas eget stöd och barn på skyddat boende ska tillförsäkras skolgång. Personer med särskild sårbarhet, såsom barn, äldre, personer med fysisk eller psykisk funktionsnedsättning och personer med beroendeproblematik uppmärksammas och förvaltningen säkerställer att medarbetare har kunskap om olika former av våld och indikationer på våldsutsatthet. Samarbetet med Relationsvårdscentrum innerstaden utgör en central roll för stöd och insatser till våldsutsatta, barn som upplevt våld och våldsutövare.

Ett fortsatt utvecklingsområde är att motivera våldsutövare att ta emot stöd. Erfarenheterna från projektet I gemensam samverkan mot relationsvåld (IGOR) ska tas tillvara och implementeras i samverkan med polis och stadsdelsförvaltningarna Södermalm och Norra Innerstaden. Syftet är att förebygga upprepat partnervåld och motivera våldsutsatta och våldsutövare att ta emot insatser genom uppsökande arbete. Stöd och skydd till barn som bevittnat våld eller som själva varit utsatta för våld i familjen ska utvecklas med utgångspunkt i Islandsmodellen.

Kompetenshöjande insatser inom området våld i nära relationer ska ske för chefer i syfte att uppmärksamma eventuell våldsutsatthet hos medarbetare.

Verksamheterna belyser anhörigperspektivet genom att uppmärksamma anhöriga och erbjuda eller hänvisa till eget stöd för målgruppen. En viktig resurs är förvaltningens anhörigkonsulent som både har ett samordnande ansvar för arbetet och erbjuder olika former av stöd till anhöriga.

Förväntat resultat

Socialtjänsten tillsammans med förskola och skola förebygger våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck.

Frågor om våldsutsatthet ställs till barn, ungdomar och vuxna inom socialtjänstens och äldreomsorgens myndighetsutövande verksamheter.

Våldsutsatthet hos klienter/brukare uppmärksammas inom socialtjänstens och äldreomsorgens utförarverksamheter.

Barn som upplever eller har upplevt våld erbjuds individuellt anpassat stöd.

Samverkan mellan polis och socialtjänst utvecklas för att uppmärksamma och motivera våldsutsatta och våldsutövare att ta emot insatser.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2024	Periodicitet
♀ Andel våldsutsatta där målet med insats från Relationsvårdscentrum Innerstaden uppnåtts.	70		År
♀ Andel våldsutövare där målet med insats från Relationsvårdscentrum Innerstaden uppnåtts.	70		År
Antal barn som beviljats insats på Relationsvårdscentrum Innerstaden.	10		År
Antal våldsutsatta som beviljats insats på Relationsvårdscentrum Innerstaden.	40		År

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2024	Periodicitet
♀ Antal våldsutövare i en nära relation eller i en hederskontext som har kontakt med Relationsvårdscentrum Innerstaden.	25		År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Kompetenshöjande insatser genomförs för chefer inom våld i nära relationer.	2024-01-01	2024-12-31
Myndighetsutövande enheter inom Socialtjänstavdelningen och Äldreomsorgsavdelningen ska kartlägga andelen ärenden där frågor om våld ställs.	2024-01-01	2024-10-31
Socialtjänstavdelningens och äldreomsorgsavdelningens myndighetsutövande verksamheter ska genomföra en workshop med inriktning fråga om våld.	2024-01-01	2024-12-31
Socialtjänstavdelningens och äldreomsorgsavdelningens utförarverksamheter ska genomföra en workshop med inriktning uppmärksamma våldsutsatthet.	2024-01-01	2024-12-31

Nämndmål: 1.3.4 Personer med funktionsnedsättning i behov av stöd får individuellt utformade insatser som bidrar till delaktighet och stärker deras förmåga att leva ett självständigt liv

Beskrivning

De förväntade resultaten nås genom att funktionshinderperspektivet beaktas i verksamheterna och arbetet utgår ifrån Stockholms stads program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning 2024-2029.

Arbetet fortgår på flera sätt för att ingen ska lämnas utanför; enligt mål 10, minskad ojämlikhet, och mål 5, jämställdhet, i Agenda 2030. För att öka upplevelsen av trygghet inom omsorgen för personer med funktionsnedsättning säkerställs genom det pedagogiska ramverket, att alla medarbetare har en grundkompetens inom området. Särskilt fokus ligger på frågor om kognition, hälsa och lågaffektivt bemötande. Arbetet med antagen färdplan för enhetlig yrkestitulatur inom stadens LSS-verksamheter fortgår och under året kommer behovet av stödpedagoger ses över.

Förutsättningar skapas för att personer med funktionsnedsättning ska ha en meningsfull sysselsättning och fritid. Arbetet sker till exempel genom att underlätta brukares övergång till arbete på den ordinarie arbetsmarknaden samt möjliggöra att leva ett självständigt liv genom insatsen ledsagning, som utgår ifrån stadens riktlinjer om ledsagning.

Inom omsorgen för personer med funktionsnedsättning ska utförar- och beställarverksamheter under året samverka kring utvecklandet av beställningar och uppföljningar av insatser. Verksamheterna ska tillförsäkra brukarnas delaktighet i upprättandet samt vid uppföljning av genomförandeplaner, antingen genom att brukaren själv eller god man/anhörig är delaktig.

Hälsofrämjande insatser erbjuds i syfte att öka den fysiska och psykiska hälsan. Verksamheterna arbetar för att alla brukare som bor på grupp- och servicebostäder enligt LSS tar del av erbjudandet om friskvårdskort på stadens simhallar. Under året ska medarbetare ta del av kompetenshöjande insatser från förvaltningens dietister för att främja hälsa och goda matvanor. Denna insats, samt insatsen avseende frågor om kognition, ska genomföras med sökta medel inom ramen för kompetensutvecklingsinsatsningen.

Arbetet med digitalisering fortsätter och under året kommer personalen vid grupp- och servicebostäder utbildas för att kunna hjälpa brukare att använda digital teknik. Arbetet kommer att bedrivas med beviljade medel för kompetensutvecklingsinsatser från omställningsfonden, KOM-KR-medel.

Anhörigperspektivet belyses genom att uppmärksamma anhöriga och erbjuda eller hänvisa till eget stöd för målgruppen. En viktig resurs är förvaltningens anhörigkonsulent som både har ett samordnande ansvar för arbetet och erbjuder olika former av stöd till anhöriga.

Förväntat resultat

Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de kan påverka insatsen utformning ökar (jmf 2023)

Beställningar och genomförandeplaner återger den enskildes individuella behov och intressen samt förmågor och önskemål

Andel brukare som har en uppdaterad genomförandeplan och har varit delaktiga vid uppföljning uppgår till 80 procent.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
I samarbete med dietist höjs kompetensen om näringslära inom omsorgen för personer med funktionsnedsättning.	2024-01-01	2024-12-31
Personal inom omsorgen för personer med funktionsnedsättning utbildas gällande bemötande och sekretess i relation till anhöriga.	2024-01-01	2024-12-31
Socialtjänstens verksamheter genomför brukarundersökningar/brukardialoger/fokusgrupper för respektive målgrupp	2024-01-01	2024-12-31
Socialtjänstens verksamheter säkerställer/undersöker rättssäkerheten i den sociala dokumentationen.	2024-01-01	2024-12-31

Nämndmål: 1.3.5 Unga och vuxna i kriminalitet får det stöd de behöver.

Beskrivning

De förväntade resultaten nås genom att unga och vuxna som befinner sig i eller riskerar att hamna i kriminalitet erbjuds stöd för att lämna en kriminell livsstil eller förebygga risken att dras in. Till grund för arbetet ligger Stockholms stads strategi för att minska risken att barn, unga och vuxna dras in i kriminalitet samt lokal samverkansöverenskommelse mellan socialtjänst och Polisen.

Arbetet sker i enlighet med Agenda 2030 för att uppnå mål 5 jämställdhet, mål 10 minskad ojämlikhet och mål 16 fredliga och inkluderande samhällen.

Socialtjänsten förebygger och erbjuder tidigt stöd till unga och vuxna som löper risk att dras in i kriminalitet. Genom olika typer av föräldraskapsstöd förebyggs normbrytande beteende. Information ges om vilka typer av signaler skola och vårdnadshavare ska vara uppmärksamma på för att tidigt kunna upptäcka normbrytande beteende, samt information om vilket stöd som finns att tillgå.

Kungsholmen ska vara en trygg plats med trygga miljöer. Arbetet med kunskapshöjande insatser för socialsekreterare för att bättre kunna arbeta med målgruppen barn, unga och vuxna som riskerar att dras in i, eller är i, kriminalitet ska fortsätta och socialtjänstens samlokalisering hos polisen utvecklas vidare för att stärka samverkan och tidigt kunna nå barn och unga i kriminalitet. Socialtjänstens samverkan med förskola och skola utgör en viktig grund för att tidigt uppmärksamma barn och unga i behov av stöd. För att erbjuda samordnat stöd till vuxna som vill lämna en kriminell livsstil samverkar socialtjänsten med polisen och socialförvaltningen. Vuxna som vill lämna en kriminell livsstil ska komma i kontakt med socialtjänsten inom 24 timmar.

Socialtjänsten ska erbjuda stöd, och vid behov skydd, till anhöriga som har en närstående som befinner sig i kriminalitet och/eller som själv har drabbats av hot och våld till följd av den närståendes koppling till kriminalitet. Information ska spridas till anhöriga för att uppmärksamma om det stöd som finns att tillgå från andra myndigheter och från civilsamhället.

Interna rutiner ska upprättas och implementeras för att förtydliga ansvarsfördelning samt vilket stöd som kan erbjudas till avhoppare och anhöriga till personer i kriminalitet.

Förväntat resultat

Socialtjänstavdelningen arbetar förebyggande för att motverka att unga hamnar i kriminalitet. Unga och vuxna får det stöd de behöver för att lämna en kriminell livsstil.

Vuxna som vill lämna en kriminell livsstil får kontakt med socialtjänsten inom 24 timmar. Samverkan med polisen fortsätter att stärkas i syfte att förebygga och ge stöd till personer i gängkriminalitet.

Anhöriga till personer i kriminalitet får stöd från socialtjänsten.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Socialtjänstavdelningen implementerar upprättad rutin avseende stöd till avhoppare och anhöriga till personer i kriminalitet.	2024-06-01	2024-12-31
Socialtjänstavdelningen skapar en rutin avseende stöd till avhoppare och anhöriga till personer i kriminalitet.	2024-01-01	2024-05-31

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.4 Stockholm ska vara en bra stad att åldras i - med god omsorg och stor trygghet

Stadsdelsnämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet genom att nämndens verksamheter arbetar för att Kungsholmen ska vara ett stadsdelsområde som är bra

att åldras i - med god omsorg och vård samt stor trygghet.

Äldreomsorgens verksamheter ska verka för att hålla en god kvalitet och att omsorgstagarna känner sig nöjda. Arbetet med att implementera handlingsplanen för en äldrevänlig stad fortsätter genom att utveckla arbetet inom myndighetsutövningen för särskilt utsatta grupper av äldre såsom äldre med missbruksproblematik, i våldsutsatthet eller som riskerar att/befinner sig i hemlöshet.

Utvecklingsarbetet sker genom att planera, utföra, följa upp, analysera och åtgärda olika digitaliseringsalternativ och följer stadens kvalitetsprogram genom ständiga förbättringar och genom digitalisering som ett sätt att öka verksamheternas kvalitet.

Samarbete med Region Stockholm ska bidra till omställningen till en god och nära vård, bland annat genom att revidera den lokala överenskommelsen om samverkan. Omsorgstagare som bor på ett vård- och omsorgsboende behöver ett välfungerande teamarbete för att verksamheten ska kunna säkerställa en god vård- och omsorg. Målet med teamarbetet är bland annat att kartlägga psykiska och beteendemässiga symtom vid demenssjukdom (BPSD) för att gemensamt komma fram till fungerande åtgärder för ökad livskvalité. Arbetssätten kring BPSD som startade inom vård- och omsorgsboende kommer utökas till att även innefatta servicehusen och för äldre med hemtjänstinsatser inom ordinärt boende. För äldre med hemtjänst inom ordinärt boende sker BPSD registreringar i samverkan med vårdcentralen.

För att bättre kunna tillgodose framtida kompetensförsörjningsbehov har medel beviljats från Omställningsfonden som är en kollektivavtalad stiftelse som stödjer medarbetare enligt Kompetens och- omställningsavtalet (KOM-KR). En samordnare ska rekryteras, som ska stödja vårdbiträden att vidareutbilda sig till undersköterskor samt undersköterskor som behöver validera sin kompetens för att nå skyddad yrkestitel. Genom Äldreomsorgslyftet ges medarbetare och chefer möjlighet att utbilda sig på arbetstid.

Äldreomsorgen är en akademisk nod vilket bland annat innebär att utvecklingen bedrivs utifrån evidens för att stärka den medicinska kompetensen. Under 2024 ska ett metodrum införas som har till syfte att effektivisera, säkerställa och kvalitetssäkra kompetens inom verksamheterna.

En ansökan om medel från kompetensutvecklingssatsningen (KUS) har gjorts. Ansökningarna för 2024 avser vikarieersättning för kompetensutveckling kring kognition, psykisk ohälsa samt språkkunskaper för medarbetare.

Ofrivillig ensamhet ökar risken för till exempel hjärt- och kärlsjukdomar, depression och demenssjukdom och är vanligt förekommande inom gruppen äldre. Ensamhet orsakar och förstärker även fysisk smärta enligt Folkhälsomyndigheten. Det uppsökande arbetet inom äldreomsorgens verksamheter fortsätter därför och erbjuder ett brett utbud av aktiviteter inom den förebyggande enheten liksom inom utförarverksamheterna. Genom en digital fixare ska äldre kungsholmsbor erbjudas stöd och hjälp med digitala tjänster. Utifrån ett ökat antal äldre finns behov på sikt av en ytterligare mötesplats.

Ytterligare en hälsopedagog ska rekryteras, som bland annat kommer erbjuda ledarledd gymnastik, utföra hälsotester och samverka med idrottsförvaltningen.

Tryggt mottagande i hemmet, som stärker upp efter utskrivning från sjukhusvistelse eller efter vistelse på korttidsboende, ska från och med nästa år verka inom hela Norra innerstaden. Bemanningen kommer att anpassas utifrån utvidgat upptagningsområde.

Schemalagd reflektionstid ska finnas för medarbetare enligt Färdplanen för äldreomsorgens utveckling.

Brukardialoger kommer att genomföras för ökad delaktighet, för att bättre omhänderta resultat och göra mer träffsäkra analyser. Representanter från pensionärsrådet kommer att bjudas in. För att kunna följa skillnader mellan män och kvinnors upplevelse av äldreomsorgen är från Socialstyrelsens brukarundersökning vara uppdelade per kön.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2024	Periodicitet
 Andel nöjda omsorgstagare		Fastställs 2024	År
Kommentar Målvärde läggs in när KF:s årsmål är fastställt.			
 Andel omsorgstagare som upplever att de kan påverka hur hjälpen utförs i hemtjänsten	87 %	87 %	År
 Andel omsorgstagare som upplever att de kan påverka hur hjälpen utförs på vård- och omsorgsboende	79 %	79 %	År
 Andel sjuksköterskor inom särskilda boenden	0,04	Tas fram av nämnd	År
 Andel äldre personer som vet vart de ska vända sig för att ansöka om hjälpinsatser	67 %	67 %	År
 Antal personal en hemtjänsttagare med minst två besök om dagen möter under en 14-dagarsperiod	10	Max 10 personer	År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Kommunstyrelsen ska i samarbete med äldrenämnden och stadsdelsnämnderna utreda om, och i så fall hur, uppföljningen av äldreboende som är upphandlade inom stadens LOV-avtal, kan överföras från stadsdelsnämnderna till äldrenämnden	2024-01-01	2024-12-31
 Äldrenämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna fortsätta arbetet med att införa ramtid fullt ut	2024-01-01	2024-12-31

Nämndmål: 1.4.1 Den enskildes vård- och omsorg är trygg och individanpassad

Beskrivning

De förväntade resultaten nås genom att vården och omsorgen ges med hög tillgänglighet och att den äldre har lätt att nå vård- och omsorgspersonalen.

Utifrån Agenda 2030 mål 3, god hälsa och välbefinnande, ska omsorgstagaren ha en god hälsa och möjlighet att bibehålla sina egna förmågor genom hälsofrämjande insatser. Patientsäkerheten säkerställs genom att medicinskt ansvariga har rätt kompetens och att ett

smittskyddsarbete bedrivs. Under 2024 ska arbetssätten utvecklas kring digital läkemedelssigenering (APPVA) genom införande av fler funktioner.

Ett digitalt ärendehanteringssystem ska införas som underlättar och effektiviserar kommunikationen mellan sjuksköterska på SÄBO och läkare samt ökar patientsäkerheten för den äldre. Det kommer bli lättare att följa ett ärende i en digital plattform istället för idag där ronderna sker till stor del via pappersblanketter och telefonsamtal.

I linje med Agenda 2030 mål 2, ingen hunger, ska omsorgstagares nutrition förbättras och näringsbehov tillgodoses. Som stöd i arbetet genomförs övergripande mätningar för att identifiera, bedöma, diagnostisera och behandla nutritionsproblem på individnivå för att kunna planera för lämpliga åtgärder.

God samverkan med sjukvården ska bedrivas. Antal personer i ordinärt boende som tackar ja och får en samordnad individuell plan (SIP) för sina vård- och omsorgsinsatser behöver öka. Den fasta omsorgskontakten och biståndshandläggaren ska uppmärksamma och agera på förändrade behov hos omsorgstagaren och bevaka dennes rätt att få en SIP.

Inom särskilda boenden finns palliativa ombud som har fått extra kunskap om vård som lindrar symptom och förbättrar livskvalitet för personer i livets slutskede samt stöd till anhöriga. Under tertial ett ska en aktivitet tas fram med fokus på att den palliativa vården sker utifrån personens önskemål om till exempel personalnärvaro.

Inom särskilda boenden ska även digitala tester av kognitiv status göras för en objektiv ögonblicksbild av hjärnans funktioner. Syftet är att enkelt, tillförlitligt och standardiserat mäta kognitiv funktion hos den äldre i det fortsatta arbetet med god och nära vård.

Bemanningssteam används för att minska andelen timanställda och öka kontinuiteten för omsorgstagarna.

Myndighetsutövningen är rättssäker genom att beställarenheten följer rättsläget och Stockholms stads riktlinjer för handläggning inom äldreomsorgen. Medicinskt ansvarig sjuksköterska medverkar på ärendedragningar vid två tillfällen per månad för att ge råd och stöd inom hälso- och sjukvård till biståndshandläggare och beställarchef.

Den sociala dokumentationen upprättas och används som stöd i omsorgsarbetet.

Det är något fler kvinnor som vårdar sina män i hemmet. I enlighet med Agenda 2030 mål 5, jämställdhet, ska en jämn fördelning av det obetalda hem- och omsorgsarbetet eftersträvas. Den vanligaste omsorgsrelationen är emellertid att vuxna barn ger hjälp eller stöd till sina föräldrar. Det är lika vanligt bland medelålders kvinnor som medelålders män att ge omsorg till sina föräldrar och de ger lika mycket hjälp enligt Socialstyrelsens underlag till en nationell strategi för anhöriga. Samtalsgrupper och anhörigavlastning i form av korttidsvård, avlösning

i hemmet samt plats på dagverksamhet är insatser för att stödja närstående och ge den anhöriga möjligheten till egen tid.

Förväntat resultat

Vård- och omsorgsinsatser är samordnade, ges med hög tillgänglighet och stödjer omsorgstagarens hälsa och funktionsförmåga.

Omsorgstagaren får en god och näringsriktig kost.

Bemanningen planeras med kontinuitet och med rätt kompetens.

Omsorgstagarens behov tillgodos utifrån skälig levnadsnivå.

Den sociala dokumentation som upprättas är korrekt och relevant.

Anhöriga ges stöd och avlastning.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2024	Periodicitet
Andel personer bosatta på vård- och omsorgsboende som uppger att det är ungefär samma personal som ger hjälpen	77 %		Tertial
♀ Andel personer med hemtjänst som anser att biståndshandläggarens beslut är anpassat efter dennes behov	68 %		År
Andel personer på vård- och omsorgsboende som har en uppföljning på sin BPSD registrering.	90 %		Tertial
♀ Andel personer som upplever att det känns tryggt att bo hemma med stöd från hemtjänsten	81 %		År
♀ Andel personer som upplever att det känns tryggt att bo på sitt vård- och omsorgsboende	83 %		År
Följsamhet till basala hygienrutiner och klädregler.	60 %		Tertial
♀ Vård- och omsorgsboende: andel äldre som är nöjda med den mat som serveras	72 %		År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Beställarenheten genomför aktgranskning av utredning, beställning och beslut två ggr per år med fokus på ramtid och det salutogena perspektivet.	2024-01-01	2024-12-31
För att öka kunskapen om patientsäkerhet ska chefer ta ett eller flera avsnitt från webbutbildning "Säker vård" från Socialstyrelsen på verksamhetens arbetsplatsträffar.	2024-01-01	2024-12-31
Kunskap och rutiner om hjärt- och lungräddning ska finnas inom varje enhet.	2024-01-01	2024-12-31
Utbildning för biståndshandläggare inom mat och måltider.	2024-01-01	2024-12-31
Äldreomsorgsavdelningen och socialtjänstavdelningen fortsätter implementera stadens anhörigprogram genom att lokala riktlinjer tas fram.	2024-01-01	2024-12-31

Nämndmål: 1.4.2 Den enskilde har en hög livskvalité och lever ett självständigt liv

Beskrivning

De förväntade resultaten nås genom att individuella önskemål och intressen beaktas och tillgodoses i så hög grad som möjligt vid erbjudande om daglig utevistelse och aktiviteter.

Målet är att stärka den fysiska och psykiska hälsan och i förlängningen möjligheten till ett självständigt liv. Arbets sättet ska omfatta dokumentation av erbjudande om utevistelse och aktiviteter samt kontinuerlig uppföljning.

Sociala besök på vård- och omsorgsboenden och servicehus genomförs genom Ung Omsorg vars ungdomar erbjuder aktiviteter på helger, Senior glädje som erbjuder aktiviteter och promenadgrupper och samtliga enheter får besök av vårddjur. Digital fixare finns inom Baltzar träfflokal för att stödja äldre med digitala tjänster.

Gemensamhetsytorna på särskilda boenden är trivsamma och anpassade utifrån omsorgstagarna. Genom måltidsobservationer följs upp hur måltiden och miljön kring denna kan utvecklas.

Äldre och deras anhöriga ska känna till var de ska vända sig med synpunkter och klagomål. Inkomna förbättringsförslag ska på ett systematiskt sätt tas tillvara av enheterna.

Omsorgstagaren ska kunna påverka hur insatserna utförs. För att kunna möjliggöra det ska varje omsorgstagare ha en fast omsorgskontakt och en genomförandeplan som belyser hur och när insatserna ska utföras. Egenkontroller genomförs för att säkerställa att den sociala dokumentationen är korrekt, relevant och används som stöd i omsorgs arbetet.

Utifrån stadens mat och måltidspolicy görs måltidsobservationer och nattfastemätningar som underlag för kvalitetsutveckling inom mat och måltidsmiljö. Som stöd i arbetet finns framtagna lokala riktlinjer och stadens framtagna material "Mat- och måltidshandboken" för att göra måltiderna trivsamma.

Stockholms stad ingår i förvaltningsområde för finska, meänkieli och samiska. Enskilda har rätt att använda språket vid muntliga och skriftliga kontakter med äldreomsorgens verksamheter och det ska finnas tillgång till personal med kunskaper i minoritetsspråken och äldreomsorg på minoritetsspråk om någon så önskar det.

Förväntat resultat

Utevistelser och aktiviteter planeras och genomförs utifrån den äldres önskemål. Det är trivsamt i enheternas gemenskapsytor och de är anpassade utifrån målgruppen. Omsorgstagarens åsikter och önskemål beaktas vid förbättringsarbete. Den sociala dokumentationen belyser omsorgstagarens önskemål om hur och när denne vill ha sina insatser och följer riktlinjer för ramtid. Omsorgstagaren har en fast omsorgskontakt som särskilt bevakar dennes behov och samordnar kontakter. Omsorgstagaren får stöd för att främja ett ökat välmående.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2024	Periodicitet
Andel personer med hemtjänst som anger att de får hjälp så som är överenskommet	90 %		År
♀ Andel personer på vård- och omsorgsboende som uppger att möjligheterna att komma utomhus är bra	53 %		År
♀ Andel personer som upplever måltiderna på sitt vård- och omsorgsboende är en trevlig stund på dagen	65 %		År
♀ Vård- och omsorgsboende: andel äldre som är nöjda med aktiviteter inom boendet	58 %		År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Dietist smaktestar matlådor för att kontrollera kvalitén på den mat som levereras till hemtjänsten från Fridas servering samt maten som serveras på Alströmerhemmets vård- och omsorgsboende och Serafens vård- och omsorgsboende.	2024-01-01	2024-12-31
Myndighetsutövningen reviderar sina rutiner utifrån stadens riktlinjer för handläggning av ärenden gällande vuxna med missbruks- och beroendeproblem.	2024-01-01	2024-12-31
Personer erbjuds samtalsgrupper i samarbete med riksorganisation Hjärnkoll för att främja livskvalité.	2024-01-01	2024-12-31
Språkutveckling bedrivs på arbetstid inom utförarverksamheterna i samarbete med arbetsmarknadsförvaltningen.	2024-01-01	2024-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.5 Alla stockholmare ska ha tillgång till ett rikt kultur-, idrotts- och föreningsliv

Stadsdelsnämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet genom att nämndens verksamheter arbetar för att kungsholmsbor ska ha tillgång till ett rikt kultur-, idrotts- och föreningsliv.

Kungsholmsbor erbjuds kultur- och fritidsaktiviteter genom parklek och fritidsgårdar samt inom förskola, socialtjänst och äldreomsorgens verksamheter till deras målgrupper. Kungsholmens lokala kultur- och föreningsliv främjas bland annat genom bidragsgivning, det fortsatta arbetet för förbättrade möjligheter för föreningar att mötas samt i samarbete med kulturnämndens verksamheter.

Den påbörjade utredningen om förutsättningarna för att under mandatperioden inrätta ett kulturhus på Kungsholmen fortgår.

Parklekar är lekplatser med personal som bjuder in till främjande möten och miljöer som uppmuntrar till lek, skapande och rörelse. Parklekarna samarbetar med idrottsföreningar kring lovaktiviteter. Förskolan och parklekarna erbjuder ett brett utbud av olika aktiviteter utifrån barns och ungas behov och önskemål. Barnen står för eget kulturskapande i form av dramatisering, dans, egengjord musik och egna berättelser. Barnen får även tillgång till professionell kultur i form av teater, muséer och andra utställningar bland annat genom stadens kultursatsning Kulan, som erbjuder rabatterade kulturupplevelser. Förskolorna utvecklar sitt arbete med högläsning på olika sätt, de tar emot författarbesök, använder sig av

digitala sagor som också underlättar för sagoläsning på olika språk, och samarbetar med biblioteken.

Satsning på hälsa för personer med funktionsnedsättning fortsätter, exempelvis genom aktivitetsansvariga på boenden och genom att personer som bor i grupp- eller servicebostad erbjuds friskvårdskort på stadens simhallar. Vuxna med psykisk funktionsnedsättning erbjuds att ta del av kulturella och hälsofrämjande aktiviteter.

Inom äldreomsorgens verksamheter används kultur i omvårdnaden på olika sätt genom digitala visningar från olika museum, musikframträdanden och filmvisningar. Aktivitetsansvariga inom varje utförarenhet ansvarar för att erbjuda ett rikt utbud av sociala, hälsofrämjande och kulturella aktiviteter.

Kungsholmens parker och grönområden är platser för aktivitet och återhämtning samt bidrar till en rik kulturhistoria. Parkerna utvecklas med höga upplevelsevärden för både kungsholmsbor och besökare och med plats för lek, spontanidrott och avkoppling. Parker och grönområdets karaktärsdrag och gröna kulturvärden ska fortsätta att förvaltas.

Flera verksamheter nyttjar parkerna i sina dagliga aktiviteter. Det har därutöver uppmärksammat att antalet evenemang i parkerna och förfrågningar om olika slags upplåtelser har ökat. Flera olika aktiviteter och intressen samsas om utrymmet vilket innebär att behovet av en helhetssyn på funktionerna i innerstadens parker ökar i takt med att staden byggs tätare. Alla funktioner kan inte finnas inom parkerna inom ett stadsdelsområde, men ett stort utbud kan finnas i innerstaden i sin helhet. Förvaltningen kommer att verka för en stärkt områdesplanering, i samverkan med andra förvaltningar och externa aktörer, där alla tillgängliga ytor, såväl park som gata, fastighetsmark, idrottsmark och exploateringsmark ska nyttjas på bästa sätt.

Nationaldagen den 6 juni kommer att firas i Rålambshovsparken. Firandet är uppskattat hos både kungsholmsbor och andra besökare och där föreningar har möjlighet att delta och föra dialog.

Under året fortsätter arbetet att tillsammans med trafikkontoret att ta fram tydligare förutsättningar för evenemang och upplåtelser i Rålambshovsparken och på Smedsudden, för att underlätta hanteringen kring inkomna tillståndsförfrågningar. En utredning ska genomföras för att se över hur det går att förbättra möjligheterna för dans i amfiteatern i Rålambshovsparken. Under året fortsätter arbete och samverkan med idrottsförvaltningen och miljöförvaltningen kring Kungsholmens båtuppläggningsplatser, för att identifiera eventuella behov av marksaneringar och för att öka allmänhetens tillgång till attraktiva strand- och parkområden i anslutning till dessa.

Arbetet fortgår för att förbättra möjligheterna till bad och göra de strandnära parkerna mer attraktiva och tillgängliga. Till exempel undersöks åtgärder för ökad tillgänglighet vid Fredhällsbadet och åtgärder för förbättrad badvattenkvalitet på Smedsuddsbadet. Förvaltningen deltar också i exploateringskontorets arbete med att anlägga en ny badplats i Primusområdet. Förvaltningen kommer under året även följa trafikkontorets uppdrag om att utreda funktion, samordning och ansvarsfördelning för olika typer av bad samt deras uppdrag om att identifiera lämpliga platser där badförbudet kan avskaffas.

Program- och projekteringsarbete inför kommande upprustning av Luxparkens lekplats på Lilla Essingen startar under året. För att samla in lokalbornas önskemål och synpunkter på hur parken kan utvecklas framöver kommer en medborgardialog att hållas i början av året. Arbetet med reinvesteringsåtgärder i Luxparken fortsätter och en ansökan om särskilda medel för Stockholm vid vatten kommer att göras för detta. Åtgärderna handlar bland annat om att se över bryggor, möblemang och planteringar bland annat för att skapa en mer trivsamt och funktionell miljö i den vattennära parken. Under året startar även upprustningen av Vängåvans lekplats på Stora Essingen, i enlighet med beslutat program.

Arbetet med att utreda hur strandpromenaden längs Karlbergskanalen kan stärkas med hänsyn till den gröna miljön, ökad tillgänglighet för gående och framkomlighet för driftfordon, fortsätter under året med färdigställande av programhandling och inledande projektering. De åtgärder som föreslås ska främst minimera risken för erosion, ras och skred samt bidra till goda promenadmöjligheter, som en viktig del av Kungsholmen runt. Fortsatt arbete förutsätter dock att extra medel genom budgetjustering erhålls, då projektering och genomförande inte inryms inom ordinarie budgetram.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2024	Periodicitet
 Andel barn och ungdomar som deltar i idrottsaktiviteter på fritiden	85 %	75 %	År
 Andel barn och ungdomar som deltar i kulturaktiviteter på fritiden	56 %	56 %	År
 Andel barn och ungdomar som är nöjda med tillgången till idrottsaktiviteter	80 %	76 %	År
 Andel barn och ungdomar som är nöjda med tillgången till kulturaktiviteter på fritiden	79 %	77 %	År
 Andel ungdomar som deltar i föreningsliv	70 %	66 %	År

Nämndmål: 1.5.1 Kungsholmsbor i alla åldrar tar del av ett rikt kultur-, idrotts- och föreningsliv

Beskrivning

De förväntade resultaten nås genom att förutsättningar skapas för att kungsholmsbor och besökare i alla åldrar ska kunna ta del av ett rikt kultur-, idrotts- och föreningsliv och hälsofrämjande aktiviteter.

För att stimulera fler invånare till att bli fysiskt aktiva beaktas Idrottspolitiskt program för Stockholms stad 2018-2022. I planering ska hänsyn tas till stadens nya kulturstrategiska program. Verksamhetsområdet berör flera av målen i Agenda 2030 som mål 3, god hälsa och välbefinnande, mål 4, god utbildning för alla, mål 5, jämställdhet, mål 10, minskad ojämlikhet, mål 11, hållbara städer och samhällen, mål 15 ekosystem och biologisk mångfald samt mål 16, fredliga och inkluderande samhällen.

Barnen på förskolor ges varje dag ges möjlighet till fysiska aktiviteter, ta del av kulturella upplevelser och utöva eget skapande. För barn och unga anordnar fritidsgårdarna aktiviteter där besökarna får prova på olika typer av idrotter och följa med på olika kulturupplevelser. För äldre samt för personer med psykisk eller fysisk funktionsnedsättning planeras aktiviteter i dialog med målgrupperna och enskilda motiveras till hälsofrämjande aktiviteter. Beslut om insatserna ledsagning och kontaktperson möjliggör att personer som har behov av stöd för att kunna delta i kulturella och hälsofrämjande aktiviteter får det stöd de behöver. De öppna mötesplatserna för vuxna och äldre informerar om utbud och aktiviteter och anpassar utbudet utifrån dialog och efterfrågan.

Föreningsstöd beviljas för att uppmuntra till engagemang i föreningslivet och för att ge föreningarna bättre möjligheter att bedriva verksamheter som riktar sig till nämndens olika målgrupper. Genom uppföljning av föreningsstöden säkerställs att de föreningar som erhållit bidrag står för demokratiska värderingar. Förvaltningen bidrar också till föreningsrådets arbete för nya samlingslokaler och för att under mandatperioden etablera ett kulturhus på Kungsholmen, t.ex. genom regelbundna lägesuppdateringar, uppföljningar av kontakten med kulturlots på kulturförvaltningen och råd i avtalsfrågor. Parallellt pågår arbetet med att på kort sikt finna lokaler som kan samnyttjas av förvaltningen och föreningslivet.

Information ges till föreningar på Kungsholmen om möjligheten att söka bidrag för lokala verksamheter, liksom om möjligheten att söka bidrag generellt i staden. Förvaltningen deltar i stadsledningskontorets arbete med stadsgemensamma rutiner för ansökning om föreningsbidrag. Kultursekreteraren är ansvarig för arbetet med föreningsbidrag, bättre möjligheter att hitta lokaler och kontakterna med föreningsrådet. Kultursekreteraren är också kontaktperson i alla föreningsfrågor och guidar föreningar rätt i staden.

Genom att utveckla parker och grönområden ges invånare och besökare möjlighet till fritidsaktiviteter och rekreation genom ett jämställt, jämlikt och tillgängligt nyttjande året om, samt bidrar till att värna de värdefulla natur- och kulturmiljöer som finns i stadsdelsområdet.

Förväntat resultat

Kungsholmsbor i alla åldrar kan ta del av ett varierat kultur- och idrottsutbud.

Barn och ungdomar är fortsatt nöjda med tillgången till kultur- och idrottsaktiviteter.

Föreningar bidrar till stimulans och aktiviteter för kungsholmsborna.

Föreningslivet ges förbättrade möjligheter att träffas.

I parker- och grönområden ska invånarnas behov av fritidsaktiviteter och rekreation tillgodoses.

Parkerna är mångfunktionella och erbjuder ett rikt utbud av aktiviteter och anläggningar, som möjliggör ett jämställt och jämlikt nyttjande.

Parkernas karaktärsdrag och gröna kulturvärden förvaltas.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Genomföra medborgardialog om Luxparkens framtida utveckling samt inför programarbete för upprustning av parkens lekplats på Lilla Essingen.	2024-01-01	2024-12-31
Utreda formerna för etablerandet av ett kulturhus på Kungsholmen samt utreda hur detta kan öppna innan mandatperiodens slut	2024-01-01	2024-12-31
Äldreomsorgens enheter använder webbplats "Kultur för äldre" för att boka kvalitativa kulturaktiviteter.	2024-01-01	2024-12-31

KF:s inriktningsmål: 2. Ett grönt och fossilfritt Stockholm som leder en rättvis klimatomställning

Under kommunfullmäktiges inriktningsmål *Ett grönt och fossilfritt Stockholm som leder en rättvis klimatomställning* är fyra verksamhetsområdesmål insorterade:

- Stockholm ska bli klimatpositivt – genom minskade utsläpp och ökad koldioxidlagring
- Stockholm ska vara en stad där den biologiska mångfalden ökar
- Stockholm ska vara en stad där framkomligheten ökar och utsläppen minskar
- Stockholmarnas hälsa ska främjas genom ren luft, rent vatten och giftfria miljöer

Nämnden bidrar till att inriktningsmålen nås genom att:

- Kungsholmens verksamheter är energieffektiva och resurssmarta med låg påverkan på klimatet
- Kungsholmen är en grön och resilient stadsdel med hög biologisk mångfald
- Kungsholmens verksamheter använder klimatsmarta och resurseffektiva resor och transporter
- Giftfria miljöer, ren luft och rent vatten främjar kungsholmsbornas hälsa

Nämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål genom att parker och grönområden är anpassade till nya klimatförutsättningar och bidrar till en mångfald av ekosystemtjänster samt biologisk mångfald.

Stöd i miljö- och klimatarbetet utvecklas utifrån verksamheternas behov med fokus på pedagogik och innovation. Stadens nya klimathandlingsplan och miljöprogram som beräknas vara klara under våren 2024 kommer att peka ut riktningen för det fortsatta arbetet för en klimatpositiv stad. Arbetet fortgår utifrån de gällande planerna fram till dess att stadens nya planer antagits, för halverade konsumtionsutsläpp i enlighet med stadens ambitioner samt med lokala kommunikationsinsatser kopplade till aktiviteterna i verksamhetsplanen.

Matsvinnet i verksamheterna ska fortsätta att minska, bland annat genom utbildning och kommunikationsinsatser till medarbetarna.

Samarbetet med entreprenörerna fortgår i syfte att skapa en mer effektiv logistik för minskade transporter samt för att inhämta goda exempel genom omvärldsbevakning. Nämnden fortsätter att arbeta för att anlita entreprenörer ska använda fossilbränslefria maskiner och verktyg.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.1 Stockholm ska bli klimatpositivt – genom minskade utsläpp och ökad koldioxidlagring

Stadsdelsnämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet genom att nämndens verksamheter arbetar för att utsläppen och den negativa klimatpåverkan ska minska.

Stadens nya klimathandlingsplan och miljöprogram, som beräknas vara klara under våren 2024, kommer att peka ut riktningen för det fortsatta arbetet för en klimatpositiv stad. Arbetet fortgår utifrån de gällande planerna fram till dess att de nya antas, och fortsätter arbeta för halverade konsumtionsutsläpp i enlighet med stadens ambitioner. Den lokala miljö- och klimathandlingsplanen ska uppdateras utifrån gällande miljöprogram och klimathandlingsplan fram till dess att nya antas, samt utifrån mål i budget. Nämnden fortsätter arbeta för halverade konsumtionsutsläpp i enlighet med stadens ambitioner samt med lokala kommunikationsinsatser kopplade till aktiviteterna i verksamhetsplanen.

Nämnden bidrar till minskade klimatutsläpp genom ett systematiskt klimatarbete där kommunikation och samverkan i och mellan verksamheter prioriteras. Stöd i miljö- och klimatarbetet utvecklas utifrån verksamheternas behov med fokus på pedagogik och innovation.

Nämnden bidrar till en rättvis klimatomställning. Genom ökade inköp av ekologiska livsmedel, minskar spridningen av kemiska bekämpningsmedel och genom att minska inköp av engångs- och plastprodukter. Produkterna, som vid produktion och transporter runt om i världen, inskränker på människors mänskliga rättigheter

Arbetet med energieffektiviseringar i lokaler fortgår och är prioriterat. Samverkan med fastighetsägarna, bland annat bostadsrättsföreningar, är central i arbetet. Ett fortsatt kommunikationsarbete med medarbetare för att skapa energismarta arbetssätt ska bedrivas. Plastanvändningen ska vara hållbar. Kartläggning av vilken plastanvändning som är nödvändig och vilken som kan minska eller upphöra helt fortsätter, inom de verksamheter som ännu inte genomfört denna. Inom äldreomsorgens verksamheter fortgår projektet *Hållbar äldreomsorg* med fortsatt fokus på bland annat minskad användning av plast och engångsprodukter.

Klimatbelastningen från livsmedel och måltider ska fortsatt minska genom kontinuerliga utbildningsinsatser inom tema *Grön och klimatsmart mat*. Fokus kommer att ligga på bland annat inköpsprocessen av livsmedel. Matsvinnsmätningar fortsätter inom förskolan och äldreomsorgen, och det matavfall som uppstår ska återvinnas.

Återbruket ska fortsatt öka bland annat genom att Stocket används som förstahandsalternativ vid inköp av möbler och inventarier. Alla verksamheter ska återvinna sitt avfall och rutiner för avyttrande av farligt avfall ska finnas och följas.

Utifrån förskolans läroplan arbetar de kommunala förskolorna på Kungsholmen med ekologisk och social hållbarhet. Förskolebarnen får möjlighet till att utveckla sina kunskaper inom hållbarhet för framtidstro och handlingskompetens. Kungsholmens kommunala förskolors målstidsstrategi bidrar till lägre koldioxidutsläpp och till en hög andel ekologiska

livsmedel.

Lokalt nyttjande av restmaterial fortsätter med att återanvända överblivet material från arbeten i park som kan användas på andra platser, genom mellanlagring av material på egen kommunalteknisk yta. Syftet är att minska transporter. I alla parkupprustningar ses möjligheten att renovera och återbruka material över. Även möjligheten att i större utsträckning återanvända jord till växtbäddar genom att jordförbättra på plats istället för att köra bort jordmassor och fylla på med nya ska ses över.

Indikator	Arsmål	KF:s årsmål år 2024	Periodicitet
 Klimatpåverkan från upphandlade livsmedel och måltider	1,6 kg CO2 per kg livsmedel	1,6 kg CO2 per kg livsmedel	År
 Köpt energi i stadens organisation	3,6 GWh	1 735 GWh	År

Nämndmål: 2.1.1 Kungsholmens verksamheter är energieffektiva och resurssmarta med låg påverkan på klimatet

Beskrivning

De förväntade resultaten nås genom att verksamheterna samverkar och bedriver ett fortsatt systematiskt klimatarbete som ytterligare minskar onödig energi- och resursförbrukning.

Energianvändningen i verksamheternas dagliga arbete ska fortsatt effektiviseras. I samverkan med fastighetsägarna fortsätter energieffektiviseringsåtgärder i förvaltningens lokaler genom effektiviserad ventilation och uppvärmning samt utbyte till LED-belysning där så behövs med stöd av sökta klimatmedel. Arbetet med att kartlägga el-abonnemang och energiförbrukning fortsätter.

Användningen av plast och engångsmaterial ska fortsatt minska. I samband med kartläggning ska nu de engångs- och plastprodukter som inte är nödvändiga fasas ut, onödig användning av nödvändiga plast och engångsprodukter minska, flegångsalternativ framför engångsartiklar väljas, förbrukningsartiklar i andra material än plast väljas samt alla plastförpackningar återvinnas. Soppåsar av återvunnen plast ska användas.

Klimatbelastningen från livsmedel och måltider prioriteras fortsatt. Livsmedlens klimatpåverkan följs regelbundet upp, av varje verksamhet som köper in livsmedel, i systemet Hantera livs. Utbildningsinsatser fortsätter inom tema "Grön och klimatsmart mat", med fokus på inköp. Matsvinnsmätningar görs vår och höst i de verksamheter som hanterar mat. Statistik från upphandlade måltidsentreprenörer följs upp regelbundet. Allt matavfall som ändå uppstår ska återvinnas.

Stocket är förstahandsalternativ vid inköp av möbler och inventarier. Alla verksamheter ska återvinna sitt avfall i följande fraktioner: matavfall, plastförpackningar, pappers-, glas och metallförpackningar, pant, batterier, el-avfall, papper, tidningar och kartong. Rutiner för

avyttrande av farligt avfall ska finnas och följas. Ett fördjupat arbete med att öka antalet återvinningsfraktioner inom förskolan kommer att pågå under året.

Arbetet kopplar till flera mål i Agenda 2030, som mål 7: Hållbar energi, mål 11: Hållbara städer, mål 12: Hållbar konsumtion och mål 13: Bekämpa klimatförändringarna.

Förväntat resultat

Energiförbrukningen i nämndens lokaler minskar.

Förbrukningen av plast- och engångsprodukter minskar.

Flergångs- och returalternativ väljs i högre grad.

Alla avfallsfraktioner återvinns i verksamheternas lokaler och återbruket ökar.

Klimatbelastningen från livsmedel och måltider minskar.

Andelen ekologiska livsmedel och måltider ökar.

Verksamheternas matsvinn minskar och allt matavfall som ändå uppstår återvinns.

Andelen återbrukat material som används i parkupprustningar och vid underhåll av parkmiljöer ökar.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Alla verksamheter intensifierar det systematiska arbetet för minskad och effektiviserad energianvändning	2024-01-01	2024-12-31
Alla verksamheter ska utifrån sina kartläggningar fasa ut onödig användning av plast- och engångsprodukter.	2024-01-01	2024-12-31
Alla verksamheter som inte kartlagt sin användning av plast- och engångsprodukter gör det, i syfte att identifiera vad som är nödvändigt och vad som kan minska eller upphöra helt.	2023-01-01	2024-12-31
Förvaltningens medarbetare som har sin arbetsplats i kontorslokal arbetar utifrån checklistan för Hållbara kontor	2024-01-01	2024-12-31
Äldreomsorgen minskar onödig förbrukning av engångshandskar i alla verksamheter	2024-01-01	2024-12-31
Äldreomsorgens verksamheter genomför en aktivitetsvecka med fokus på Hållbar äldreomsorg.	2024-01-01	2024-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.2 Stockholm ska vara en stad där den biologiska mångfalden ökar

Stadsdelsnämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet genom att nämndens verksamheter genomför insatser som ökar den biologiska mångfalden.

Ekosystemtjänster och biologisk mångfald i parker och grönområden stärks samt fokus på samverkan i klimatanpassningsarbetet och intensifierat arbete med att öka andelen ekologiska livsmedel inom nämndens verksamheter. För att bidra till den biologiska mångfalden kommer vissa gräsytor under året omvandlas till ängsytor samt försöket med att på utvalda platser låta gräset växa upp under träd och i slanter fortsätter. För att åstadkomma ett hållbart trädbestånd fortgår arbetet med att besikta, inventera och mäta in träd för att kunna planera för återplantering och förnygring av trädbeståndet. Till följd av tidigare varma och torra somrar har många träd, buskar och perenner i parker dött eller skadats. Almsjukan har också gjort att många träd tagits ned, här fortsätter det systematiska arbetet med att återplantera träd, och i de

fall träd i anlagda parker behöver tas ned, är principen att plantera två nya träd. Trädfällningar på grund av almsjukan undantas denna princip då denna fällning inte är ekonomiskt möjlig att ersätta i samma utsträckning.

Som stöd i investeringsplanering och i löpande drift och underhåll av parker och grönområden, används SÅF (stadsdelsvisa åtgärdsförslag för biologisk mångfald). I SÅF:en finns utpekade områden där arbetet med stärkt biologisk mångfald är särskilt angeläget. I remissvar och genom medverkan i stadsutvecklingsprojekt verkar nämnden för att nya parker bidrar till en rikare biologisk mångfald. Ansökningar om särskilda medel för att arbeta med olika metoder att skapa ängsytor på Kungsholmen ska göras. Arbetet fokuseras på att utveckla ängsytor i Kristineberg-Fredhäll-Rålambshovsparkstråket. I samverkan med trafikkontoret kommer möjligheter till ängsytor även längs Lindhagensgatan och Drottningholmsvägen att ses över.

Smedsudden är också utpekad som viktig plats för att stödja biologisk mångfald. Under 2023 har stora almar fällts i området och ytterligare träd kommer tas ned under 2024 till följd av almsjukan. Nämnden kommer att ansöka om särskilda medel för biologisk mångfald för att vidareutveckla växtligheten i området genom att plantera fler träd och skapa brynzoner i form av buskage runtom den stora öppna gräsytan. Samarbetet med fackförvaltningarna för att stärka grönsstrukturen på Kungsholmen i stort fortsätter under året.

Nämnden ansöker även om särskilda medel för att kunna arbeta med friställning av ek och slyröjning längs Essinge strandstig, på södra sidan av Stora Essingen. Området utgör ett viktigt eksamband och område för fladdermöss. Inom ramen för samtliga projekt med ökad biologisk mångfald planeras även arbete med stärkt information och skyltning av de insatser som görs.

Med en klimatutveckling som ger högre temperaturer och ett förändrat nederbördsmonster får stadens grönska en allt viktigare roll för att vi ska kunna leva och må bra i staden. Parker och natur fungerar som en livsviktig infrastruktur som bland annat fördröjer dagvatten, dämpar buller och reglerar temperaturen. Klimatanpassning och dagvattenhantering är en integrerad del av respektive upprustningsprojekt i parker och grönområden som förvaltningen genomför. Arbetet i enlighet med stadens framtagna skyfallsstrategi och åtgärdsprogram fortgår. Samråd med trafikkontorets skyfallsstrategier genomförs vid parkupprustningar. Nämnden ansöker om särskilda klimatinvesteringsmedel för att arbeta med klimatanpassning och solskydd vid utvalda lekplatser. Syftet med projektet är att minska sårbarheten vid värmebölja. Om medel erhålls ska utvalda lekplatser inventeras och analyseras för att sedan ta fram åtgärdsförslag och genomföra 1-3 av dessa åtgärder under året.

I arbetet med klimatanpassning fokuseras också på samverkan mellan förvaltningens olika centrala funktioner för att kartlägga de delar av stadsdelsnämndsområde som väntas beröras mest av värmeböljor och skyfallsrelaterade risker. Kartläggningen genomförs som en förberedelse inför årets risk och sårbarhetsanalys. Verksamheterna fortsätter sitt förebyggande arbete. Äldrenämnden kommer att ta fram en information gällande svalka vid värmeböljor som kommer att gälla för samtliga stadsdelsförvaltningar.

Inom "*Grön och klimatsmart mat*" riktas de kontinuerliga utbildningsinsatserna

fortsättningsvis mot inköpsprocessen av livsmedel, som är ett fortsatt utvecklingsområde.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2024	Periodicitet
 Andel inköpta ekologiska måltider och livsmedel i staden i kronor av totala värdet av inköpta måltider och livsmedel	70 %	70 %	År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Stadsdelsnämnderna ska öka andelen höggräs vid ytor som inte används för rekreation. Detta genom att i första hand anlägga ängsmark, i andra hand genom att minska antalet klipptillfällen i stor omfattning, i syfte att öka biologisk mångfald och minska driftkostnader för klippning	2024-01-01	2024-12-31

Nämndmål: 2.2.1 Kungsholmen är en grön och resilient stadsdel med hög biologisk mångfald

Beskrivning

De förväntade resultaten nås genom skötsel och åtgärder som gynnar den biologiska mångfalden och stärker ekosystemtjänster och bidrar till Kungsholmen som en grön och resilient stadsdel.

För att åstadkomma ett hållbart trädbestånd fortsätter arbetet med att besikta, inventera och mäta in träd för att kunna planera för återplantering och förnyring av trädbeståndet. Förvaltningen arbetar systematiskt med att återplantera träd. Parker sköts enligt framtagna skötselplaner för ökad biologisk mångfald. Andelen höggräs ska öka vid ytor som inte används för rekreation i syfte att öka biologisk mångfald, minska driftskostnader och klimatpåverkan vid klippning. Höggräs åstadkoms genom en kombination av att anlägga ängsmark och i stor omfattning minska antalet klipptillfällen. Parker och grönområden anpassas till nya klimatförutsättningar och bidrar till stadens hantering av skyfall och värmeböljor.

Som ett viktigt led i klimatanpassningsarbetet samverkar förvaltningens centrala funktioner inom säkerhet, miljö- och klimat, lokal samt stadsmiljö för att tillsammans kartlägga de delar av stadsdelen som väntas beröras mest av värmeböljor och skyfallsrelaterade risker. Verksamheterna fortsätter sitt förebyggande arbete inför eventuella värmeböljor och skyfall. Beredskap ska finnas för att kunna erbjuda äldre invånare som inte annars har insatser från äldreomsorgen svalka under värmeböljor.

Genom att fokusera på inköpsprocessen av ekologiska livsmedel inom Grön och klimatsmart mat riktas nu de kontinuerliga utbildningsinsatserna mot att identifiera de utvecklingsområden som finns för att öka andelen inköpta ekologiska livsmedel.

Arbetet sker i enlighet med Agenda 2030, mål 11: Hållbara städer, mål 12: Hållbar konsumtion, mål 14: Hav och marina resurser samt mål 15: Ekosystem och biologisk mångfald.

Förväntat resultat

Den biologiska mångfalden och ekosystemtjänsterna synliggörs och förbättras. Andelen gräsytor som omvandlats till höggäsytor i stadsdelsområdets parker, i syfte att bidra till stärkt biologisk mångfald, har ökat under året. Grönytor inom stadsdelsområdet stärks. Andelen ekologiska livsmedel ökar. Förvaltningens centrala funktioner samverkar inför värmeböljor och skyfall. Verksamheterna arbetar förebyggande inför värmeböljor och skyfall. Stadsdelsområdets parker, grönområden och verksamheters utemiljöer motverkar negativa effekter av värmeböljor och skyfall för boende och besökare i stadsdelsområdet. Förmågan att hantera skyfall och värmeböljor har förbättrats i parker, grönområden och i verksamheternas utemiljöer.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Anläggning av nya ängar och långgräsytor i stråket mellan Rålambshovsleden och Fredhällsparken, förutsatt att medel för biologisk mångfald erhålls.	2024-01-01	2024-12-31
Kartläggning av de delar av Kungsholmen som väntas påverkas mest av värmeböljor och skyfallsrelaterade risker.	2024-01-01	2024-12-31
Medarbetare som köper in och beställer livsmedel och måltider deltar i kunskapshöjande insatser inom det förvaltningsgemensamma temat Grön och klimatsmart mat	2024-01-01	2024-12-31
Ta fram åtgärdsplan för solskydd vid utvalda lekplatser på Kungsholmen, i syfte att minska sårbarheten vid värmebölja, förutsatt att klimatinvesteringsmedel erhålls.	2024-01-01	2024-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.3 Stockholm ska vara en stad där framkomligheten ökar och utsläppen minskar

Stadsdelsnämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet genom att nämndens verksamheter arbetar för att framkomligheten i stadsdelsområdet ökar och utsläppen minskar. Förvaltningens medarbetare fortsätter att använda, främja och efterfråga klimatsmarta leverans- och transportsätt. Nämnden säkerställer att alla politiska beslut i stadsdelen strävar mot målen om minskad andel fossilbaserade resor och transporter.

Stadens resepolicy inväntas fortsatt. Digitala möten är ett förstahandsval vid möten på annan ort, och tåget är norm vid tjänsteresor. Gång, cykel, elcykel, elbil och kollektivtrafik används för resor och transporter vid tjänsteresor. Elcyklar och elbil finns att tillgå. Krav ställs på miljöfordon vid upphandling av tjänster där transporter ingår.

Miljökrav ställs i aktuella avtal för drift- och anläggningsentreprenader i parker. Dessa innehåller bland annat krav på drivmedel till fordon och arbetsmaskiner, användningen av kemiska produkter samt andra material och varor. Under året kommer även miljörevisioner av verksamhetens upphandlade entreprenörer att genomföras. Nämnden samarbetar med parkentreprenören för att skapa en mer effektiv logistik för minskade transporter samt inhämtar goda exempel genom omvärldsbevakning och arbetar för att anlita entreprenörer ska använda fossilbränslefria maskiner och verktyg.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Stadsdelsnämnderna ska redogöra för hur långt arbetet kommit med utfasning av fossila bränslen i stadsmiljöverksamheten, i så väl upphandlingar som egen regi, för att nå en fossilfri organisation 2030	2024-01-01	2024-12-31

Nämndmål: 2.3.1 Kungsholmens verksamheter använder klimatsmarta och resurseffektiva resor och transporter

Beskrivning

De förväntade resultaten nås genom att Kungsholmens verksamheter och medarbetare använder klimatsmarta transportsätt såsom cykel, gång och kollektivtrafik vid leveranser, transporter och i tjänsteresor.

Klimatsmarta och miljöeffektiva leveranser och transporter efterfrågas vid beställning och upphandling. Cykelåkeri används i första hand där det är möjligt. Verksamheterna använder elcyklar för transport av matlådor. Elcyklar och elbilar finns att tillgå. Bilpooler används inom socialtjänstavdelningen. Digitala möten är ett förstahandsval vid möten på annan ort, och tåg är används i första hand vid tjänsteresor.

Samarbetet fortgår med drift- och anläggningsentreprenör i park för en effektivare logistik och för att minska transporter, samt för att inspirera till att använda fossilbränslefria maskiner och verktyg.

Arbetet med klimatsmarta och resurseffektiva resor och transporter kopplar till flera mål i Agenda 2030 så som mål 3: God hälsa, mål 11: Hållbara städer, mål 12: Hållbar konsumtion och mål 13: Bekämpa klimatförändringarna.

Förväntat resultat

Verksamheternas transporter är klimatsmarta.

Cykel, gång och kollektivtrafik används i första hand vid tjänsteresor

Verksamheterna använder el-cyklar för transport av matlådor när det är möjligt.

Cykelåkeri används för transporter när det är möjligt.

Krav ställs på fossilfria transporter i all verksamhet för personer med funktionsnedsättning samt äldreomsorg, oavsett driftsform.

Digitala möten är ett förstahandsval vid möten på annan ort

Tjänsteresor sker med tåg när det är möjligt.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.4 Stockholmarnas hälsa ska främjas genom ren luft, rent vatten och giftfria miljöer

Stadsdelsnämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet genom att nämndens verksamheter arbetar för att kungsholmsbornas hälsa ska främjas genom ren luft, rent vatten och giftfria miljöer.

Nämnden bidrar till hälsosamma och giftfria miljöer genom att aktivt arbeta för en stadsdel fri

från skadliga, svårnedbrytbara och hormonstörande material och ämnen med särskilt fokus på barn, unga och gravida.

Skadliga material, plaster och kemikalier fasas ut. Endast miljömärkta kemikalier köps in. Registrering av kemiska produkter i stadens kemikaliehanteringssystem Chemsoft sker regelbundet på alla enheter.

Miljövänligt material används i parkerna och gammalt material som inte uppfyller stadens miljökrav byts succesivt ut. Parkerna inventeras kontinuerligt för att få ett underlag för att på sikt byta ut material mot mer miljömässigt hållbara alternativ. Vid investeringsprojekt i parker och grönområden väljs miljömässigt hållbara produkter i störst möjliga mån. Vid tillämpbara investeringsprojekt upprättas dessutom loggböcker i byggvarubedömningen, där utrustning och material dokumenteras med syfte att säkerställa att godkända produkter används.

Lokalt omhändertagande av dagvatten (LOD) bidrar till fördröjning och rening av dagvatten i parkerna, samtidigt som det avlastar det omgivande ledningsnätet i gatumiljön, samt gynnar växtlivet. I upprustningsprojekt i parker ses möjligheten över för att förbättra det lokala omhändertagandet av dagvatten. Befintliga rännalar, stenkistor och planteringar i parkerna ses också kontinuerligt över i syfte att förbättra LOD. Förvaltningen samverkar med trafikkontoret och Stockholm Vatten och Avfall (SVOA) i de fall behov finns att leda och ta hand om dagvatten från till exempel gatumark till en närliggande park eller grönområde. Under året kommer justeringar och mindre förbättringar att genomföras i den så kallade regnparken i Rålambshovsparken, för att minska erosionsproblem till följd av de stora mängder dagvatten som leds in från trafikytorna på Lilla Västerbron och Västerbronedfarten.

Indikator	Arsmål	KF:s årsmål år 2024	Periodicitet
 Andel avslutade bygg- och anläggningsentreprenader där varor miljöbedömts och loggats i Byggvarubedömningen	100 %	Tas fram av nämnd/styrelse	År

Nämndmål: 2.4.1 Giffria miljöer, ren luft och rent vatten främjar kungsholmsbornas hälsa

Beskrivning

De förväntade resultaten nås genom att verksamheterna bedriver ett systematiskt och intensifierat arbete för att fasa ut skadliga, svårnedbrytbara och hormonstörande ämnen.

Skadliga material och onödig plast ska fasas ut. Endast miljömärkta kemikalier köps in, utom i de fall då det finns synnerliga skäl till undantag.

Registrering av kemiska produkter i kemikaliesystemet Chemsoft sker regelbundet på alla enheter, med kontinuerligt utbyte av kemikalier som markerats gula eller röda i Chemsoft.

Byggvaror vid bygg- och anläggningsentreprenader ska vara godkända i enlighet med stadens byggvarubedömning och loggböcker upprättas för tillämpbara projekt. Förbättrad lokalt omhändertagande av dagvatten bidrar till fördröjning och rening av dagvatten i parkerna.

Arbetet sker i enlighet med flera mål i Agenda 2030 som mål 3: God hälsa, mål 6: Rent vatten, mål 14: Hav och marina resurser, samt mål 15: Ekosystem och biologisk mångfald, som är särskilt relevanta i arbetet för giftfria miljöer.

Förväntat resultat

Kemikalieprodukter som köps in (bland annat disk-, tvätt- och städprodukter) är miljömärkta och parfymfria.

Stadens kemikaliehanteringssystem Chemsoft används regelbundet i alla verksamhetslokaler. De livsmedel som finns i verksamheten följer rådande krav på djurskydd och restriktiv antibiotikaanvändning.

Material i parkerna är miljövänliga och miljömässigt hållbara.

Lokalt omhändertagande av dagvatten i parkerna bidrar till fördröjning och rening av dagvatten.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Förvaltningens verksamheter uppdaterar regelbundet sitt kemikalieinnehav i stadens kemikaliesystem Chemsoft	2024-01-01	2024-12-31

KF:s inriktningsmål: 3. Ett Stockholm med en stabil och hållbar ekonomi med utbildning, jobb och bostäder för alla

Under kommunfullmäktiges inriktningsmål *Ett Stockholm med en stabil och hållbar ekonomi med utbildning, jobb och bostäder för alla* är sju verksamhetsområdesmål insorterade:

- Stockholms ekonomi är stark, hållbar och lägger grunden för en jämlik välfärd
- I Stockholm ska alla ges möjlighet till ett eget jobb
- I Stockholm ska alla ha rätt till ett bra boende som de har råd med
- Medarbetare i Stockholm ska ges goda förutsättningar att göra ett bra jobb
- Hög beredskap och stark rådighet ska råda i alla verksamhetsområden
- Tryggheten ska öka genom förebyggande insatser
- Stockholm ska vara en öppen, jämställd och demokratisk stad som samarbetar internationellt

Nämnden bidrar till att inriktningsmålen uppnås genom att

- Invånarna på Kungsholmen har jobb och försörjer sig själva.
- En attraktiv och trygg närmiljö bidrar till att företag och näringsliv etablerar sig på Kungsholmen
- Kungsholmsborna har ett hållbart boende.
- Behov av samhällsservice och parkmiljöer uppmärksammas tidigt i samhällsplaneringen
- Förvaltningen är en attraktiv arbetsgivare där chefer och medarbetare har möjlighet att utvecklas utifrån verksamhetens behov och tillsammans skapar en hälsosam arbetsmiljö

- Nämndens verksamheter har en hög beredskap och god handlingsförmåga
- Kungsholmens stadsdelsområde är en trygg plats genom förebyggande insatser
- Kungsholmens stadsdelsområde är jämställt, öppet och demokratiskt

Nämndens verksamheter ska bedrivas inom beslutad budget samtidigt som måluppfyllelsen ska vara hög. En tydlig ekonomistyrning och säkerhet i prognoser skapar och behåller stabilitet i verksamheten.

Kungsholmsborna får stöd i arbetet mot självförsörjning där samverkan med olika aktörer är fortsatt prioriterat och vidareutvecklas kontinuerligt. En effektiv användning av bland annat insatserna Stockholmsjobb och offentligt skyddad anställning (OSA) bidrar till att vägen till självförsörjning blir kortare.

Ungdomar på Kungsholmen får möjlighet till arbetslivserfarenhet och ett första steg in på arbetsmarknaden genom meningsfulla feriejobb på sommar-, höst- och vinterlov.

Arbetet inom ramen för stadens näringslivspolicy fortgår med särskilt fokus på samverkan med företagare på Kungsholmen. En god samverkan med det lokala näringslivet kan bidra till fler arbetstillfällen.

Arbetet med att motverka hemlöshet fortsätter. Det förebyggande arbetet och den interna samverkan kring det vräkningsförebyggande arbetet ska stärkas.

Förvaltningens medarbetare är nyckeln till god kvalitet inom alla verksamhetsområden. Förvaltningen ska stödja ett hållbart arbetsliv och medarbetarnas kompetens ska tillvaratas genom en lärande kultur i ett öppet klimat präglad av tillit. För att klara välfärdens rekryteringsutmaningar ska medarbetare erbjudas tillsvidareanställning på heltid. Antalet timanställda ska minska genom fler heltidstjänster och olika typer av resurspooler.

Krisberedskapen och civilförsvarsförmågan ska stärkas genom höjd kompetens, planering och övning för att säkerställa förmågan att möta och hantera situationer som utmanar samhällsviktig verksamhet i händelse av väpnat angrepp eller krig i omvärlden, men även för att säkerställa förmågan att hantera extraordinära händelser i fredstid.

För att motverka organiserad brottslighet och oegentligheter ska arbetet med upphandlings- och inköpsförfaranden samt avtalsuppföljning stärkas och i högre grad systematiseras. Minst en gång om året följer förvaltningen upp de avtal och leverantörer som är upphandlade för att säkerställa att avtalen följs och att brister uppmärksammas.

Information ska skyddas genom ett systematiskt informationssäkerhetsarbete. Kompetensen om informationssäkerhet ska höjas inom hela förvaltningen.

Genom förebyggande insatser ökar tryggheten på Kungsholmen. Samverkan för ett tryggt och säkert stadsdelsområde sker bland annat genom den lokala samverkansöverenskommelsen och utifrån lägesbilder och medborgardialoger genomförs olika trygghetsinsatser i stadsmiljön.

Platssamverkan vid Fridhemsplan, Stadshagen, Hornsbergs och Kristinebergs strand fortsätter. Platssamverkan planeras och genomförs i samverkan med polisen, företagarföreningar, församlingar och andra aktörer i civilsamhället för ett gemensamt och strategiskt trygghetsskapande arbete.

För att kungsholmsbornas förtroende för förvaltning och nämnd ska öka, stärks kommunikationen och informationen ut till invånare och verksamma i stadsdelsområdet.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.1 Stockholms ekonomi är stark, hållbar och lägger grunden för en jämlik välfärd

Nämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet genom att nämndens verksamheter arbetar för att ekonomin ska vara stark, hållbar över tid och lägga grunden för en jämlik välfärd. Det försämrade säkerhetspolitiska läget, räntehöjningar, höga energipriser och lågkonjunktur påverkar nämndens ekonomiska förutsättningar. För att säkra en långsiktigt hållbar ekonomi inom givna ramar prioriteras kärnverksamheten samtidigt som satsningar sker i linje med budgetuppgifterna.

Varje verksamhetsområde ska så långt som möjligt bära sina kostnader utifrån tilldelade medel. Dock har vissa medel omfördelats för att verksamheterna ska få rimliga förutsättningar att uppfylla målen. Det osäkra läget och målet om en stabil och hållbar ekonomi ställer högre krav på samverkan, effektiviseringar och innovation. Verksamheter, organisationsformer och lokaler analyseras löpande och anpassas efter behov och efterfrågan. Ekonomistyrningen är tydlig genom att den följer ansvarsnivåerna. Ekonomiuppföljningar genomförs månadsvis med stöd av economicontroller och verksamheternas kostnader och kvalitet jämförs kontinuerligt. Alla enheter arbetar systematiskt med ekonomiska åtgärder för att bibehålla eller uppnå en budget i balans. Verksamheterna söker möjliga stimulansmedel för att höja kvaliteten (se bilagor). Konsulttjänster ska användas restriktivt och med beaktande av kostnadseffektivitet.

En effektiv lokalanvändning bidrar till en ekonomi i balans. Ett aktivt arbete med att effektivisera lokalutnyttjandet fortgår och möjligheterna till att exempelvis samlokalisera verksamheter ses löpande över. Förvaltningsadministrationens flytt till Tekniska nämndhuset förväntas på sikt ge synergieffekter i form av effektiva och flexibla arbetsplatser. Underhåll av lokaler sker löpande i samråd med berörda fastighetsägare för att säkerställa hållbarhet över tid.

Förvaltningen samverkar med övriga stadsdelsförvaltningar i innerstaden i olika konstellationer. Innerstadsgemensamma verksamheter är stadsmiljöarbete, samhällsvägledning för nyanlända, ekonomiskt bistånd, relationsvåldscentrum, budget- och skuldrådgivning och konsumentvägledning. Tryggt mottagande i hemmet och adjungerad klinisk adjunkt (AKA) sker i samverkan med Norrmalms stadsdelsförvaltning. Förvaltningarna i norra innerstaden driver en gemensam ungdomsmottagning samt fritidsverksamhet

Investeringar genomförs för att stimulera omställningen till ett hållbart samhälle.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2024	Periodicitet
 Nämndens budgetföljsamhet efter resultatöverföringar	100 %	100 %	Tertial
 Nämndens budgetföljsamhet före resultatöverföringar	100 %	100 %	Tertial
 Nämndens prognossäkerhet T2	+/-1 %	+/- 1 %	År

Nämndmål: 3.1.1 Nämndens ekonomi lägger grunden för en jämlik välfärd

Beskrivning

De förväntade resultaten nås genom att verksamheterna bedrivs inom beslutad budgetram, med god kvalitet, en effektiv organisation utifrån uppdraget och utifrån kungsholmsbors behov.

Ekonomistyrningen är tydlig genom att den följer ansvarsnivåerna. Ekonomiuppföljningar genomförs månadsvis med stöd av economicontroller och verksamheternas kostnader och kvalitet jämförs kontinuerligt. Vid ett befarat underskott vidtas åtgärder.

Lokalförsörjningen planeras utifrån en helhetssyn på nämndens totala behov och ekonomi. Underhåll sker löpande. Lokaler som kan samutnyttjas identifieras.

Förväntat resultat

God prognossäkerhet och en budget i balans.

Chefer vidtar åtgärder vid befarat underskott och genomför anpassningar inom budgetramen. En effektiv lokalplanering som bidrar till en stabil ekonomi och en välfungerande verksamhet.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.2 I Stockholm ska alla ges möjlighet till ett eget jobb

Stadsdelsnämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet genom att nämndens verksamheter arbetar för att kungsholmsborna ska ges möjlighet till ett eget jobb.

Stadsdelsnämnderna Kungsholmen och Norra Innerstaden har en överenskommelse om samordnad handläggning av ekonomiskt bistånd och arbetsmarknadsåtgärder. Organisatoriskt tillhör enheten för ekonomiskt bistånd och arbete Norra Innerstaden där också den fysiska placeringen finns.

Kungsholmsborna är i hög grad självförsörjande men förvaltningen har noterat att behovet av ekonomiskt stöd har ökat något på grund av den nuvarande ekonomiska nedgången, hög inflation och det höga ränteläget. Orsakerna till att personer har försörjningshinder kan variera, de vanligaste är arbetslöshet, sjukskrivning samt sociala och medicinska skäl. Tidiga insatser och motivationsarbete är centrala för att motverka långvarigt behov av ekonomiskt bistånd och leder till självförsörjning. Arbetet ska bedrivas snabbt och med regelbundna uppföljningar samt grunda sig på respekt för människors självbestämmande och integritet. Barns behov och barnrättsperspektivet beaktas alltid i ärenden där det finns barn i hushållet. Utvecklingen av stöd till långvarigt arbetslösa och personer med långvarigt ekonomiskt bistånd är prioriterat, och en fortsatt utmaning. Samverkan med andra myndigheter, verksamheter och regioner utgör viktigt stöd för att hjälpa personerna till arbete eller studier. Arbetet fortgår för att skapa förutsättningar för kungsholmsbor att ta del av arbetsmarknadsinsatser såsom offentligt skyddat arbete och Stockholmsjobb inom Jobbtorg. Bland annat är dessa insatser centrala för sjukskrivna och personer med psykisk funktionsnedsättning för att hjälpa dem ut i arbetslivet.

Ekonomiskt bistånd är en rättighet och ingen ska behöva avstå från att söka det på grund av att det är för komplicerat eller anses vara stigmatiserande. För att underlätta ansökningsprocessen för den enskilde och handläggningsförfarandet för socialsekreterarna deltar förvaltningen i implementeringen av elektronisk ansökan för ekonomiskt bistånd. Förvaltningen ingår också i ett pilotprojekt för genomförandet av metoden förenklad ansökan. Syftet med metoden är att förbättra och förenkla handläggningsprocessen för hushåll som ansöker om ekonomiskt bistånd och samtidigt effektivisera handläggningen av ansökningar genom att minimera kravet på verifierande dokument. Genomförandet av piloten sker under perioden den 10 oktober 2023 till den 31 maj 2024.

Felaktiga utbetalningar ska minimeras och förebyggas och ett arbete pågår med att skapa förutsättningar för de sökande att göra rätt från början.

Samhällsvägledning

Samhällsvägledning erbjuds nyanlända genom samverkan med Norra Innerstadens stadsdelsnämnd. Samhällsvägledningen är ett komplement till befintliga etableringsinsatser och syftar till att stötta nyanlända till egen försörjning och eget stadigvarande boende.

Feriearbete

Feriearbete möjliggör för ungdomar att få en första viktig arbetslivserfarenhet. Förvaltningen ska öka antalet arbetstillfällen för att skapa förutsättningar för fler ungdomar att komma i kontakt med arbetsmarknaden. Arbetsplatser ska tillhandahållas till ungdomar både inom stadsdelsområdet och till ungdomar boende i andra stadsdelar inom Stockholms stad.

Näringslivsarbete och ett gott företagsklimat

Stadens framtagna näringslivspolicy är central i arbetet för ett gott företagsklimat på Kungsholmen. Arbetet utgår från näringslivspolicyns fyra fokusområden; stimulera tillväxt och företagsamhet, förbättra service, tillgänglighet och myndighetsutövning, attraktivare miljöer och bättre framkomlighet samt öka tillgången till arbetskraft med relevant kompetens. Företagar- och fastighetsägarföreningar som verkar på Kungsholmen bjuds regelbundet in till samverkansmöten för att diskutera aktuella frågor som rör det lokala näringslivet och för informationsutbyte. Nämnden bistår staden centralt i arbete för ökad tillväxt och företagande. Aktuella exploateringsplaner redovisas och företagarna ska ges möjlighet att lämna synpunkter och ställa frågor om planernas påverkan på företagens närområden. Nämnden underlättar för näringslivet genom att ha en kontaktperson i näringslivsfrågor. Upphandlingar ska göras enkla och tydliga.

Nämnden samverkar med företagarföreningar för att gemensamt skapa en attraktiv och trygg närmiljö och för dialog med kungsholmsbor och lokalsamhälle, exempelvis genom trygghetsvandringar och platssamverkan. Trygghetsskapande åtgärder i den fysiska stadsmiljön samt det socialt preventiva arbetet bidrar till att ge bättre förutsättningar för företagandet och därigenom till en mer hållbar stadsutveckling.

Arbetet sker i enlighet med Agenda 2030, mål 11: hållbara städer och samhällen.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2024	Periodicitet
 Andel personer som har ekonomiskt bistånd i förhållande till befolkningen	0,3 %	1,5 %	Tertial
 Andel vuxna med långvarigt ekonomiskt bistånd jämfört med samtliga vuxna invånare	0,22 %	1,0 %	Tertial
 Antal tillhandahållna platser för feriejobb	250 st	Tas fram av nämnd/styrelse	Tertial
 Antal tillhandahållna platser för Stockholmsjobb	5 st	Tas fram av nämnd/styrelse	Tertial
 Antal tillhandahållna praktikplatser för högskolestuderande samt platser för verksamhetsförlagd utbildning	190 st	Tas fram av nämnd	Tertial
 Antal ungdomar som fått feriejobb i stadens regi	210 st	11 000 st	Tertial

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Arbetsmarknadsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna arbeta aktivt för att ungdomar får feriejobb i andra stadsdelsområden än där de bor	2024-01-01	2024-12-31
 Arbetsmarknadsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna och i samråd med socialnämnden utreda nuvarande organisation och ansvarsfördelning för den arbetsmarknadspolitiska insatsen skyddat arbete hos offentlig arbetsgivare (OSA)	2024-01-01	2024-06-30
 Arbetsmarknadsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda förutsättningarna att med förstärkt handledarskap erbjuda feriearbeten till yngre åldrar och utifrån denna utredning pröva om det ska genomföras en pilotverksamhet under året	2024-01-01	2024-12-31
 Kommunstyrelsen ska i samarbete med Stockholm Business Region och stadsdelsnämnderna arbeta uppsökande mot lokalt näringsliv utifrån stadens fokusområden och i city	2024-01-01	2024-12-31

Nämndmål: 3.2.1 Invånarna på Kungsholmen har jobb och försörjer sig själva.

Beskrivning

De förväntade resultaten nås genom att personer som uppbär ekonomiskt bistånd får stöd och individuellt utformade insatser för att nå egen försörjning.

Arbetet utgår från målen i Agenda 2030. Ekonomiskt bistånd samt stöd och insatser som möjliggör egen försörjning och hållbara boendelösningar bidrar till mål 1 ingen fattigdom, mål 2 ingen hunger, mål 5 jämställdhet, mål 10 minskad ojämlikhet och mål 11 hållbara städer och samhällen.

Barns behov och situation uppmärksammas särskilt i hushåll där barn ingår. Fokus läggs på att utveckla arbetsätt för att motverka långvarigt behov av ekonomiskt bistånd till följd av arbetslöshet, sjukskrivning eller sociala och medicinska hinder. Arbetet sker i samverkan med

Jobbtorg, Samordningsförbundet och Region Stockholm. Förvaltningen bistår i arbetet med att utöka Stockholmsjobben.

Förvaltningen deltar i pilotprojekt för implementering av e-ansökan samt genomförande av metoden förenklad ansökan i syfte att förenkla handlägningsprocessen och minimera kravet på verifierade dokument.

Utbetalning av ekonomiskt bistånd ska ske på rätt grunder och felaktiga utbetalningar ska förebyggas, bland annat genom att skapa förutsättningar för de sökande att göra rätt från början.

Information om och hänvisning till stadens konsumentvägledare samt budget- och skuldvägledare för vägledning i frågor som rör vardagsekonomi och hantering av skulder ges. Kungsholmens stadsdelsförvaltnings Facebook-sida sprider information om budget- och skuldvägledarnas arbete för att möjliggöra för fler att få kännedom om stödet de kan erbjuda.

Samhällsvägledning erbjuds till nyanlända i syfte att stötta mot egen försörjning och stadigvarande boende. Stödet skapar förutsättningar för nyanlända att bli självständiga, självförsörjande och etablerade i samhället. Arbetet bedrivs i samverkan med både interna och externa samverkanspartners.

För att unga ska få en möjlighet till arbetslivserfarenhet och komma i kontakt med arbetsmarknaden tillhandhålls feriejobb för ungdomar som bor på Kungsholmen och ungdomar från andra stadsdelsområden. Antalet platser för feriejobb ska öka och erbjuds under sommar-, höst- och jullov. Unga med funktionsnedsättning eller sociala skäl ska prioriteras i tilldelningen av platser. Under året ska feriearbetarnas upplevelse av anställningen undersökas för att säkerställa att de får ett bra mottagande samt får intresse för yrket inför framtiden.

Förväntat resultat

Barn bor i familjer som är självförsörjande
Få hushåll har behov av ekonomiskt bistånd
Få hushåll har behov av långvarigt ekonomiskt bistånd
Antalet tillhandahållna feriejobb ökar (jmf 2023)

Nämndmål: 3.2.2 En attraktiv och trygg närmiljö bidrar till att företag och näringsliv etablerar sig på Kungsholmen

Beskrivning

De förväntade resultaten nås genom kontinuerlig samverkan och dialog med Kungsholmens lokala näringsliv.

Företagarföreningar och entreprenörer inbjuds till att samverka kring utpekade områden för

platssamverkan på Kungsholmen, och trygghetsvandringar genomförs i samverkan. En kontinuerlig samverkan och dialog med det lokala näringslivet förs för att skapa en attraktiv och trygg närmiljö. Trygghetsskapande åtgärder i den fysiska stadsmiljön samt det socialt preventiva arbetet bidrar till att ge bättre förutsättningar för företagandet och därigenom till en mer hållbar stadsutveckling. Förvaltningen har en kontinuerlig dialog och uppföljning av de företag som bedriver verksamhet på entreprenad inom nämndens ansvarsområden.

Det förebyggande arbetet för att skapa ett tryggt stadsdelsområde berör mål 5, jämställdhet, mål 10, minskad ojämlikhet, mål 11, hållbara städer och samhällen samt mål 16, fredliga och inkluderande samhällen i Agenda 2030. Att näringslivet etablerar sig inom stadsdelsområdet ger effekt på flera av hållbarhetsmålen.

Förväntat resultat

Företagarföreningar och entreprenörer på Kungsholmen upplever ett fungerande samarbete med nämnden

Det lokala näringslivet har erbjudits att vara delaktiga i trygghetsskapande insatser

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Förvaltningen undersöker ungdomarnas upplevelse av ferieanställningen på arbetsplatser i egen regi.	2024-01-01	2024-12-31
Under året utreda om det finns behov och förutsättningar för att organisera samtal mellan stadens tekniska förvaltningar och företag som verkar på Kungsholmen	2024-01-01	2024-12-31
Välkomst- och informationsbrev ska skickas till nya företagare som etablerar sig på Kungsholmen	2024-01-01	2024-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.3 I Stockholm ska alla ha rätt till ett bra boende som de har råd med

Stadsdelsnämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet genom att nämndens verksamheter arbetar för att kungsholmsborna ska ha ett tryggt och varaktigt boende.

Kungsholmsborna har ett hållbart boende

Ett hållbart boende är en grundläggande trygghet och förvaltningen tar därför krafttag mot hemlöshet. Förvaltningens prioriterade arbete är att nå långsiktiga och hållbara boendelösningar. Det vräkningsförebyggande arbetet är centralt för att förhindra att personer hamnar i hemlöshet och akut logi. Förvaltningen har olika riktade insatser för att erbjuda stöd om det föreligger risk för uppsägning eller vräkning. Utsatta grupper såsom äldre och barnfamiljer ska särskilt beaktas vid val av insats för att motverka placering i akut logi. För personer som befinner sig i akut hemlöshet tillämpas tak över huvudet- garantin och förvaltningen kommer fortsätta arbeta för att garantin ska tillämpas likvärdigt.

Öppenvårdsinsatser i egen regi utgör en viktig del i arbetet mot hemlöshet. Vuxna erbjuds individuellt stöd för att ta sig ur hemlöshet samt stöd för att klara av och behålla befintlig bostad.

I planeringen av boendeinsatser ska förvaltningen ha en helhetssyn och se till personernas livssammanhang, vilket gör samverkan och samordnade insatser centrala för att hitta hållbara lösningar. Samordnad individuell plan är ett viktigt instrument för att identifiera behov och möjliggöra anpassade insatser från flera huvudmän. I arbetet med att hjälpa personer vidare till hållbara lösningar blir samarbetet med akutboenden, bostadsbolagen, frivilligorganisationer och SHIS Bostäder viktigt.

Tröskeln för egen bostad ska sänkas. För personer med beroendeproblematik eller samsjuklighet kan ett hållbart boende vara en väg ut ur missbruket. Istället för att insatsen eget boende är målet är boendet själva medlet för att nå nykter- och drogfrihet. Bostad först utgör en viktig insats för detta, likaså försöks- och träningslägenhet. Dessa insatser skapar möjlighet för personer som står långt från ordinarie bostadsmarknad att återinträda, vilket i annat fall hade varit svårt för denna målgrupp.

Bostadsvägledning

Förvaltningen erbjuder bostadsvägledning till nyanlända genom samverkan med Norra Innerstadens stadsdelsförvaltning. Stödet erbjuds inom ramen för samhällsvägledningen och skapar förutsättningar för målgruppen att bli självständiga och på egen hand lära sig att söka bostad. Barnfamiljer i genomgångsbostäder uppmärksammas särskilt.

Nämndens behov av verksamheter och parkmiljöer bevakas tidigt i samhällsplaneringen

Det är angeläget att i stadsutvecklingen tidigt beakta och samordna stadsdelsnämndens behov av förskoleplatser, särskilt boende samt parker och grönområden. Förvaltningen deltar därför i stadsbyggnadskontorets, exploateringskontorets och trafikkontorets arbete med utveckling av Kungsholmens stadsutvecklingsområden. Vid förtätning av områden är det särskilt angeläget att förvaltningen verkar för tillräcklig tillgång på friytor, inte minst i förhållande till de nya förskolegårdar som planeras. Då nya parker anläggs är det viktigt att dessa blir tillräckligt stora och på så sätt mångfunktionella, slitagetåliga och svarar mot de behov som finns hos de nya invånarna. Det är angeläget att driftperspektivet finns med i ett tidigt skede i planeringen för att parkerna ska bli långsiktigt hållbara. I takt med att stadsutvecklingsområdena byggs ut är det också viktigt med erfarenhetsutbyte ur ett driftperspektiv.

Att skapa trygga offentliga platser är också angeläget både i stadsutvecklingen och i upprustning av befintliga platser. Förvaltningen verkar även för att ytor som står tomma i väntan på exploatering aktiveras, exempelvis genom tillfällig stadsodling eller andra aktiviteter. Tydlig gränsdragning kring ansvar för skötseln mellan exploateringskontoret, trafikkontoret och stadsdelsförvaltningen är betydelsefullt för att obebyggda ytor i väntan på exploatering ska tas omhand och upplevas som trygga. Då grönyta tas i anspråk i exploateringsområdena arbetar förvaltningen för att kompensation av ianspråktagen mark ska genomföras. Förvaltningen kommer under året att följa miljöförvaltningens och stadsbyggnadskontorets uppdrag om att utveckla den ekologiska kompensationen som verktyg och metod vid stadsutveckling.

Förvaltningen samverkar med övriga stadsdelsförvaltningar i innerstaden samt äldreförvaltningen och socialförvaltningen i arbetet med att ta fram underlag till de stadsövergripande planerna för särskilda boenden för äldre och personer med funktionsnedsättning. Under första halvåret 2024 öppnar en ny servicebostad i egen regi med

plats för åtta brukare.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2024	Periodicitet
 Andel avhysningar som kunnat avvärjas efter inkommit meddelande till förvaltningen från hyresvärden	68 %	Tas fram av nämnd	Tertial
 Antal barnfamiljer som beviljats tillfälligt boende på hotell/vandrarhem	5	Tas fram av nämnd	År
 Antal vräkningar som berör barn	0	Tas fram av nämnd	År

Nämndmål: 3.3.1 Kungsholmsborna har ett hållbart boende.

Beskrivning

De förväntade resultaten nås genom att ta krafttag mot och arbeta för stadens nollvision mot hemlöshet. Till grund ligger Stockholms stads program för att motverka hemlöshet 2020-2025.

Arbetet bedrivs utifrån Agenda 2030, mål 5 om jämställdhet, mål 10 om ojämlika villkor samt mål 11 om hållbara städer och samhällen.

För att minska den öppna hemlösheten samarbetar verksamheterna med stadens uppsökarteam. Uppsökarna arbetar motiverande för att den enskilde ska vilja ha kontakt med socialtjänsten. Tillhör den enskilde tillhör Kungsholmens stadsdelsförvaltning erbjuds individuellt anpassat stöd i syfte att nå en hållbar boendesituation. Utifrån individens behov beviljas individuellt anpassade insatser för att möjliggöra en hållbar lösning som långsiktigt leder till att den enskilde kan klara av ett eget boende.

Arbetet med att erbjuda stöd till vuxna och äldre i hemlöshet samt barnfamiljer (inklusive barnen) i osäkra boendeförhållanden fortgår. Långsiktiga boendelösningar prioriteras för att minska antalet hushåll i akut logi. Barnfamiljer ska inte placeras på hotell eller vandrarhem och barnrättsperspektivet ska råda i ärenden som berör barn. Samverkan med SHIS, bostadsvägledningen, bostadsbolag och interna verksamheter är viktig i det vräkningsförebyggande arbetet samt för att nå hållbara lösningar. Den interna samverkan ska fortsätta stärkas.

Behandlingsassistenter, äldreкураторer och äldrelots är viktiga insatser för att erbjuda vräkningsförebyggande stöd men även riktat stöd till enskilda i osäkra boendeförhållanden. Insatser ska bidra till att personer i hemlöshet kan hitta en väg tillbaka till eget fast boende samt för att kunna behålla boendet över tid. Information om stadens konsumentvägledare samt budget- och skuldrådgivare ges till personer som har eller riskerar att hamna i ekonomisk problematik.

Tröskeln för egen bostad ska sänkas för att fler ska ha möjlighet till en hållbar boendelösning och självständigt boende. Bostad först samt insatserna försöks- och träningslägenhet skapar

förutsättningar för detta. Försöks- och träningslägenhet används också för de som bor på servicebostad och som bedöms klara ett mer självständigt boende.

Samhällsvägledningen erbjuder stöd till nyanlända i form av bostadsvägledning för att möjliggöra för målgruppen att bli självständig och på egen hand kunna söka hållbara boendelösningar.

Fastighetsägare Micasa har genomfört besiktningar av kvarteret Trossen, där Alströmerhemmets vård- och omsorgsboende och Fridhemmets servicehus ingår. Besiktningarna har påvisat omfattande renoveringsbehov av fastigheten.

Förväntat resultat

Barnfamiljer i osäkra boendeförhållanden har en planering mot varaktigt boende
Vuxna som är eller riskerar att hamna i hemlöshet får stöd till hållbara boendelösningar
Användningen av akut logi minskar (jmf 2023)
Avhysningar förhindras genom vräkningsförebyggande arbete
Arbetsätt för att erbjuda försöks- och träningslägenhet till personer som bedöms klarar ett självständigt boende utvecklas
Samverkan kring det vräkningsförebyggande arbetet fortsätter stärkas

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Socialtjänstavdelningen och äldreomsorgsavdelningen tar fram lokala riktlinjer för det vräkningsförebyggande arbetet.	2024-01-01	2024-12-31
Socialtjänstens och äldreomsorgens myndighetsutövande verksamheter kartlägger andelen ärenden där det finns en uppdaterad och aktuell planering mot en hållbar boendelösning.	2024-01-01	2024-12-31

Nämndmål: 3.3.2 Behov av samhällsservice och parkmiljöer uppmärksammas tidigt i samhällsplaneringen

Beskrivning

De förväntade resultaten nås genom att kungsholmsbors behov av samhällsservice och parkmiljöer bevakas och tillvaratas i remissvar och deltagande i arbetsgrupper.

Behov av särskilt boende, förskolor, parker och grönområden inom Kungsholmens stadsdelsnämndområde ska bevakas och tillgodoses. Frågor om grönkompensation är angelägna att driva då flera av de stadsutvecklingsprojekt som pågår innebär att parkmark exploateras. I utvecklingen av Stadshagen är frågor om trygghet och tillgänglighet särskilt viktiga att driva. Nya mötesplatser behöver planeras och skapas i stadsutvecklingsprojekt. Förvaltningen verkar därför för att exempelvis parklekar och andra platser och lokaler där barn och unga kan mötas och umgås, inplaneras i de olika stadsutvecklingsområdena på Kungsholmen.

Förväntat resultat

Kungsholmsbor har god tillgång till kommunal service samt parker och grönområden som är tillgängliga för alla.

Förskolor, bostäder med särskilt boende och äldreboenden finns i tillräcklig omfattning

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.4 Medarbetare i Stockholm ska ges goda förutsättningar att göra ett bra jobb

Stadsdelsnämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet genom att nämndens verksamheter arbetar för att medarbetare inom Kungsholmens stadsdelsförvaltning ska ges goda förutsättningar att göra ett bra jobb.

Förvaltningen ska vara en högt skattad arbetsgivare som erbjuder trygga anställningar med goda arbetsvillkor och god arbetsmiljö i en långsiktigt hållbar verksamhet. Genom att förvaltningens chefer leder verksamheterna enligt stadens chefsprofil och har ett kommunikativt, tillitsfullt och tillgängligt ledarskap uppmuntras medarbetarna att ta ansvar och aktivt bidra med engagemang och kompetens.

Hållbart arbetsliv

Nämnden kommer att arbeta för att bibehålla det goda resultatet från medarbetarenkäten 2023 genom att särskilt fokusera på vilka friskfaktorer som finns i verksamheten och hur dessa kan stärkas ytterligare. Långtidssjukfrånvaron är fortsatt en utmaning och det är prioriterat att även fortsatt stärka cheferna i rehabiliteringsprocessen samt i det förebyggande arbetet. En verksamhetsövergång inom äldreomsorgen kommer att ske i början av 2024 och där ska goda arbetsvillkor garanteras. Utifrån stadens centrala riktlinjer föreslår förvaltningen att erbjuda medarbetare ett friskvårdbidrag på 3000 kronor.

Systematiskt arbetsmiljöarbete

Medarbetare och chefer ska ha en välfungerande organisatorisk, social och fysisk arbetsmiljö och uppleva att de har en rimlig arbetsbelastning. Det systematiska arbetsmiljöarbetet är en naturlig del av verksamheten och sker i samverkan med de fackliga organisationerna.

Som ett led i att kontinuerligt förbättra arbetsmiljön för medarbetarna och kvaliteten i verksamheterna följs det systematiska arbetsmiljöarbetet årligen upp på enhets-, avdelnings- och förvaltningsövergripande nivå. Vid brister i arbetsmiljön tas handlingsplaner fram på både enhets- och förvaltningsövergripande nivå. Uppföljningen samverkas och förankras med skyddsombud och medarbetare.

Inom socialtjänsten och äldreomsorgen fortsätter arbetet med att förbättra socialsekreterares och biståndshandläggares arbetssituation utifrån den reviderade planen. Vidare pågår arbetet inom förskolan med att skapa en god arbetsmiljö för medarbetarna utifrån HÖK-21 och handlingsplanen för förskollärare och barnskötare.

Strategisk kompetensförsörjning

Nämnden utvecklar, behåller och attraherar medarbetare och chefer så att deras kompetens motsvarar det uppdrag som ska utföras, vilket bidrar till att Kungsholmsborna får en service av hög kvalitet. Vidare prövar chefer och medarbetare tillsammans nya arbetssätt för att

utveckla verksamheten. Inventering av behovet av kompetensutvecklingsinsatser i syfte att utbilda chefer och medarbetare inom områden som bidrar till att nå förvaltningens mål fortsätter, se bilaga Kompetensförsörjningsplan 2024-2026.

Förutsatt att kommunfullmäktige fattar beslut om stadens nya riktlinjer om chefsstrukturer kommer arbetet med översyn och analys att påbörjas. I linje med det ökade kompetensförsörjningsbehovet framöver har nämnden även ansökt om och fått beviljat medel för kompetensutvecklingsinsatser från Omställningsfonden.

Trygga anställningar

Förvaltningen följer stadens riktlinjer och arbetar för att öka andelen heltids- och tillsvidareanställningar. Andelen timavlönade medarbetare förväntas fortsätta minska. De bemannings- och resursteam som har startats upp inom förskolan och äldreomsorgen ska följas upp och utvecklas vidare.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2024	Periodicitet
 Aktivt Medskapandeindex	84	83	År
 Andelen arbetade timmar av timavlönad personal i förhållande till samtliga arbetade timmar inom förskolan	2,5	Tas fram av nämnd/styrelse	Tertial
 Andelen arbetade timmar av timavlönad personal i förhållande till samtliga arbetade timmar inom stöd och service till personer med funktionsnedsättning	13	Tas fram av nämnd/styrelse	Tertial
 Andelen arbetade timmar av timavlönad personal i förhållande till samtliga arbetade timmar inom äldreomsorg	13	Tas fram av nämnd/styrelse	Tertial
 Sjukfrånvaro	8,5 %	Tas fram av nämnd/styrelse	Tertial
 Sjukfrånvaro dag 1-14	2,7 %	Tas fram av nämnd/styrelse	Tertial

Nämndmål: 3.4.1 Förvaltningen är en attraktiv arbetsgivare där chefer och medarbetare har möjlighet att utvecklas utifrån verksamhetens behov och tillsammans skapar en hälsosam arbetsmiljö

Beskrivning

De förväntade resultaten nås genom att bedriva ett systematiskt arbetsmiljöarbete med fokus på att det förebyggande och främjande arbetet med friskfaktorer, rehabilitering samt hot, våld och otillåten påverkan.

Under 2024 kommer stadens nya modul om systematiskt arbetsmiljöarbetet i ledningssystemet ILS att implementeras, vilket förväntas öka möjligheterna för chefer att följa upp sitt arbetsmiljöarbete och bidra till en högre kvalitet. Under året kommer medarbetares och chefers organisatoriska- och sociala arbetsmiljön att undersökas och vid behov vidtas

åtgärder.

Ett aktivt arbete med strategisk kompetensförsörjning bedrivs enligt stadens kompetensförsörjningsprocess och metoden kompetensbaserad rekrytering används. Chefer erbjuds ledarutvecklings- och kompetenshöjande insatser med syfte att stärka cheferna i sin ledarroll.

Inom äldreomsorgen kommer arbetet med implementering av kompetensstegar att påbörjas och arbetet med skyddad titel för undersköterskor fortsätter. Inom socialtjänsten fortsätter satsningen på aktivt medarbetarskap och att uppnå en gemensam titulatur inom omsorgen för personer med funktionsnedsättning. Vidare ska avdelningen se över organisationen på två enheter till följd av ett utökat uppdrag och förändring av målgrupper, då detta påverkar arbetsmiljön och ett rimligt antal medarbetare per chef.

Nämnden strävar efter att erbjuda heltidsanställning vid nyanställning och de medarbetare som önskar utökad sysselsättningsgrad erbjuds att gå upp i tid i de fall där det är möjligt.

Inom ramen för Agenda 2030 kopplar förvaltningen arbetet framför allt till:

Mål 3 - Hälsa och välbefinnande

Mål 5 - Jämställdhet

Mål 8 - Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt

Förväntat resultat

Medarbetare har en god arbetsmiljö som är fri från diskriminering, kränkande särbehandling, trakasserier, sexuella trakasserier samt repressalier.

Hot, våld och otillåten påverkan förebyggs och chefer och medarbetare som drabbas får stöd.

All rekrytering sker kompetensbaserat.

Medarbetare kan rekommendera sin arbetsplats till andra.

Sjukfrånvaron och personalomsättningen är på en sund nivå.

Kvaliteten i det systematiska arbetsmiljöarbetet ökar.

Andel medarbetare som erbjudits ökad sysselsättningsgrad och heltidsanställning ökar.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2024	Periodicitet
Andel medarbetare inom förskolan som kan rekommendera sin arbetsplats	78 %		År
Andel medarbetare inom socialtjänsten som kan rekommendera sin arbetsplats	72 %		År
Andel medarbetare inom äldreomsorgen som kan rekommendera sin arbetsplats	77 %		År
Andel medarbetare som vet var de ska vända sig om hen upplever sig utsatt för diskriminering, kränkande särbehandling, trakasserier, sexuella trakasserier och repressalier	97 %		År
Ledarskapsindex	83		År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Fortsätta arbetet med aktivt medarbetarskap inom socialtjänsten genom utbildningsinsatser och att höja medarbetares kunskap om avdelningens verksamheter.	2024-01-01	2024-12-31
Implementering av kompetensstegar inom äldreomsorgen.	2024-01-01	2024-12-31
Implementering av stadens nya modul om systematiskt arbetsmiljöarbetet i ledningssystemet ILS.	2024-01-01	2024-12-31
Kompetenshöjande insatser för chefer med tema mänskliga rättigheter, ledarskap och återhämtning.	2024-01-01	2024-12-31
Stärka förskolans rektorer i arbetet med rehabiliteringsprocessen för att minska sjukfrånvaron.	2024-01-01	2024-12-31
Utveckla arbetet med strategisk kompetensförsörjning och kompetensförsörjningsplaner.	2024-01-01	2024-12-31
Utveckla introduktionen i HR-frågor för nya chefer.	2024-01-01	2024-12-31
Översyn och analys av förvaltningens chefsstrukturer utifrån stadens riktlinjer.	2024-01-01	2024-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.5 Hög beredskap och stark rådighet ska råda i alla verksamhetsområden

Stadsdelsnämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet genom att nämndens verksamheter arbetar för att alla verksamheter ska ha en hög beredskap och en god handlingsförmåga för oväntade händelser.

Under året genomförs en ny risk- och sårbarhetsanalys och arbetet med att öka verksamheternas förmåga inom civil beredskap fortsätter. Förvaltningen arbetar systematiskt med informationssäkerhet och upphandling sker i enlighet med stadens rutiner. En aktiv avtalsuppföljning säkerställer att varor och tjänster levereras i enlighet med avtal.

Risk- och sårbarhetsanalys och civil beredskap

Stadens arbete med risk- och sårbarhetsanalys (RSA) bedrivs i en tvåårscykel. En ny cykel inleds under 2024, arbetet sker i enlighet med stadens anvisningar. Som en förberedande del inför årets RSA ska en kartläggning genomföras av de s.k. hotspots och skyfallsområden som finns inom förvaltningens ansvarsområde (se mål 2.2). Utöver risker kopplat till skyfall ska RSA 2024 bland annat säkerställa att förebyggande åtgärder finns för att skydda barn, äldre och personer med funktionsnedsättning vid värmeböljor. Information till äldre om svalka vid värmeböljor tas fram av äldreförvaltningen. Informationen gäller för samtliga stadsdelsförvaltningar.

Förvaltningen strävar efter en sammanhållen planering för krisberedskap och civilt försvar. Ett särskilt fokus ligger på de verksamheter som identifierats som samhällsviktiga. Under 2023 påbörjades arbetet med kontinuitetshöjande åtgärder med fokus på strömbortfall. Verksamheterna fortsätter med det arbetet och under året ska en behovsanalys avseende reservkraft genomföras. Förvaltningens verksamheter har påbörjat arbete med att upprätta en måltidsberedskap. Förvaltningen följer fortsatt utvecklingen av arbetet med måltidsberedskap samt utvecklingen av centralt omsättningslager som leds av kommunstyrelsen. Förvaltningen vidareutvecklar krisledningsorganisationen genom övning och uppdatering av

krisledningsplanen. Krisstödet ska anpassas utifrån stadens tillämpningsanvisning.

Inom stadsdelsområdet finns tre utpekade trygghetspunkter; Baltzars träfflokal, Essinge kyrka samt S:t Görans kyrka. Två av tre trygghetspunkter sker i samverkan med Västermalms församling. Trygghetspunkterna aktiveras i händelse av en långvarig kris eller samhällsstörning, till exempel vid större strömavbrott eller en omfattande kommunikationsstörning. Information om trygghetspunkterna går ut till alla hushåll i stadsdelsområdet genom förvaltningens informationsutskick *Kungsholmen i korthet*. Aktivering av trygghetspunkterna ska övas under året.

Systematisk informationssäkerhet

Förvaltningen fortsätter att utveckla det systematiska informationssäkerhetsarbetet. Arbetet innefattar tre områden; organisatorisk säkerhet, IT-säkerhet och fysisk säkerhet. Organisatorisk säkerhet omfattar bland annat att roller, ansvar och arbetsuppgifter är definierade av verksamheten. IT-säkerhet handlar om de tekniska åtgärder som ska vidtas som en följd av att viss information hanteras i en it- tjänst. Fysisk säkerhet omfattar de fysiska åtgärder som ska vidtas som en följd av att information behöver skyddas, till exempel begränsat tillträde till vissa byggnader eller säkerhetsskåp.

Förvaltningsadministration, myndighetsutövning, prevention och tryggt mottagande flyttade under hösten 2023 till Tekniska nämndhuset. I och med detta har den fysiska säkerheten skärpts genom ett högre tillträdesskydd. Fortsatt fokus i informationssäkerhetsarbetet under verksamhetsåret är implementering av den lokala anvisningen för informationssäkerhet som togs fram förra året. Prioriterade aktiviteter som identifierats handlar om främst om fortsatt arbete med informationsklassning av de system som förvaltningen använder.

Inköp och avtal

Inköp av varor och tjänster följer riktlinjer och görs genom avrop från centralt, gemensamt eller lokalt genomförda upphandlingar. Förvaltningen kommer under året att förtydliga arbetet med uppföljning av avtal genom att se över ansvar, rutiner och kontroller. En strukturerad avtalsuppföljning säkerställer att varor och tjänster levereras i enlighet med avtalet och är även en del i arbetet med att upptäcka oegentligheter och välfärdsbrott. När avtal för upphandlade välfärdsverksamheter löper ut tas ställning till om att genomföra en förnyad upphandling med eller utan egenregianbud eller att ta tillbaka driften i egen regi.

Under året tas S:t Eriks äldreboende tillbaka i egen regi. Förvaltningen har påbörjat arbetet med övertagandet med målet att verksamhetens kvalitet ska bevaras och förbättras. Efter övertagandet kommer nämnden att fem särskilda boenden i egen regi, samt ett boende på entreprenad. Nämndens pågående och planerade upphandlingar framgår av bilaga.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2024	Periodicitet
 Andel elektroniska inköp	53 %	Tas fram av nämnd/styrelse	År
 Andel upphandlade avtal där kontinuerlig uppföljning genomförts	100 %	81 %	År
 Genomförda åtgärder inom risk- och sårbarhetsanalys	100 %	100 %	År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Kommunstyrelsen ska i samarbete med förskolenämnden, socialnämnden, utbildningsnämnden, äldre- och stadsdelsnämnderna bedriva fortsatt kunskaps- och förmågeuppbyggnad inom måltidsberedskap	2024-01-01	2024-12-31
 Servicenämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen, förskolenämnden, kulturnämnden, socialnämnden, utbildningsnämnden, äldre- och stadsdelsnämnderna påbörja viss drift av centralt beredskapslager för medicinskt skydds- och förbrukningsmateriel, livsmedel samt vissa förbrukningsmateriel i syfte att höja stadens beredskapsförmåga	2024-01-01	2024-12-31
 Stadsdelsnämnderna ska i samråd med kommunstyrelsen enskilt eller i samverkan öva aktivering av trygghetspunkter inom sitt geografiska område	2024-01-01	2024-12-31

Nämndmål: 3.5.1 Nämndens verksamheter har en hög beredskap och god handlingsförmåga

Beskrivning

De förväntade resultaten nås genom att bedriva ett systematiskt säkerhetsarbete som leder till att verksamheterna har en hög beredskap och kan hantera händelser genom hela hotskalan. Arbetet sker utifrån Stockholms stads program för säkerhet.

Under året genomförs en ny risk- och sårbarhetsanalys med fokus på bland annat skyfall och värmeböljor. Under året ska även krisledningsplanen uppdateras och krisstödet anpassas utifrån stadens tillämpningsanvisning. Tre utsedda trygghetspunkter finns, varav två i samverkan med Västermalms församling. Organisationen för trygghetspunkterna ska genomföra en övning under året.

Aktiv avtalsuppföljning ska genomföras vilket främjar en sund konkurrens mellan seriösa företag. Förvaltningen kommer under året att förtydliga arbetet med uppföljning av avtal genom att se över ansvar, rutiner och kontroller.

Det strukturerade och systematiska informationssäkerhetsarbetet fortgår. Prioriterat under året är att implementera den lokala anvisningen för informationssäkerhet samt fortsätta arbetet med informationsklassningar.

Arbetet bidrar till mål 11, hållbara samhällen i Agenda 2030 genom att bygga upp en robusthet och stärka förmågan att hantera samhällsviktig verksamhet vid en allvarlig händelse.

Förväntat resultat

Risk- och sårbarhetsanalyser genomförs i alla verksamheter. Åtgärder för att hantera negativa effekter till följd av skyfall och värmeböljor identifieras. Förvaltningen har uthållighet och förmåga att hantera kärnuppdrag och krisberedskapsuppdrag vid allvarlig händelse. Information om trygghetspunkterna når alla hushåll inom stadsdelsområdet.

Avtalsuppföljning säkerställer en god kvalitet och eventuella oegentligheter upptäcks. Medarbetare har god kunskap om informationssäkerhet och kraven på skydd av information är säkerställd.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Förvaltningen ska tillsammans med verksamheterna genomföra en behovsanalys avseende reservkraft.	2024-01-01	2024-12-31
Förvaltningen ska utveckla strukturen för avtalsuppföljning genom att bland annat förtydliga roller och ansvar.	2024-01-01	2024-12-31
Under året ska lokal anvisning för informationssäkerhet implementeras och göras känd hos medarbetarna.	2024-01-01	2024-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.6 Tryggheten ska öka genom förebyggande insatser

Stadsdelsnämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet genom att nämndens verksamheter arbetar för att tryggheten ska öka genom förebyggande insatser.

Nämnden arbetar strukturerat och systematiskt med trygghetsskapande och brottsförebyggande åtgärder och tar fram aktuella lägesbilder, orsaksanalyser och åtgärdsplaner gällande otrygga platser och händelser i stadsdelsområdet. Under första tertialet kommer förvaltningen ta fram en åtgärdsplan utifrån den lokala överenskommelsen med polisen, Strategin för att minska risken för att barn, unga och unga vuxna dras in i kriminalitet och arbetet mot våldsbejakande extremism.

Det trygghetsskapande arbetet sker i samverkan med både externa och interna samverkansaktörer och detta arbete utgör underlag för lokala åtgärder i enlighet med samverkansöverenskommelsen med polisen. Förvaltningen arbetar med att identifiera områden som upplevs otrygga av invånarna genom till exempel trygghetsvandring och medborgardialog.

På Kungsholmen finns följande samverkansformer:

- Trygghets- och säkerhetsråd
- Trygghetsvandringar och medborgardialoger
- Platssamverkan Hornsbergs och Kristinebergs strand, Stadshagen och Fridhemsplan
- Samverkansöverenskommelse mellan stadsdelsförvaltningen och polisen
- Samverkan skola, grundskola respektive gymnasium, socialtjänst, polis och fritid
- Effektiv samordning för trygghet (EST) med representanter från stadsdelsförvaltningen (prevention, parkmiljöingenjör, förskola och lokalintendent) samt trafikkontor, polis och fastighetsägare SISAB
- Samverkansgrupper kring särskilt utsatta grupper med externa aktörer såsom Region Stockholm, polis och skola.

Platssamverkan

Förvaltningen arbetar med platssamverkan vid Fridhemsplan, Stadshagen, Hornsbergs och Kristinebergs strand och dessa planeras och genomförs i samverkan med polisen, företagarföreningar, församlingar och andra aktörer i civilsamhället. Förvaltningen ser att

arbetet med platsamverkan har lett till positiva förändringar i områdena och kommer fortsätta att utveckla detta arbete. Förvaltningen har till exempel under 2023 inlett arbete med platsaktivering och kommer utvärdera och utveckla detta arbete vidare. Platsamverkan är ett prioriterat arbete för att kunna få bort den öppna drogscenen runt Fridhemsplan.

Uppsökande och förebyggande arbete

Förvaltningen arbetar också uppsökande och förebyggande genom fältförlagt arbete samt informations- och kunskapsspridning kring alkohol, narkotika, doping, tobak och spel. Trygghetsåtgärder för att minska antalet bedrägerier mot äldre genomförs genom att informera äldre och samarbete med polisen. Trygghetsarbetet innefattar också en innehållsrik fritid, våld i nära relationer och annat uppsökande arbete. Mer om detta finns i respektive mål under 1.1 och 1.3.

Trygga, välskötta och tillgängliga parker och grönområden

Upplevelsen av trygghet är en viktig förutsättning för att stadens invånare ska kunna leva ett allsidigt, jämlikt och jämställt liv och har även stor betydelse för hur människor i staden nyttjar parker och grönområden. God orienterbarhet och uppsikt över viktiga platser och stråk är positivt ur trygghetssynpunkt. Målpunkter och aktiviteter i parker ger också positiva effekter då det drar till sig många människor och verksamheter som bidrar till mänsklig närvaro. Även områdets skötsel är avgörande för hur trygg man känner sig. Parker och miljöer som ger ett prydligt och omhändertaget intryck upplevs generellt som tryggare. Under året kommer exempelvis parkytorna runt Tekniska nämndhuset att återställas och rustas upp, arbetet genomförs i samverkan med fastighetskontoret och trafikkontoret. Förvaltningen deltar även i trafikkontorets arbete med cykel- och gångprojektet längs hela Kungsholms strandstig och bevakar och värnar gröna värden. Upprustning av planteringsytor, nyplantering av träd och buskar, renovering av trappor, murar och gångvägar utförs kontinuerligt och prioriteringar genomförs löpande med hänsyn till budget och behov.

När Stockholms befolkning växer, ökar nyttjandet av stadens offentliga rum och parkerna blir allt mer betydelsefulla för rekreation och livskvalitet. Det ökande trycket på parker ställer höga kvalitetskrav på parkskötsel, underhåll och upprustning samt ställer krav på att förvaltningen arbetar med slitstarka material som även är miljömässigt hållbara. För att skapa hållbara parker satsar förvaltningen extra på skötseln av nyligen upprustade parker. På så sätt får växtligheten en god start och kan etablera sig på ett bra sätt. När staden växer och fler använder parker som gröna vardagsrum behöver även alla hjälpas åt för att hålla dem rena, snygga och trivsamma. Detta gäller inte minst på välbesökta parker och badplatser, där nedskräpning kan bidra till ökad andel skadedjur. Förvaltningen arbetar därför kontinuerligt med information och kommunikationsinsatser i samverkan med trafikkontoret för att minska nedskräpning. För att effektivisera skräphanteringen i parkerna ses även placering av skräpkorgar över kontinuerligt för att för att optimera insamling samt minska tömningsfrekvenser och transporter.

Välfärdsbrott

Inom förvaltningen fortsätter arbetet med att bygga upp ett systematiskt arbetssätt mot välfärdsbrott. Det sker genom fortsatt kunskapspåfyllnad, kontroller och vidareutveckling av rutiner för att kunna upptäcka och agera på eventuella oegentligheter. Förvaltningen kommer

under året att se över strukturen för avtalsuppföljning (se mål 3.5).

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2024	Periodicitet
 Andel stockholmare som upplever trygghet i den stadsdel där man bor	85 %	79 %	År
 Stockholmarnas nöjdhet med renhållning och städning	73 %	73 %	År
 Stockholmarnas nöjdhet med skötsel och städning av park och grönområden	73 %	73 %	År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Kommunstyrelsen ska i samråd med socialnämnden, utbildningsnämnden, äldre- och socialnämnden och samtliga stadsdelsnämnder, fortsätta utvecklingen av en nämndövergripande struktur i arbetet mot välfärdsbrott med fokus på riktade kontroller genom tillämpning av riskprofiler och en ökad grad av dokumentation och informationsdelning	2024-01-01	2024-12-31

Nämndmål: 3.6.1 Kungsholmens stadsdelsområde är en trygg plats genom förebyggande insatser

Beskrivning

De förväntade resultaten nås genom en strukturerad och systematisk samverkan vilket leder till att Kungsholmen upplevs rent, tryggt och attraktivt. Arbetet sker utifrån Stockholms stads båda program för trygghet och säkerhet.

Arbetet fortgår med platssamverkan vid Fridhemsplan, Stadshagen, Hornsbergs strand och Kristinebergs strand. Platssamverkan planeras och genomförs i samverkan med polisen, företagarföreningar, församlingar och andra aktörer i civilsamhället. Därutöver fortgår arbetet med EST och Trygghets- och säkerhetsrådet. Ett prioriterat arbetsområde är att arbeta för att den öppna drogscenen vid Fridhemsplan ska försvinna. Otrygga platser identifieras genom analys av bland annat stadens trygghetsmätningar, månadsrapporter, medborgardialoger och inkomna synpunkter och avvikelser. Kungsholmsbor och besökare har möjlighet att enkelt inkomma med synpunkter och avvikelser och uppmantras att göra detta. Trygghetsvandringar anordnas för olika målgrupper där lägesbilder, orsaksanalyser och åtgärdsplaner upprättas. Åtgärderna inkluderar ett barn-, jämställdhets-, jämlikhets- och tillgänglighetsperspektiv. Relevanta och adekvata insatser utvecklas för att verka brottsförebyggande och trygghetsskapande

Förebyggande och uppsökande arbete fortgår genom bland annat fältförlagt socialt arbete. Under året ska kunskapen om våldsbejakande extremism öka.

Det pågående arbetet med att bygga upp ett systematiskt arbetssätt mot välfärdsbrott fortsätter. Det sker genom fortsatt kunskapspåfyllnad, kontroller och vidareutveckling av

rutiner för att kunna upptäcka och agera på eventuella oegentligheter.

Utifrån mål 5, jämställdhet, och mål 10, minskad ojämlikhet, och mål 16, fredliga och inkluderande samhällen, i Agenda 2030 är det trygghetsskapande arbetet prioriterat i stadsdelen. Det systematiska arbetet mot mutor och korruption bidrar till mål 16, fredliga och inkluderande samhällen.

Förväntat resultat

Samverkan med civilsamhället, näringsidkare, regionen och polisen utvecklas

Kunskap om kungsholmsbors syn på trygghet fås genom medborgardialoger

Parker och grönområden på Kungsholmen upplevs som trygga

Parker och grönområden utvecklas i dialog med invånare

Arbetet mot välfärdsbrott stärks genom att verksamheterna fortsätter att utveckla rutiner för att upptäcka, förebygga och agera på avvikelser och oegentligheter

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Förvaltningen arbetar med platsaktivering	2024-01-01	2024-12-31
Förvaltningen gör informationsutskick till föräldrar, via skolan, gällande kriminalitet och alkohol, narkotika, doping, tobak och spel.	2024-01-01	2024-12-31
Förvaltningens chefer ska genomföra utbildning kring våldsbejakande extremism.	2023-12-01	2024-06-30

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.7 Stockholm ska vara en öppen, jämställd och demokratisk stad som samarbetar internationellt

Stadsdelsnämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet genom att nämndens verksamheter arbetar för ett öppet, jämställt och demokratiskt stadsdelsområde.

Nämnden arbetar förebyggande mot diskriminering, värnar mänskliga rättigheter och utvecklar demokratiarbetet. Alla människor som kommer i kontakt med nämndens verksamheter ska bemötas med respekt. Service och tjänster håller en god kvalitet, synpunkter tas om hand och dialog och samverkan med både kungsholmsbor, civilsamhället och företagare som verkar inom stadsdelsnämndområdet ska utvecklas. Verksamheterna är öppna, jämställda och demokratiska. För att möta dagens och morgondagens utmaningar arbetar nämnden med ständiga förbättringar, innovation och digitalisering. Genom att identifiera utmaningar inom verksamheterna utvecklas förutsättningarna för att möta dessa med innovativa hållbara lösningar och arbetssätt.

För att förtroendet för nämnd och förvaltning ska öka, stärks kommunikationen och informationen ut till invånare och verksamma i stadsdelsområdet. Förutom information om möjlighet till delaktighet och inflytande genom medborgardialoger och medborgarbudget kommer informationen ut till invånare stärkas kring det brottsförebyggande arbetet samt arbetet mot välfärdsbrottslighet och otillåten påverkan.

Agenda 2030

Nämnden har en stor del av ansvaret för genomförandet av de 17 globala målen i Agenda

2030, genom att flera av nämndens grunduppdrag är direkt eller indirekt kopplade till de specifika målen i agendan. De beslut och insatser som nämnden ansvarar för utgår från individens lika rättigheter och möjligheter oavsett kön, könsidentitet, ålder, ursprung, etnicitet, sexuell läggning eller funktionsnedsättning. Förvaltningen kommer att arbeta utifrån stadens nya program för mänskliga rättigheter och en övergripande handlingsplan mot rasism som ska tas fram.

Kungsholmsborna ska erbjudas service och tjänster som håller hög kvalitet, för så väl dagens som morgondagens invånare. För att arbeta systematisk med de mänskliga rättigheterna och Agenda 2030 har en organisationsöverskridande arbetsgrupp bildats som ska följa upp verksamheternas arbete och bistå med stöd där det behövs. Dels kommer goda exempel att delas samt kompetenshöjande insatser genomföras, för att arbetet ska utgå ifrån samma principer och invånare få likvärdigt bemötande och service.

Kungsholmen ingår som en av sex stadsdelar i en EU-ansökan, som staden har skickat in för projektet SCALE Stockholm, där staden ska utveckla fem lokala omställningsarenor till 2030.

Ett tillgänglighets-, barn- och jämställdhetsperspektiv ska finnas i planering av parkmiljö, bland annat genom att efterfråga barnkonsekvensanalyser och analyser för socialt värdeskapande. Ur ett barn- och jämställdhetsperspektiv är det viktigt med god tillgång till park-, lek- och idrottsmiljöer, och nya förskolegårdar som byggs eftersträvas att vara rymliga med höga lekvärderna. Förskolenämndens uppdrag om att ta fram lekvärdesriktlinjer för förskole- och skolgårdar följs för att säkerställa att barn i förskola och skola får tillgång till tillräckligt med rörelse och utevistelse under dagen. Då anspråken på parkmiljöerna stadigt ökar ser nämnden också ett behov av att aktivt befästa och säkra viktiga parkmiljöer genom att se över gamla planer och justera så att ytor som i realiteten nyttjas som park även planläggs som detta.

Ett jämställdhetsperspektiv ska finnas med i både beslut och genomförande. För att följa var resurserna går och vilken effekt de får, är resultatet för flertalet indikatorer könsuppdelade. Den könsuppdelade statistiken ska möjliggöra analyser av hur resurserna används och dess effekter. Olikheter mellan könen uppmärksammas och analyser av resultaten genomförs för att utröna om skillnaderna är relevanta eller om åtgärder behöver genomföras för en ökad jämställdhet. Ibland är det svårt att se orsakssamband. Resultaten får då följas under en längre tid för att bättre kunna analysera könsskillnader mellan pojkar och flickor, kvinnor och män i syfte att upptäcka mönster och tillsätta riktade åtgärder.

Kungsholmsbornas fokus stärks genom pågående dialog med de som bor, vistas och verkar i stadsdelsområdet. Nämnden kommer under året att aktivt arbeta för att göra stadens kanaler och verktyg som exempelvis tyck-till-appen, medborgarundersökning, medborgarpanel, trygghetsinventeringar och medborgarförslag kända och mer nyttjande. Kommunikationsinsatser genomförs både vad gäller möjlighet att delta och kring återkoppling av resultat.

Mänskliga rättigheter

En arbetsgrupp med representanter från olika verksamheter inom nämnden träffas regelbundet för att lyfta gemensamma frågor som gäller mänskliga rättigheter.

Barns rättigheter

Verksamheterna arbetar för barns rättigheter i enlighet med FN:s barnkonvention samt *Program för barnets rättigheter och inflytande 2018–2022*. Förvaltningen prioriterar arbetssätt så att barnperspektivet alltid ska beaktas och barnets rättigheter ska omsättas i samtliga ärenden som berör barn. Inom socialtjänsten gäller det både barn med olika funktionsnedsättningar och barn till vuxna som ansöker om stöd. Barn och unga görs delaktiga under processens gång och får information om socialtjänstens uppdrag, varför de är aktuella för utredning och uppmanas att på olika sätt ge sin syn på saken. Under 2024 fortsätter flera förskolor ett samarbete med förskolor i Reykjavik med fokus på lek och social hållbarhet.

Jämställdhet och jämlikhet

Arbetet utgår från stadens *Program för ett jämställt Stockholm 2018-2022* och är integrerat inom samtliga verksamheter. I verksamheternas planeringsarbete sker analys av uppföljningar och statistik. Jämställdhetsutmaningar lyfts i de fall det är möjligt för att synliggöra eventuella olikheter samt möjliggöra analys och förbättringsåtgärder. I samtliga beslutsunderlag till nämnden genomförs jämställdhetsanalyser där det är möjligt och relevant. Förvaltningen ser ett fortsatt behov av att vidare analysera resultat för att därefter utveckla, systematisera och följa upp arbetet med jämställdhetsintegrering.

Nationella minoriteter

Arbetet fortgår med att säkerställa nationella minoriteters rättigheter i enlighet med stadens riktlinjer för nationella minoriteters rättigheter och Stockholms stads strategi för romsk inkludering. Kunskapen om nationella minoriteters rättigheter ska också öka genom olika insatser. Barn som tillhör de nationella minoriteterna, ska i förskolan stödjas i sin språkutveckling i sitt nationella minoritetsspråk och främjas i sin utveckling av en kulturell identitet. Socialtjänsten utvecklar arbetssätt som tillvaratar och tillgodoser stödbehov hos barn som är placerade utanför hemmet gällande nationella minoritetsspråk och minoritetskultur.

Hbtqi

Inom socialtjänsten är Enheten för prevention- och familjebehandling hbtqi-diplomerad och bedriver en fritidsgård som är riktad mot målgruppen. Även parklekar och öppna förskolor är hbtqi-diplomerade. Inom äldreomsorgen ska utvecklingsenheten genomgå en hbtqi-certifiering och beställarenheten omcertifieras.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2024	Periodicitet
 Andel med förtroende för stadsdelsförvaltningen i det område där man bor	38 %	38 %	År

Nämndmål: 3.7.1 Kungsholmens stadsdelsområde är jämställt, öppet och demokratiskt

Beskrivning

De förväntade resultaten nås genom att arbeta för att alla verksamheter lever upp till mänskliga rättigheter och är fria från diskriminering kungsholmsbors synpunkter och förslag

tas tillvara samt genom att vidareutveckla arbetet med jämställdhet, jämlikhet, nationella minoriteter, funktionshinderperspektivet och barnrättsperspektivet.

Barnrättsperspektivet och det enskilda barnets delaktighet är centralt i verksamheter där barn berörs. I syfte att öka barnets delaktighet och handlingsutrymme ska BRA-samtal (Barns rätt som anhöriga) erbjudas till barn som har anhöriga med beroendeproblematik och/eller någon form av funktionsnedsättning. Barnets delaktighet förstärks också genom möjligheten att lämna synpunkter och klagomål i en framtagna blankett specifikt för barn och unga.

För att arbeta systematisk med de mänskliga rättigheterna och Agenda 2030 har en organisationsöverskridande arbetsgrupp bildats, som ska följa upp verksamheternas arbete med kartläggning och analys och se vilka perspektiv som behöver utvecklas och vilka som behöver knytas an till arbetet med den bärande principen om att ingen ska lämnas utanför.

Arbetet med att nå klimat- och miljömålen sker systematiskt inom alla verksamheter. En viktig målgrupp som identifierats i relation till miljö och klimat är barn och unga, som tar upp mer gifter i förhållande till kroppsvikt än vuxna vilket kan påverka deras fysiska utveckling negativt. Många barn och unga har också klimatångest och är den nästa generation som ska ta över och leva med konsekvenserna av klimatförändringarna. I det nya miljöprogrammet som väntas bli klart under våren 2024 ingår klimaträttvisa som en aktiv del. Kungsholmen ingår som en av sex stadsdelar i en EU-ansökan, som staden har skickat in för projektet SCALE Stockholm, där staden ska utveckla fem lokala omställningsarenor till 2030. Viable Cities, som är en del av myndigheten Vinnova, har godkänt stadens projektansökan för en ettårig förstudie inför projektet SCALE som innehåller bl a inventering av lokala källor till växthusgasutsläpp och klimatpåverkan samt folkhälsofrågor, och en kartläggning av lokala aktiva nätverk/organisationer/föreningar samt lokala näringslivet inom vårt stadsdelsområde. Arbetet kommer främst att genomföras av KTH, Karolinska institutet och Sweco.

Tryggheten i stadsdelsområden utvecklas i samverkan och beredskapen inom verksamheterna stärks. Trygghetsvandringar initieras där det finns behov och kungsholmsbors och besökares synpunkter tas omhand och medborgarförslag utreds.

Delaktighet, inkludering och dialog med de verksamheterna är till för som invånare, nämndens råd, förenings- och näringsliv är viktigt. Dialogen bidrar till kvalitetsutveckling. Verksamheterna uppmanas till att utveckla resultat- och medborgardialoger och vara aktiva i olika sociala kanaler.

Nationella minoriteternas möjligheter att behålla och utveckla sin kultur ska främjas, genom att bland annat uppmärksamma nationella minoriteters nationaldagar eller högtider inom äldreomsorgens enheter enligt Agenda 2023 mål 10, minskad ojämlikhet. Nationella minoriteter bjuds in till samverkan för att erbjuda informationsutbyte och möjlighet till inflytande i frågor som rör deras rättigheter.

Arbetet med ständiga förbättringar, innovationer och digitalisering utgår från Stockholms

stads Kvalitetsprogram. I syfte att vidareutveckla arbetet med innovationer ska samtliga enheter i tertialrapport 1 beskriva en eller flera utmaningar som enheten står inför. Kvalitetsgruppen sammanställer och identifierar vilka utmaningar som ska prövas i innovationsprocessen som utgår från modellen design thinking. Under året ska också kunskapen om innovation öka för att skapa förutsättningar för verksamheter att initiera och driva innovationsprocesser.

Förväntat resultat

Relevanta beslutsunderlag innehåller analyser utifrån barnrättsperspektiv, jämställdhet och tillgänglighet

Rådens synpunkter och förslag uppmärksammas och tas tillvara

Det strategiska arbetet med Agenda 2030 utvecklas

Synpunkter tas om hand och bidrar till kvalitetsutveckling

Brukar- och medborgardialoger genomförs i alla verksamheter

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2024	Periodicitet
Antal barn, som har anhörig med beroendeproblematik eller funktionsnedsättning, som erbjudits BRA-samtal.	4		År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
1. Se över hur relevanta perspektiv kan inarbetas i beslutsunderlag	2024-01-01	2024-06-30
2. Utvärdera och implementera arbetssätt för mall för tjänsteutlåtande	2024-07-01	2024-12-31
Förvaltningens enheter beskriver i tertialrapport 1 en eller flera utmaningar som enheten står inför.	2024-01-01	2024-04-30
Inom äldreomsorgen används stadens årshjulet "Goda måltider till vardag och fest" aktivt vid planering av aktiviteter. Av särskild vikt är att de nationella minoriteternas nationaldagar/högtider uppmärksammas.	2024-01-01	2024-12-31
Möjligheterna till en förvaltningsövergripande synpunkt- och klagomålshantering ska ses över	2024-01-01	2024-12-31
Pensionärsrådet deltar på brukardialoger inom äldreomsorgen.	2024-01-01	2024-12-31
Se över möjligheten att genomföra tillgänglighetsvandring i förvaltningens lokaler med hjälp av feriearbetande ungdomar	2024-01-01	2024-12-31
Socialtjänstavdelningens myndighetsutövande verksamheter upprättar rutiner för BRA-samtal.	2024-01-01	2024-04-30
Socialtjänstens verksamheter arbetar med utveckling av barnrättsperspektivet utifrån sina utvecklingsplaner.	2024-01-01	2024-12-31
Under året genomföra en kartläggning av förvaltningsövergripande digitala tjänster och system samt arbeta fram en samverkansorganisation enligt PM3	2024-01-01	2024-12-31
Äldreomsorgens utvecklingsenhet genomgår HBTQI- certifiering och beställarenheten genomgår omcertifiering i HBTQI genom RFSL.	2024-01-01	2024-12-31

Redovisning av ekonomi

Nämndens ekonomiska förutsättningar

Kommunfullmäktiges förslag till driftsbudget för stadsdelsnämnden 2024 är netto 1 420,3 mnkr. Jämfört med ursprunglig budget 2023 innebär det en ökning med 91,1 mnkr (6,9 %). Jämfört med justerad budget 2023 inklusive väntade prestationsförändringar för år 2024 är det en ökning med 75,4 mnkr (5,6 %). Flera av nämndens verksamheter är budgeterade efter prestationer.

I nettobudgeten finns två kommunövergripande verksamheter, hörsel förskolan och Stockholms habiliteringsenhet för barn med funktionsvariationer.

Kommunfullmäktige tilldelar ekonomiska medel till stadsdelsnämnderna enligt ett fördelningssystem, där resurserna i huvudsak fördelas efter stadsdelsområdenas befolknings- och socioekonomiska struktur samt genom schablonersättning per prestation. Det innebär att nämnden får resurser i relation till förväntat behov och inte utifrån faktiska kostnader. Nämnden kan därför behöva omfördela resurser mellan olika verksamheter utifrån de lokala förutsättningar som råder.

Budgeten inom verksamhetsområden äldreomsorg, stöd och service till personer med funktionsnedsättning samt individ och familj tilldelas myndighets-/beställarsidan som vid beslut om insatser köper beslutad insats av utförarna som kan vara antingen förvaltningens egna (interna) utförare alternativt andra förvaltningar samt privata (externa).

Det ekonomiska läget för budget 2024 förutsätter budgethållningsåtgärder inom framförallt ekonomiskt bistånd för att nå en budget i balans. Budgethållningsåtgärderna ska kontinuerligt följas för att säkerställa väntad effekt.

Investeringsbudgeten för 2024 är 15,6 mnkr varav 1,9 mnkr är till maskiner och inventarier och 13,7 mnkr till stadsmiljöverksamhet. Detta är en minskning med 0,2 mnkr jämfört med föregående år.

Nedan följer en sammanställning av omfördelad budget 2024 per verksamhetsområde, justerad budget 2023 samt prognos efter resultatdispositioner för oktober 2023. Därefter redovisas budget per verksamhetsområde. Varje område inleds med en budgettabell för hela verksamhetsområdet. Därefter redovisas kort olika delverksamheter samt relevanta nyckeltal/verksamhetsvolym.

Prestationsbudgeterade verksamheter

I stadens resursfördelningssystem finns olika former av medelstildelning. För förskoleverksamhet tilldelas nämnden medel i form av schablonbelopp per inskrivet barn. Motsvarande gäller för personer med funktionsnedsättning avseende boende, daglig verksamhet, korttidshem och korttidstillsyn. Prestationsbudgetering bygger på inskrivningstal under året. Därför erhåller nämnden sin slutliga budget för året först i slutet av år 2024. Bedömningen är att budgeten kommer att justeras ner vid årets slut, framför allt på grund av färre antal barn i förskolan än vad som utgör grunden för tilldelad budget.

Budget 2024 (mnkr)	Kostnader	Intäkter	VP 2024 Netto	VP 2023* Netto	Prognos okt 2023
Nämnd- och förvaltningsadministration	51,9	0,0	51,9	50,5	49,5
Individ- och familjeomsorg	111,6	-7,6	104,0	95,6	97,3
varav barn och ungdom	56,8	-0,6	56,2	51,2	53,7
varav vuxna/missbruk	24,5	-1,0	23,5	21,0	21,0
varav socialpsykiatri	26,9	-3,8	23,1	22,2	21,4
varav nyanlända	3,4	-2,2	1,2	1,2	1,2
Stadsmiljö, inkl avskrivningar & räntor	39,8	0,0	39,8	36,4	43,4
Förskoleverksamhet	307,1	-29,0	278,1	268,2	268,2
Äldreomsorg	992,8	-332,2	660,6	619,4	603,2
Stöd- och service till personer med funktionsnedsättning	268,6	-30,3	238,3	232,0	231,3
Verksamhet för barn, kultur och fritid	15,4	-1,0	14,4	12,3	13,0
Arbetsmarknadsåtgärder	5,8	-1,6	4,2	3,2	3,7
Ekonomiskt bistånd	26,3	-0,8	25,5	21,4	28,4
varav handläggning	7,7	0,0	7,7	6,8	10,3
Övrig verksamhet	3,5	0,0	3,5	7,0	0,0
Total drift	1 822,8	-402,5	1 420,3	1 346,0	1 338,0
<i>varav omslutningsförändringar</i>	<i>356,1</i>	<i>-356,1</i>	<i>0</i>		
	Kostnader	Intäkter	VP 2024 Netto	VP 2023* Netto	Prognos okt 2023
Inventarier och maskiner	1,9	0,0	1,9	4,9	4,9
Stadsmiljöverksamhet	13,7	0,0	13,7	18,0	18,0
Klimat- och trygghetsinvesteringar			0	1,3	1,3
Totalt investeringar	15,6	0,0	15,6	24,2	24,2
<i>*Justerad budget 2023</i>					

Nämnd och förvaltningsadministration

Budget 2024 (mnkr)	Kostnader	Intäkter	VP 2024 Netto	VP 2023* Netto	Prognos okt 2023
Nämnd och förvaltningsadministration	51,9	0,0	51,9	50,5	49,5
Summa Nämnd och förvaltningsadm	51,9	0,0	51,9	50,5	49,5
<i>varav omslutningsförändring</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>		
<i>*Justerad budget 2023</i>					

Nettobudgeten för nämnd- och förvaltningsadministration uppgår till 51,9 mnkr.

Tilldelad ursprunglig budget innehåller inte några särskilda resurser för att täcka kostnader för nämnd, ledning och administrativt stöd. Det innebär att medel tas från respektive verksamhetsområde för att finansiera dessa verksamheter.

I nämnd- och förvaltningsadministration ingår kostnader för nämnd, registratur, direktör samt stödfunktioner till verksamheterna såsom IT, ekonomi, HR, lokal, reception, upphandling, kvalitetsfrågor, trygghets- och säkerhetsfrågor samt intern service.

I budgeten för nämnd och förvaltningsadministration ingår för år 2024 även kostnader av engångskaraktär som hör samman med resterande kostnader för flytten av myndighetsverksamheterna och förvaltningsadministrationen till Tekniska nämndhuset i slutet av år 2023.

I nämnd- och förvaltningsadministration ingår dessutom förvaltningsgemensamma kostnader såsom IT-kostnader för centrala system, vissa lokalkostnader, övergripande personalomkostnader bland annat facklig tid. Med de förvaltningsgemensamma kostnaderna borträknade motsvarar administrationen 3 % procent av nämndens totala budget.

Individ och familjeomsorg

Budget 2024 mnkr)	Kostnader	Intäkter	VP 2024 Netto	VP 2023* Netto	Prognos okt 2023
Barn och ungdom	56,8	-0,6	56,2	51,2	53,7
Vuxen	24,5	-1,0	23,5	21,0	21,0
Socialpsykiatri	26,9	-3,8	23,1	22,2	21,4
Nyanlända	3,4	-2,2	1,2	1,2	1,2
Summa	111,6	-7,6	104,0	95,6	97,3
<i>varav omslutningsförändring</i>	6,3	-6,3	0,0		
<i>*Justerad budget 2023</i>					

Verksamhetsområdet individ- och familjeomsorg innefattar tre delar: barn och ungdom, vuxna och socialpsykiatri. Även verksamhet för nyanlända redovisas här. Nettobudgeten uppgår totalt till 104,0 mnkr vilket är en ökning med 8,4 mnkr (8,8 %) jämfört med 2023. En omfördelning av medel har skett till verksamhetsområdet samt inom verksamhetsområdet, medel är även tillförda från verksamhet barn, kultur och fritid.

Barn och ungdom

Nettobudgeten för verksamhetsområdet barn- och ungdomsinsatser uppgår till 56,2 mnkr vilket är en ökning med 5,0 mnkr (9,8 %) jämfört med 2023.

Stadsdelsnämnden har ett särskilt ansvar för barns uppväxtvillkor och för skydd och stöd till barn och ungdomar i utsatta livssituationer. Verksamheten omfattar såväl preventiva som avhjälpande insatser.

Nyckeltal - Insatser - antal/ platser	Planering 2024	Utfall okt 2023	Snitt tom okt 2023	Planering 2023
Barn och unga				
§12-hem	0,5	1,0	0,1	0,5
HVB	4,6	6,0	3,9	2,0
Stödboende	3,0	2,2	3,4	3,0
Familjehem	11,0	7,9	8,5	10,8
Jourhem	3,0	7,9	8,3	3,0
Skyddat boende	1,0	1,0	2,2	0,5

Vuxen

Nettobudgeten för verksamhetsområdet vuxen uppgår till 23,5 mnkr vilket är en ökning med 2,5 mnkr (11,9 %) jämfört med 2023.

Budgeten omfattar stöd till vuxna med beroendeproblematik samt personer som utsatts för våld i nära relationer. Verksamheten omfattar även stöd till personer med komplexa vårdbehov, samsjuklighet och psykisk sjukdom.

Nyckeltal - Insatser - antal/ platser	Planering 2024	Utfall okt 2023	Snitt tom okt 2023	Planering 2023
Vuxna				
§12 LVM	0,5	0,0	0,6	0,5
Behandlingshem (HVB)	1,5	0,5	0,7	1,0
Stödboende	9,0	12,0	10,3	6,0
Skyddat boende	0,5	1,0	0,4	0,5
Härbärg	2,0	1,5	1,2	2,8

Socialpsykiatri

Nettobudgeten för verksamhetsområdet socialpsykiatri uppgår till 23,1 mnkr, vilket är en ökning med 0,9 mnkr (4,1 %) jämfört med 2023. Kommunfullmäktige fastställer ersättningsarna inom kundvalssystemet. Ersättningen till utförarna 2024 inom socialpsykiatrin ökar med ca 4 % procent jämfört med 2023.

Nyckeltal - Insatser - antal/ platser	Planering 2024	Utfall okt 2023	Snitt tom okt 2023	Planering 2023
Socialpsykiatri				
Gruppboende	5	5	4	5
Stödboende	10	9	8	10
HVB	7	7	7	6

Nyanlända

Nettobudgeten för verksamhetsområdet nyanlända uppgår till 1,2 mnkr, vilket är oförändrat jämfört med 2023. Kostnaderna för placeringar beräknas täckas av schablonersättningarna från Migrationsverket, kostnaderna för handläggning täcks delvis av generalschablon. För år 2024 beräknas 6 ensamkommande barn vara placerade att jämföras med 7 barn i oktober

2023.

Nyckeltal - Insatser - antal/ platser	Planering 2024	Utfall okt 2023	Snitt tom okt 2023	Planering 2023
EKB - Ensamkommande barn				
Totalt antal personer	6	4	7	10

Stadsmiljö

Budget 2024 (mnkr)	Kostnader	Intäkter	VP 2024 Netto	VP 2023* Netto	Prognos okt 2023
Drift	19,9	0,0	19,9	18,3	25,3
Avskrivningar	16,6	0,0	16,6	17,4	15,3
Internräntor	3,3	0,0	3,3	0,7	2,8
Summa	39,8	0,0	39,8	36,4	43,4
varav omslutningsförändring			0		
*Justerad budget 2023					

Nettobudgeten för stadsmiljöverksamhet inklusive avskrivningar och internränta uppgår till 39,8 mnkr, vilket är en ökning med 3,4 mnkr (9,3 %) jämfört med justerad budget 2023. Beräknade avskrivningar och internräntor om 19,9 mnkr ingår i driftbudgeten. Budgeten ska finansiera kostnader för skötsel och underhåll, vinterväghållning samt renhållning av parker, naturområden, strandbad och parkvägar. För att verksamhetsområdet ska ha en rimlig budget under 2024 har medel omfördelats från andra verksamheter.

Karlbergskanalens strandpromenad som under de senaste åren har en allvarig stabilitetsproblematik kommer innebära extraordinära kostnader flera år framöver avseende såväl drift men framförallt investeringar. Gällande investeringsdelen se under rubriken investeringar.

Verksamheten stadsmiljö finns organisatoriskt inom Norra innerstadens stadsdelsnämnd som hanterar denna verksamhet för Kungsholmen.

Förskoleverksamhet

Budget 2024 (mnkr)	Kostnader	Intäkter	VP 2024 Netto	VP 2023* Netto	Prognos okt 2023
Förskoleverksamhet	307,1	-29,0	278,1	268,2	268,2
Summa	307,1	-29,0	278,1	268,2	268,2
varav omslutningsförändring	6,0	-6,0	0		
*Justerad budget 2023					

Nettobudgeten för förskoleverksamheten uppgår till 278,1 mnkr, vilket är en ökning mot justerad budget 2023 om 9,9 mnkr (3,7 %). Budgeten baseras på antalet inskrivna barn vid avläsningen 31 mars 2023. Slutlig justering av budget 2024 kommer att göras utifrån månadsvisa prestationsavläsningar och regleras i december 2024. Bedömningen är att budgeten kommer att justeras ner med ca 3,6 mnkr vid årets slut på grund av färre antal inskrivna barn i förskolan än vad som utgör grunden för 2024 års tilldelade budget. För att

verksamhetsområdet ska ha en rimlig budget under 2024 har medel omfördelats från andra verksamheter.

Förskoleschablonen har höjts med 4 % jämfört med 2023. Pengen per barn i förskola utgår med 81 % av schablonen. Förskolepengen ska finansiera alla kostnader förutom lokalkostnader samt förvaltnings- och verksamhetsövergripande administration. I budgeten för förskola är medel avsatta till barn i behov av särskilt stöd.

Stadsdelsnämnden ansvarar för totalt 26 förskolor fördelat på fyra förskoleenheter. I verksamhetsområdet ingår också insatser till barn i behov av särskilt stöd och öppen förskola. År 2023 var det genomsnittliga antalet barn inskrivna i de kommunala förskolorna 1 596 (utfall jan-okt). För år 2024 beräknas genomsnittligt antal inskrivna barn uppgå till cirka 1 599 barn.

Nyckeltal - Antal	Planering 2024	Utfall okt 2023	Snitt tom okt 2023	Planering 2023
Små barn	864	1 016	836	799
Stora barn	735	561	760	765
Summa	1 599	1 577	1 596	1 564

Äldreomsorg

Budget 2024 (mnkr)	Kostnader	Intäkter	VP 2024 Netto	VP 2023* Netto	Prognos okt 2023
Äldreomsorg	992,8	-332,2	660,6	619,4	603,2
Summa	992,8	-332,2	660,6	619,4	603,2
<i>varav omslutningsförändring</i>	<i>312,5</i>	<i>-312,5</i>	<i>0,0</i>		
<i>*Justerad budget 2023</i>					

Nettobudgeten för verksamhetsområdet äldreomsorg uppgår till 660,6 mnkr vilket är en ökning med 41,2 mnkr (6,7 %) jämfört med justerad budget för 2023. Från verksamheten har omfördelats medel då bedömningen att antalet vård och omsorgsplatser än så länge är lägre än vad tilldelad budget visar, dock har försiktighetsprincipen tillämpats.

Enligt beslut i kommunfullmäktige har ersättningarna till utförarna inom äldreomsorgen 2024 räknats upp med mellan 3,7 och 4,6 %.

Äldreomsorgen ger insatser till personer 65 år och äldre utifrån beslut om bistånd. Verksamheten erbjuder även förebyggande insatser i form av en öppen mötesplats för äldre, äldreкураторer, dietist, anhörigkonsulent, stöd genom sjuksköterska sakkunnig inom demens samt via insatsen tryggt mottagande i hemmet.

Nyckeltal - Antal personer/platser	Planering 2024	Utfall okt 2023	Snitt tom okt 2023	Planering 2023
Äldreomsorg beställarperspektiv				
Vård- och omsorgsplatser	442	422	416	437
Servicehus	76	77	72	69
Dagverksamhet	58	53	52	60

Nyckeltal - Antal personer/platser	Planering 2024	Utfall okt 2023	Snitt tom okt 2023	Planering 2023
Hemtjänst	934	930	911	926
Snitt timmar	34,4	34,2	34,4	35,4
% utförandegrad	87%	88%	87%	86%

Stöd och service till personer med funktionsnedsättning

Budget 2024 (mnkr)	Kostnader	Intäkter	VP 2024 Netto	VP 2023* Netto	Prognos okt 2023
Stöd och service till personer med funktionsnedsättning	268,6	-30,3	238,3	232,0	231,3
Summa	268,6	-30,3	238,3	232,0	231,3
<i>varav omslutningsförändring</i>	29,0	-29,0	0		
<i>*Justerad budget 2023</i>					

Nettobudgeten för verksamhetsområdet stöd och service till personer med funktionsnedsättning uppgår till 238,3 mnkr vilket är en ökning 6,3 mnkr (2,7 %) jämfört med justerad budget för år 2023.

Verksamheten omfattar insatser för personer med funktionsnedsättning i åldern 0-64 år.

Den tilldelade budgetramen består primärt av en preliminär tilldelning av schablonersättningar för nivåbestämda LSS-beslut samt ett fast anslag om 48,2 mnkr som ökat med 4,5 mnkr (10,2%) jämfört med föregående år. Den slutliga tilldelningen av schablonersättningar kommer att fastställas under hösten 2024 baserat på ett genomsnitt av årets två mätningar i mars respektive augusti.

Ersättningarna inom LSS utförarverksamheterna är uppräknade med 3,7 %.

I budget för 2024 ingår budgethållningsåtgärder främst i form av fortsatt kontinuerlig översyn av användandet av fasta anslaget samt i form av omförhandlingar av placeringar utanför ramavtalet (LOV). Verksamheten har i oktober 2023 ca 4 insatser utanför ramavtalet till ett pris som överstiger LOV-priset.

Nyckeltal - Antal personer/platser	Planering 2024	Utfall okt 2023	Snitt tom okt 2023	Planering 2023
Stöd och service till personer med funktionsnedsättning				
Vuxenboende SoL	13	12	11	10
Hemtjänst SoL	76	74	74	79
Vuxenboende LSS	98	98	100	99
Bamboende LSS	1	1	1	1
Daglig verksamhet LSS	158	160	157	157
Kostnader för resor tkr/månad	550	600	490	650

Verksamhet för barn, kultur och fritid

Budget 2024 (mnkr)	Kostnader	Intäkter	VP 2024 Netto	VP 2023* Netto	Prognos okt 2023
Barn, kultur och fritid	15,4	-1,0	14,4	12,3	13,0
Summa	15,4	-1,0	14,4	12,3	13,0
<i>varav omslutningsförändring</i>	<i>1,0</i>	<i>-1,0</i>	<i>0,0</i>		
*Justerad budget 2023					

Nettobudgeten för verksamhetsområdet barn, kultur- och fritidsverksamhet uppgår till 14,4 mnkr, vilket är en ökning 2,1 mnkr (17,1 %) jämfört med 2023. Budgeten för föreningsbidrag är 0,6 mnkr för 2024 vilket är en höjning med 0,1 mnkr.

Här budgeteras framförallt fritidsverksamhet, parklekar, kolloverksamhet, kultur- och föreningsverksamhet, konsumentvägledning samt nationaldagsfirandet.

Ekonomiskt bistånd och arbetsmarknadsåtgärder

Budget 2024 (mnkr)	Kostnader	Intäkter	VP 2024 Netto	VP 2023* Netto	Prognos okt 2023
Ekonomiskt bistånd utbetalt	18,6	-0,8	17,8	14,6	18,1
Ekonomiskt bistånd handläggning	7,7		7,7	6,8	10,3
Arbetsmarknadsåtgärder	5,8	-1,6	4,2	3,2	3,7
Summa	32,1	-2,4	29,7	24,6	32,1
<i>varav omslutningsförändring</i>	<i>1,3</i>	<i>-1,3</i>	<i>0,0</i>		
*Justerad budget 2023					

Ekonomiskt bistånd

Nettobudgeten för ekonomiskt bistånd uppgår till 25,5 mnkr inklusive kostnader för handläggning, vilket är en ökning med 4,1 mnkr (19,2 %) jämfört med 2023. För att verksamhetsområdet ska ha en rimlig budget under 2024 har medel omfördelats från andra verksamheter.

Ursprunglig budget för ekonomiskt bistånd ger utrymme för ca 115 bidragshushåll med ett genomsnittligt medelbidrag om ca 11 500 kr. Under januari till september 2023 fick i snitt 148 hushåll bidrag.

Uppdraget inom ekonomiskt bistånd är att arbeta för att personer som ansöker om ekonomiskt bistånd får bästa möjliga information, stöd och hjälp för att bli självförsörjande. Under tiden prövas rätten till ekonomiskt bistånd.

I budgeten ingår budgethållningsåtgärder.

Verksamheten ekonomiskt bistånd och arbetsmarknadsåtgärder finns organisatoriskt inom Norra innerstadens stadsdelsförvaltning som hanterar denna verksamhet för Kungsholmens stadsdelsnämnd.

Nyckeltal - Antal/ kr	Planering 2024	Utfall sept. 2023	Snitt tom sept. 2023	Planering 2023
Antal hushåll	138	152	148	110
Medelbidrag Kungsholmen (kr)	11 200	10 965	10 880	11 500
Medelbidrag Stadens snitt (kr)	11 200	10 953	10 688	11 100
Utbet bistånd per månad (tkr)	1 550	1 667	1 606	1 267

Arbetsmarknadsåtgärder

Nettobudgeten uppgår totalt till 4,2 mnkr vilket är en ökning med 1,0 mnkr (31,3 %) jämfört med 2023. Förvaltningens insatser inom arbetsmarknad är OSA, Stockholmsjobb och feriearbetare.

Anslaget för arbetsmarknadsåtgärder ska täcka kostnaderna för feriejobb för ungdomar, offentligt skyddat arbete (OSA) samt kommunala visstidsanställningar (arbetsträning/arbetsprovning).

Ursprunglig budget för feriearbeten 2024 medger kostnader för ca 140 feriearbetande ungdomar. Omfördelade medel har tillförts verksamhetsområdet som innebär att motsvarande totalt 210 ungdomar kan erbjudas feriearbete 2024.

Nyckeltal	Planering 2024	Prognos tom dec 2023	Snitt tom sept. 2023	Planering 2023
Antal feriearbetare	210	240	200	150
Antal OSA-platser	9	7	7	9

Övrig verksamhet

För att förebygga osäkerheter kopplade till kostnadsutveckling inom några av nämndens olika verksamhetsområden, påverkan av konjunktur under året samt oförutsedda händelser avsätts en reserv om totalt 3,5 mnkr.

Investeringar

En investering är, enligt stadens anvisningar, en anskaffning av en anläggningstillgång med ett värde över ett basbelopp och ett bestående värde i tre år eller mera. Driftbudgeten belastas sedan, i sedvanlig ordning som vid alla investeringar, med kapitalkostnader under anläggningstillgångens beräknade livslängd.

Budget 2024 (mnkr)	Kostnader	Intäkter	VP 2024 Netto	VP 2023* Netto	Prognos okt 2023
Stadsmiljöverksamhet	13,7		13,7	16,1	16,1
Inventarier och maskiner	1,9		1,9	5,2	5,2
Klimatinvesteringar & trygghetsinvesteringar					
Summa	15,6	0,0	15,6	21,3	21,3
varav omslutningsförändring			0,0		

Budget 2024 (mnkr)	Kostnader	Intäkter	VP 2024 Netto	VP 2023* Netto	Prognos okt 2023
*Justerad budget 2023					

De sammanlagda investeringarna för år 2024 uppgår till 15,6 mnkr.

Maskiner och inventarier

Nämnden har tilldelats en budget för investeringar av maskiner och inventarier om 1,9 mnkr.

Parkinvesteringar

Nämnden har i budget 2024 tilldelats 13,7 mnkr för investeringar och reinvesteringar i parker och grönområden. Dessa medel fördelas på följande objekt:

Projekt	Budget 2024	Beskrivning
Parkinvesteringar (centrala medel)		
Kungsholms strand, parkytor vid Tekniska nämndhuset	3,0	Genomförande återställning parkytor. Samfinansieras med Fsk
Vängåvans lekplats	1,0	Projektering och start genomförande
Parkreinvesteringar (centrala medel)		
Kungsholms strand, parkytor vid Tekniska nämndhuset	1,5	Genomförande återställning parkytor. Samfinansieras med Fsk
Vängåvans lekplats	2,0	Projektering och start genomförande
Nycklade medel		
Vängåvans lekplats	1,0	Del av genomförande
Rålambshovsparken	0,8	Mindre åtgärder, justeringar Regnparken, utreda dansbana
Kronobergsparken lek	0,5	Mindre åtgärder efter brand och reinvesteringar lekplats
Smedsudden	0,4	Nyplantering och skötsel under garantitid
Polishusparken	0,8	Skötsel under garantitid, kvarstående kostnader
Luxparken	0,4	Projektering lekplats, reinvesteringar i park
Karlbergskanalen	0,2	Mindre upprustning bryggväg.
Fredhäll och Marieberg	0,8	Reinvesteringar och oförutsett: trappor, murar, gångvägar, lekplatser, grönstruktur, stränder.
Västra och östra Kn	1,0	Reinvesteringar och oförutsett: trappor, murar, gångvägar, lekplatser, grönstruktur, stränder.
Lilla och Stora Essingen	0,3	Reinvesteringar och oförutsett: trappor, murar, gångvägar, lekplatser, grönstruktur, stränder.
Ansökningar om Budgetjusteringar		
Klimatinvesteringar		
Solskydd lekplatser -åtgärdsplan och genomförande 1-3 platser	Ansöks VP	
Stockholm vid vatten		
Luxparken planteringar, bryggor, sittplatser	Ansöks VP	
Biologisk mångfald		

Projekt	Budget 2024	Beskrivning
Ängsytor Kn inre parkstråk	Ansöks VP	
Smudsudden träd och brynzoner	Ansöks VP	
Erosion och stabilitet		
Karlbergskanalen	Ansöks T1	
Totalt		

Karlbergskanalen

Förvaltningen ser allvarligt på de stabilitetsproblem som föreligger längs delar av Karlbergskanalens strandpromenad, men det finns också fortsatt problem kring den långsiktiga finansieringen. I budget 2024 har investeringsmedel avsatts för de stadsdelsnämnder som har stora investeringsbehov i parkmark till följd av problematik med erosion mm. och som inte ryms inom ordinarie investeringsram. Förvaltningen ser mycket positivt på detta och har i samråd med SLK beslutat att ansöka om budgetjustering i samband med T1, då kommande kostnader är mer klarlagda då. De medel som anslagits är dock endast ettåriga och det behövs fortfarande en finansieringslösning som sträcker sig minst 3-4 år framåt. De stora kostnaderna för att åtgärda stabilitetsproblemen längs kanalen väntas under 2026.

Ledningar i mark, markföroreningar, vattendom och arbetsmiljö

Flera stora ledningsägare berörs av de stabilitetshöjande åtgärder som måste vidtas, vilket komplicerar projektet ytterligare.

Vid Västermalms båtklubb har behovet av marksanering av de föroreningar som finns inom båtklubbens område aktualiserats då stabilitetshöjande åtgärder behöver genomföras i anslutning till båtklubben. Även detta är en komplicerad och dyr process där ansvaret för historiska markföroreningar ännu inte är klarlagt inom staden.

För att kunna genomföra de åtgärder som presenteras i den fördjupade stabilitetsutredningen kommer det troligen bli nödvändigt med vattendom och åtgärderna kommer helt eller delvis att behöva utföras från pråm eller likvärdigt.

Sammantaget innefattar projektet flera delar som kan komma att påverka såväl tidplan som kostnader och som är svåra att i alla delar förutsäga.

Förvaltningen ser dock fortsatt en möjlighet att kunna genomföra projektet inom mandatperioden, förutsatt att medel utöver ordinarie budgetram kan erhållas.

Försäljningar av anläggningstillgångar

Ej aktuellt

Resultatenheter

I samband med verksamhetsplanen ska nämnden ange vilka enheter som ska vara

resultatenheter. Resultatenheter ska föra över hela sitt resultat, både över- och underskott, till följande år som uppkommer till följd av enhetens eget handlande, med maximalt 5 procent av enhetens bruttobudget för året. Resultatenheterna får ha ett överskott om maximalt 10 procent av enhetens bruttobudget. En förutsättning är att resultatenheten uppfyllt sina åtaganden.

Kungsholmens stadsdelsnämnd anmäler nedanstående resultatenheter 2024:

Förskoleverksamhet

- Kungsholmen södra förskoleenhet
- S:t Görans förskoleenhet
- Hornsbergs förskoleenhet
- Marieberg och Essinge förskoleenhet

Äldreomsorg

- Pilträdet servicehus
- Fridhemmets servicehus
- Alströmerhemmets vård- och omsorgsboende
- Serafens vård- och omsorgsboende
- Kungsholmens hemtjänst

Individ- och familjeomsorg/Socialpsykiatri

- Socialpsykiatri utförare

Omsorg om funktionshindrade

- Kungsholmens dagliga verksamhet
- Kungsholmens service- och gruppboenden

Verksamhetsprojekt (driftprojekt)

Budgetjusteringar

Budgetjusteringar	Mnkr
Biologisk mångfald, stadsmiljö drift	0,5
Delsumma drift	0,5
Klimatinvestering elcyklar hemtjänsten	0,3
Klimatinvestering beslysningsprojekt	0,8
Klimatinvestering torkskåp och tumlare	1,0
Klimatinvestering solskydd på lekplatser	0,7
Biologisk mångfald brynmiljöer Smedsudden	0,6
Biologisk mångfald äng längs med Kungsholmens inre parkstråk	1,0
Stockholm vid vattnet	0,4
Trygghetsinvesteringar	0,5
Maskiner och inventarier	2,0

Budgetjusteringar	Mnkr
<i>Delsumma investeringar</i>	7,3
Summa budgetjusteringar	7,8

Drift

Nämnden ansöker om budgetjustering, drift om totalt 0,5 mnkr.

Biologisk mångfald, drift (0,5 mnkr)

Nämnden ansöker om budgetjustering om totalt 0,5 mnkr för parkdrift, avseende biologisk mångfald - friställning av ek längs Essinge strandstig, Stora Essingen, tillskapa faunadepåer och fladdermusholkar.

Investering

Stadsdelsnämnden ansöker om budgetjustering om totalt 7,3 mnkr för investering de fördelar sig enligt nedan.

Klimatinvestering, investering (0,3 mnkr)

Klimatinvestering - el cyklar i hemtjänsten.

Klimatinvestering, investering (0,8 mnkr)

Klimatinvestering, beslysningsprojekt, nya ledarmaturer inom förskolan.

Klimatinvestering, investering (1,0 mnkr)

Klimatinvestering, vitvaror, torkskåp och torktumlare till vård och omsorgsboende

Klimatinvestering, investering (0,7 mnkr)

Klimatinvestering – Solskydd på lekplatser. Platssanpassade åtgärdsförslag för minskad sårbarhet i händelse av värmebölja. 0,7 mnkr

Biologisk mångfald, investering (0,6 mnkr)

Biologisk mångfald – Träd- och buskplanteringar, nya brynmiljöer på Smedsudden. 0,6 mnkr

Biologisk mångfald, investering (1,0 mnkr)

Biologisk mångfald – Blommande slåtterängar längs med Rålabshovsleden, Drottningholmsvägen och Fredhällsparken 1,0 mnkr

Stockholm vid vatten (0,4 mnkr)

Stockholm vid vatten – Ökade vistelsevärden i strandparken Luxparken, Lilla Essingen 0,4 mnkr

Trygghetsinvesteringar, investering (0,5 mnkr)

Trygghetsinvesteringar – Platsaktivering. 0,5 mnkr

Inventarier och maskiner (2,0 mnkr)

Nämnden begär om en utökning av anslaget med 2,0 mnkr. Under år 2024 kommer nämnden att ha utgifter för inköp av möbler för en nystartad gruppboende och en förskola. Dessutom planeras fortsatt upprustning och inköp av möbler till vård- och omsorgsboendena och servicehusen.

Omslutningsförändringar

I kommunfullmäktiges budget har endast kostnader och intäkter för nämndens egen verksamhet tilldelats. Vid försäljning av verksamhet till andra stadsdelar och kommuner ökar nämnden sin omslutning på kostnads- och intäktssidan. Dessutom återsöker nämnden ersättning för kostnader avseende ensamkommande flyktingbarn, hyresintäkter, LASS-intäkter från försäkringskassan samt genom tilldelning av externa projektmedel bland annat. Detta är inte beaktat i kommunfullmäktiges budgetram utan tas upp i verksamhetsplanen och redovisas till kommunstyrelsen. Nettot av omslutningsförändringarna är alltid noll. Nämndens kostnader och intäkter beräknas öka med 356,1 mnkr enligt nedanstående tabell.

Ökade kostnader/intäkter för (mnkr)	Kostnader	Intäkter	Netto
Nämnd- och förvaltningsadministration			0,0
Individ- och familjeomsorg	6,3	-6,3	0,0
varav Barn och ungdom	0,0	0,0	0,0
varav Vuxen	0,3	-0,3	0,0
varav Socialpsykiatri	3,8	-3,8	0,0
varav Nyanlända	2,2	-2,2	0,0
Stadsmiljöverksamhet	0,0	0,0	0,0
Förskola	6,0	-6,0	0,0
Äldreomsorg	312,5	-312,5	0,0
Stöd och service till personer med funktionsnedsättning	29,0	-29,0	0,0
Verksamhet för barn, kultur och fritid	1,0	-1,0	0,0
Arbetsmarknadsåtgärder	1,1	-1,1	0,0
Ekonomiskt bistånd	0,2	-0,2	0,0
Summa	356,1	-356,1	0,0

Systematiskt kvalitetsarbete

Under året kommer kvalitetsprogrammets intentioner att implementeras och förverkligas inom verksamheterna. 2024 kommer fokus bland annat att ligga på att verksamheterna fortsätter att beakta och ta till sig förhållningssätten som framgår av programmet, där dessa är relevanta. Helhetssyn inom organisationen och möjlighet till lärande är viktiga delar i arbetet och ska spridas genom att dela goda exempel inom olika forum som finns i organisationen. Nämnden, och staden, står inför både ekonomiska och rekryteringsmässiga utmaningar och ett sätt att möta dessa är genom att uppmuntra medarbetarna till innovativa lösningar och arbetsätt. En organisationsövergripande kvalitetsgrupp har bildats, med representanter från respektive verksamhetsområde och avdelning, och ska bistå verksamheterna i detta. Målet med kvalitetsgruppen är bland annat att lyfta och diskutera gemensamma utmaningar och arbeta tillsammans med dessa frågor.

Stadens system för integrerad ledning och styrning (ILS) stödjer nämndens verksamheter att

ha ett tydligt fokus på resultat för invånarna. Under respektive mål i verksamhetsplanen beskrivs hur förvaltningen arbetar för att uppnå mål och önskade resultat, hur resurser används effektivt och hur medarbetare är delaktiga och bidrar aktivt i utvecklingen. I verksamhetsplanen beskrivs flera exempel på *en aktiv och målstyrd dialog*, som är ett av kvalitetsprogrammets fokusområden. Dialog sker dels i form av systematisk dialog inför exempelvis parkupprustning men också prioriterat exempel genom att aktivt inkludera barns delaktighet och perspektiv.

Innovation

För att möta flera av de kommande samhällsutmaningarna och ha fokus på invånarnas behov krävs ett systematiskt, effektivt och innovativt arbete. En stödjande kultur där innovation och nytänkande är en central del i kvalitetsutvecklingen. Förvaltningens chefer har ett särskilt ansvar för att skapa en struktur och systematik för att fånga upp idéer samt en kultur som uppmuntrar idéer, vågar testa och vågar lära av arbete som inte går som planerat. Under året ska kunskapen om innovationsarbete öka och enheter ska i tertiärrapport 1 beskriva en eller flera utmaningar utifrån de utvecklingsbehov som finns. Därefter kommer utmaningarna att sammanställas av kvalitetsgruppen för att identifiera eventuella gemensamma utmaningar som återfinns inom flera enheter samt vilka som ska prövas i innovationsprocessen som bygger på modellen "design thinking". Som stöd i arbetet med innovation finns förvaltningens kvalitetsgrupp.

Digitalisering

Verksamheterna ska tillhandahålla service och tjänster av god kvalitet. Digitalisering är ett sätt att utveckla kvaliteten, men den ökade digitaliseringen ställer också krav på tillgänglighet till tekniska lösningar, medarbetares kompetens och ökat krav på informationssäkerhet.

Den ökade användningen av digitala lösningar bidrar även till att mängden information ökar, något som ställer höga krav på informationshanteringen då vi behöver veta vilken information vi har, var den finns, vad den innehåller och hur den hanteras säkert och tryggt.

Informationssäkerheten är viktig, det vill säga att rätt person har tillgång till rätt information vid rätt tillfälle. Digitaliseringen behöver drivas med en god riskhantering.

Under året ska den lokala anvisningen för informationssäkerhet implementeras. En viktig del i anvisningen är olika roller, det vill säga att informationsägarskapet och ansvaret för informationssäkerhetsarbetet är tydligt definierat och att det är en prioriterad ledningsfråga.

Hantering av synpunkter och klagomål

Kungsholmsbors, brukares, föräldrars och anhörigas synpunkter är en viktig del i det utvecklingsarbetet som bedrivs och bidrar till att verksamheterna håller en hög kvalitet. Hanteringen sker enligt förvaltningens rutin för synpunkter och klagomål. En central del i hanteringen av inkomna synpunkter och klagomål är helhetsperspektivet, där analyser av olika incidenter- och avvikelserapportering och andra typer av uppföljningar bidrar. Dialog och återkoppling av hanteringen med den som har lämnat synpunkten är viktig för att skapa förståelse för de åtgärder och eventuella beslut som fattats.

Genom stadens Tyck till-app kan invånare lämna synpunkter på eventuella brister och åtgärder i stadsmiljön.

Internkontroll och incidentrapportering

Väsentlighets- och riskanalys samt internkontroll utgör en viktig del i det systematiska kvalitetsarbetet. Genom att identifiera oönskade händelser och vidta åtgärder kan nämnden förebygga och upprätthålla en god kvalitet i nämndens verksamheter. Arbetet med internkontroll för att förhindra allvarliga fel och brister och säkra en effektiv förvaltning är en central del i kvalitetsarbetet i arbetet med ständiga förbättringar.

För att säkerställa en god kvalitet och att arbeta med förbättringar är det väsentligt att avvikelser och incidenter hanteras och åtgärdas säkert och skyndsamt. Förvaltningen har rutiner och olika system för att hantera olika typer av incidenter. Det handlar bland annat om:

- avvikelser enligt socialtjänstlagen,
- rapportering av lex Sarah,
- risk för vårdskada enligt hälso- och sjukvårdslagen (lex Maria),
- rapportering av incidenter avseende människa, miljö och egendom,
- rapportering av personuppgiftsincidenter, samt
- rapportering av incidenter kopplade till NIS-direktivet

Kunskap, rutiner, rapportering och hantering av incidenter följs upp löpande under året.

Staden har visselblåsarfunktion som hanterar visselblåsaralarm. Funktionen är en intern rapporteringskanal för verksamma i staden. Anställda, praktikanter och inhyrd personal kan rapportera missförhållanden som man har fått kännedom om i ett arbetsrelaterat sammanhang och som det finns ett allmänintresse av att det kommer fram. Till exempel korrruption, jäv, missbruk av allmänna medel eller missförhållanden som berör offentlig upphandling.

Under våren ska samtliga enheter inom förskola, socialtjänst och äldreomsorg ska höja kunskapen kring att upptäcka, förebygga och agera på välfärdsbrott och otillåten påverkan. Genomgång av dialogmaterial sker på APT. Dialogmaterialet innehåller information om visselblåsarfunktionen och hur anställda kan rapportera missförhållanden.

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Ann-Christine Hansson, stadsdelsdirektör	2024-01-08